IV. ÉVFOLYAM 3. SZÁM 1999. MÁRCIUS ÁRA: 269 FT (Előfizetőknek 240 Ft)

INTERNET KALAUZ

Finálnév

Portálbirodalmak

Ördögi

Tudományok

Film az Internet-szerelemről

Az Ön cégénél mi dönti el, hogy ki nyomtat előbb?

Albacomp Microserver számítógép és Microsoft hálózati szoftvercsomag

Ugye milyen jó lenne, ha egy egyszerű nyomtatáshoz nem kellene mindig lemezre menteni a megfelelő dokumentumot, aztán átgyalogolni vele az irodán, mert csak egyetlen számítógép van összekötve a nyomtatóval? Ugye mennyivel egyszerűbb lenne a dokumentumok szerkesztése vagy a táblázatok kezelése, ha nem lemezeken kellene megosztania az adatokat másokkal?

Csak szerver és hálózati operációs rendszer kérdése az egész. Az Albacomp Microserver számítógéppel és a Microsoft szoftver csomaggal Ön most kedvező áron teheti meg az első lépést egy modern rendszer megteremtése felé! Így egyetlen csomagban juthat egy munkaállomásként is használható minőségi szerverhez, valamint jogtiszta szoftverekhez, ami a hatékony és biztonságos működés garanciája.

Ha rendszerben gondolkodik, csak néhány kattintás az egérrel, és a korábban körülményesnek tűnő feladatok ezentúl az iroda bármely számítógépéről elvégezhetők.

Microsoft szoftver csomag:

- MS Windows NT Server 4.0 (SP4) 5 felhasználói licensszel
- Word97
- Excel97

A Windows NT server 4.0 minden olyan szempontból eleget tesz a felhasználók kívánalmainak, amelyek egy hálózati operációs rendszer működése szempontjából a legfontosabbak. Széleskörű hálózati, tárolási és nyomtatási szolgáltatásokat nyújt, könnyű a kezelhetősége és a legmodernebb biztonsági funkciókat tartalmazza.

Albacomp Microserver

- ATX alaplap 100 MHz
- Intel® Celeron® 300A CPU 128 KB cache,
- 64 MB SDRAM
- LG 32X CD-ROM
- S3 Virge 2MB SVGA card,
- 3.2 GB Quantum EIDE HDD

most csak 299 900 Ft! (1999. május 31-ig)

Microsoft ügyfélszolgálat: **(06-1) 2 MSINFO (267 4636)**

Microsoft®

Következő számunk április 2-án jelenik meg!

Márciusi számunk hirdetői:

INTERNET KALAUZ
Az első magyar Internet-magazin.

Kiadja:
PRÍM Információ-technológiai Kft.
1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32.

Felelős vezető:
Szabó Hédy (szabo@prim.hu)

Főszerkesztő:
Vértes János Andor
(vertes@prim.hu)

A Barangolás rovat szerkesztője:
Fagyal Csongor
(Inyl@impulzus.sch.bme.hu)

A Web-mester szerkesztője:
Balogh Attila Balázs
(abalogh@prim.hu)

Tervezőszerkesztő:
Henger Attila (henger@prim.hu),
Krébecz József, Krébecz Krisztián
(krebecz@bonline.hu)

Címlapterv: Rusz László

Olvasószerkesztő: Fábián Gábor

Karikatúra: Nagy Kornél

Telefon: 228-3372, 228-3373
Telefax: 228-3373/13
Mobil: 20-343-077, 20-343-078
E-mail: ikalauz@prim.hu
CompuServe: 105277,140
1506 Budapest, Pf.: 140.
Egy lapszám ára: 269 Ft
Előfizetési díj egy évre: 2640 Ft
Megrendelhető: a Kiadónál e-mailben, levélben vagy faxon.

Az Internet Kalauz megtalálható a Világhálón:
www.prim-online.com

Hirdetésfelvétel: a Kiadóban
Reklám-marketing:
Henger Ágnes (henger@prim.hu)

Nyomdai előkészítés:
Artur Repro Stúdió

Nyomás:
Veszprémi Nyomda Rt.

Terjeszti:
Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt.
Kiadói Lapterjesztő Kereskedelmi Kft.
Nemzeti Hírlapkereskedelmi Egyesülés
Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatóság
Hozzáférhető még a nagyobb könyvesboltokban és az Internet-kávéházakban.

HU ISSN 1219-9001

Eggyel az ezredforduló előtt: Kisvállalati NetWare 4.2

Egy egyszerű és hatékony munkaeszköz, amelynek segítségével kiaknázhatók az Internetben rejlő üzleti lehetőségek, és a belső munkafolyamatok is hatékonyabbá tehetők. Könnyű használhatóságával, sokoldalúságával és bővíthetőségével a Kisvállalati NetWare 4.2 a ma kapható egyik legmegfelelőbb hálózati operációs rendszer a folyamatosan fejlődő kisvállalatoknak.

Együtt könnyebb – csoportmunka-támogatás a GroupWise révén

A Kisvállalati NetWare 4.2 munkakörnyezet lehetőséget teremt, hogy leveleket küldjünk, közös dokumentumokon dolgozzunk, megosszuk feladatainkat és naptárunkat társainkkal a beépített GroupWise 5.2 nevű program segítségével. A találkozók szervezése, a feladatok nyomon követése, a csoportmunka soha nem volt ilyen egyszerű. Mindez egyetlen helyről áttekinthető az egyszerűen használható felület segítségével – az irodai munka mindenki számára hatékonyabbá válhat.

FaxWare – automatikus központi faxolási lehetőség

A Kisvállalati NetWare segítségével központilag fogadhatunk és küldhetünk faxokat. Nem kell többet várni a faxokra a cégen belül, azok rögtön megérkeznek, illetve elindulnak a hálózaton keresztül. A Kisvállalati NetWare 4.2 a Tobit FaxWare programot tartalmazza a NetWare-rel azonos felhasználószámban.

Adatvédelem

• **Vírusvédelem – McAfee Netshield és VirusScan.** A beépített vírusfigyelő szoftver állandóan figyeli és védi a szervert, valamint a kliensgépeket a számítógépes vírusok támadásától.

• **C2 hálózati biztonság.** Legértékesebb információinkat a jól védett hálózati szervereken tároljuk, ezért ezeknek a szervereknek a legmegbízhatóbbaknak és legbiztonságosabbaknak kell lenniük. A Kisvállalati NetWare a C2 hálózati biztonsággal rendelkező NetWare 4.11 rendszeren alapul – ez önmagában védelem az illetéktelen behatolók ellen.

• **Új grafikus mentő program.** A beépített új, grafikus Sbackup rendszer (a NetWare 5 mentő modulja) segítségével rendszeres, előre időzített mentéseket készíthetünk akár a teljes rendszerről, akár annak egy kritikus részéről.

Oracle 8 – a legkorszerűbb adattárolás

A Kisvállalati NetWare felhasználói számára a Novell ingyenesen hozzáférhetővé teszi az Oracle piacvezető Oracle8 5 felhasználós adatbázis-szerverét.

Még könnyebb az Internet-kapcsolat

A beépített router-szolgáltatás segítségével hagyományos telefonvonalon is elérhető az Internet. Csak a szolgáltató telefonszáma kell – és a szoftver máris kész arra, hogy egyszerre több felhasználó is böngészhessen a Világhálón, illetve a GroupWise rendszer internetes leveleket tudjon küldeni és fogadni. A Kisvállalati NetWare tartalmazza a Netscape Navigator böngészőt, sőt saját web-szerverünk is lehet a beépített webszerver-szoftver segítségével. A Kisvállalati NetWare 4.2 tartalmazza az Internet Connection Wizard nevű varázslót, ami a kapcsolathoz szükséges egy-két felhasználóspecifikus paraméter megadása után automatikusan konfigurálja az Internet-kapcsolatot.

Még gyorsabb az Internet-kapcsolat

A Kisvállalati NetWare 4.2 dobozában benne van a BorderManager FastCache szerver, ami az Internet-elérés sebességét drámaian megnöveli a költségek csökkentése mellett (kisebb telefonszámla).

Még könnyebb az internetes publikálás

A Kisvállalati NetWare tartalmazza a Netscape FastTrack webszervert és a NetObject Fusion nevű web-szerkesztő terméket.

Alkalmazásfelügyelet/szoftverelosztás

A beépített Z.E.N.works StarterPack révén másodpercek alatt telepíthető bármely alkalmazás: elegendő egy telefon a rendszergazdának, aki jogosultságot ad hozzá. Megjelenik egy ikon a felhasználó asztalán, amelyre kattintva az telepíti, majd konfigurálja magát egyedi paraméterekkel (pl. az e-mail címmel), teljesen automatikusan.

Automatikus szoftverjavítás

Ha egy alkalmazást nem sikerül elindítani, mert bizonyos fájlok hiányoznak, akkor a Z.E.N.works automatikusan felkínálja a Helyesbítés parancsot, amellyel a hiányzó fájlok visszamásolhatók. Ez az intelligens opció nem csupán újramásol minden fájlt és változást a regisztrációs adatbázisba, hanem összehasonlítja a helyi merevlemezen lévő fájlokat és regisztrációs adatbázis-bejegyzéseket az „Alkalmazás" objektumban tároltakkal, és a hiányzókat pótolja.

Asztali felügyelet/egyedi profilok – szintén a Z.E.N.works Starter Packkel

• A cég bármely számítógépe előtt ülve ugyanazt az asztali környezetet láthatjuk, ugyanazokkal a jogosultságokkal rendelkezhetünk stb. („digitális személyiség").

• Bárki más PC-jéről is jelentkezünk be, nyomtathatunk a saját nyomtatónkon, anélkül, hogy bármit át kellene konfigurálni. Minden nyomtatómeghajtó azonnal rendelkezésre áll, és szükség esetén telepíti magát.

• Kezeli a Windows 3.1-et és az összes többi népszerű Microsoft OS-változatot.

Távoli felügyelet

A NetWare Management Agent modul folyamatosan figyeli a szervert, és előre képes jelezi, ha az meghibásodik, vagy elfogy valamely erőforrás, pl. betelik az egyik diszk. A NetWare Management Agent a NetWare Connect tárcsázási lehetőségével kombinálva ideális lehetőséget teremt a kisvállalat szerverének távoli felügyeletére, monitorozására.

Egyszerű telepítés, egyszerű felügyelet

A Kisvállalati NetWare kevesebb mint 50 perc alatt telepíthető. A szerver bekapcsolása után minden teendőt elvégez a telepítőprogram, nem csak a hálózatot, hanem a GroupWise rendszert is üzembe állítva. A QuickStart és a NEAT program segítségével lépésenkénti magyarázatokkal támogatva egyszerűen felvehetők a felhasználók, csoportok, alkalmazások, nyomtatók.

Temetni jöttem az újságot, nem dicsérni...

Több mint 30 éve készítek újságot... Mármint igazit, papírból valót, nyomdaszagút. Ezt nem dicsekvésből mondom, inkább magyarázatként: hosszú ideig még a zsigereim is tiltakoztak az online média ellen: ami ki van nyomva, az az újság! Verba volant, scripta manent – meg különben is...

Így azután mi még az Internetről is inkább papíron szóltunk és szólunk, s némi felsőbbrendűséggel elnézően szemléltük az online újságcsinálók szárnypróbálgatásait: hát persze, lehet ilyet is, de ha valaki minket kérdez, csak azt tudjuk válaszolni, amit a jereváni rádió az ágyban állva szeretkezésről: „lehet, de minek?"

Azután ahogyan sorra vittük föl papírújságjaink híreit a webre, és szépen kialakult egy archívum, jöttek a kérdések: lehet ebben téma szerint visszakeresni? Előjönnek-e mondjuk azok a cikkek, amelyekben ugyanerről a cégről vagy ugyanerről a szoftverről írtunk?

Miért ne kereshetnénk, miért ne asszociálhatnánk – ha már egyszer egy számítógépen van a cikkadatbázis –, minden csak szoftver kérdése, no meg hogy az adatbevitelt valóban adatbázisrendszerben oldjuk meg, kapcsolódási pontokkal, indexekkel, lekérdezhetőséggel!

De ha már egyszer kialakítunk egy adatfelvevő rendszert, amely adatbázisba sorolja be a megjelent cikkeket, miért ne lehetne ezzel a szisztémával esetleg két megjelenés között is folyamatosan felvenni az írásokat, és azon melegében feltenni a cikkeket a webre, hadd olvassa, aki felénk jár! Hiszen ez esetben nincs lapzárta, nem kell hivatkozni a nyomdai átfutásra: felhívjuk X. Y. cégvezetőt, kérdezünk tőle valamit, ő válaszol, mi letesszük a telefont, bepötyögjük a hírt, és máris olvashatja ország-világ...

Sőt az adatbázis-szerkezetnek köszönhetően nem csak hogy frissiben, hanem összefüggéseiben is ott van minden. Például itt van február 17-e, a friss hír az, hogy az Elender megveszi a MEN Rt. részvényeit, s azoknak, akik a bonyolultabbá és drágábbá váló CompuServe-ből a jövőben nem kérnek, ezentúl Elender Internet-előfizetést kínálnak kedvezménnyel. Kora délután megkapjuk a hírt, röviddel utána kint is van a weben. Ám ha valaki rákattint, a kapcsolódó cikkek listáján rögtön továbbmehet arra a február eleji hírre, hogy mi is történt a CompuServe-vel, miért kell alternatívát kínálni az előfizetőknek. Ha valaki tovább kíván böngészgetni a témában, akkor előveheti a Monitor, a Business Online vagy éppen az Internet Kalauz korábbi cikkeit a CompuServe-ről vagy az Elenderről, s mondjuk egyetlen kattintással ott lehet a cikknél, amit az Internet Kalauz a múlt hónapban készített *Martin-Kovács Miklósról,* az Elender új média-manjéről (Vigyázat: az asszociáció nem a MEN Rt. irányából jön, M. K. M. nem média-MEN!)

Igen, lassan nekem is – aki még láthatta, hogy mi az ólomszedés (természetesen, mint annyi más gyakornoknak, nekem is a kezembe adták frissen kiöntött aláírásomat, s igyekeznem kellett úrrá lennem az *égető* vágyon, hogy azt ne vágjam azonnal a nyomdász fejéhez...) – be kell látnom, hogy az online újság tud olyat, amit a papír nem...

A Prím Kiadó, amely az Internet Kalauz mellett négy önálló (de ha a Webmestert is számolom, akkor öt) papírújság tartalmát gondozza, lényegében a papírújságok webre vitele közben szülte meg azt a többitől alapjában véve független, de azokkal mégis hasznos együttműködésben élő informatikai napilapot, amit most prim-online-nak hívunk (**www.prim-online.com, www.prim.hu**).

Napilap?

Az online világban ennek a fogalomnak nincs értelme. A négy rovat (proPRÍMó – események, történések; PRÍMőr – termékek; PRÍMás – vezetőkről szóló személyi hírek; PRÍMa – tippek, minősítések) mindegyike önállóan frissül, mégpedig úgy, hogy a rovat tetejére bekerül az éppen most érkezett hír, alul meg kipottyan a legrégebbi. Mondjuk, személyi hírből négyet tárolunk az oldalon, ha két hétig nem jön friss, akkor ez a rovat akár havi lapnak is tűnhet, de ha egy nap öt helyen történik vezetőváltás, akkor a reggeli nyolcórás hír esetleg délután kettőre süllyesztőbe kerül. Nem vész el, egy klikk, és máris a rovat korábbi híreinél van az olvasó; de az egész szerkezetét tekintve nem egy napilap, hanem sokkal inkább egy nyitott szerkesztőség, ahol az olvasókkal együtt folyamatosan alakítjuk azt, hogy mi van kint...

Természetesen ezeket a cikkeket is olvassa olvasószerkesztő, korrektor, válogatunk is a hírek közt, de ha mindenki átsiklik a „nyeloktatás" szón, s így kerül ki a hír, akkor betelefonál vagy beír az olvasó, és öt perc múlva már javítva is a hiba: nyelvoktatás! Hol tud ilyesmit egy nyomtatott újság?

De nem csak szintaktikusan, szemantikusan is alakulhatnak a hírek, hiszen egy adott témára készített egyedülálló megoldásról könnyen kiderülhet, hogy másnak is van a tarsolyában hasonló, így egy hetek vagy hónapok múlva elkövetkező helyreigazítás helyett az online újságban maga a régi hír kap új dátumot és új tartalmat, hogy ismét a rovat élére kerülve elolvashassa mindenki: nem is egészen úgy van...

És még mindig nincs vége. Egy online újság esetében nem csupán a cikkek, hanem maga az újság is folyamatosan változhat. Megjelenhetnek új rovatcímek, új szolgáltatások, miközben szünet nélkül folyik az alaptevékenység, a hírek szolgáltatása, a cikkek téma szerinti összefűzése, a címtárak, rendezvénynaptárak, katalógusok gyarapítása.

Hogy akkor miért csinálunk mégis papírújságot?

Nos, szerintem a kérdés inkább az, hogy meddig csinálunk. Mert ha majd minden lakásba bérelt vonalon érkezik az Internet, vagyis az információs vezeték ugyanolyan közmű lesz, mint a villany, a víz vagy a gáz, akkor bizony már nem nagyon lesz szükség igazi újságra... Vagy mégis? Félek, hogy arra az időre, mire ez bekövetkezik, az utolsó érv is jelentőségét veszíti, az információs vezetéket ugyanis – egy lapos kijelzővel a végén – a WC felé is be lehet kanyarítani...

Szóval, ha majd a gyerekeink már a WC-n is online újságot olvasnak, és minket valaki mégis papírújság-készítésen kap, akkor már igazán nem lesz magyarázatom, legfeljebb annyi suttogok majd remegő szájszéllel, hogy azért, mert szeretem, azért, mert nekem még kezembe adták az ólombetűket...

Az én generációmból talán még olyan olvasónk is akad, aki megszokásból, nosztalgiából, szeretetből a papírújságot viszi magával a legkisebb helyiségbe.

Ám a tudomány mai állása szerint a mi generációnk ki fog halni...

Vértes János

Lapunk olvasásakor érdemes figyelni az alábbi jelekre:

Cikk, amit mindenki figyelmébe ajánlunk:

Szakmai jellegű információ, vagy egyéb okból a köznyelvtől eltávolodott, „magasan szárnyaló" cikk, aminél laikus olvasóink kiadhatják Pósalaki bácsi jelszavát: „ugorgyunk":

Vélemény, vitairat, gondolat:

Levél, vagy levélcímet (e-mail) tartalmazó írás:

Fontos figyelmeztetés, szabályismertetés:

Talány, kérdés, rejtvény:

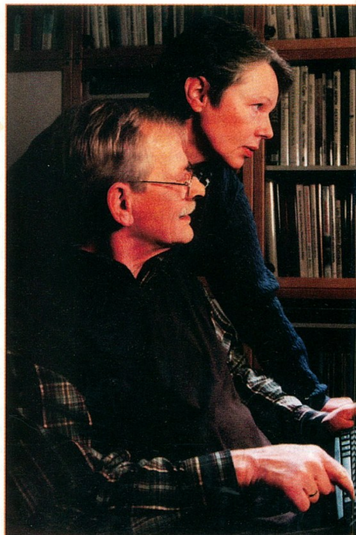

Portálbirodalmat építenek a németek

Nem valószínű, hogy a német birodalmi törekvések kapcsán bárki is valami jó dologra asszociálna, bár ezúttal ilyesmiről van szó: a Deutsche Telekom – amely a telefonszolgáltatás mellett mellesleg a legnagyobb német Internet-szolgáltató is – T-Online szolgáltatását kívánja több portál-site-tal is ellátni, ahogyan a közelmúltban megrendezett frankfurti sajtókollokviumon mondták: szeretnének egy sokoldalú portálbirodalmat kiépíteni.

Mint a Matávnál a nemrég megalakult Origo Kft., olyan a Deutsche Telekomnál az Online Service GmbH. Ez a gazdája a cég T-Online szolgáltatásának (ez az Origo esetében ma még nincs így), és annak is, hogy, mi kerül fel a **www.t-online.de** portál-site-ra s a közeljövőben (sok esetben már a márciusi CeBIT-en) beinduló egyéb portálokra. A párhuzamokat túlzottan nem érdemes erőltetnünk, hiszen azok a számok, amelyekkel a Deutsche Telekom büszkélkedhet, még a németországi lélekszámot bekalkulálva sem hasonlíthatók a magyarországi számokhoz. 1998 mérlege 800 ezer új ügyfél (42 százalékkal több, mint az előző esztendőben), 840 millió létrehozott kapcsolat (70 százalékos növekedés). Január végén 2,8 millió előfizetője volt a szolgáltatásnak, s ez volt az első olyan hónap, amikor a T-Online meghaladta a százmilliót a létesített kapcsolatok számában.

Meghódítani a világot

„Ez a növekedési ütem a vevőszolgálatban is új utakat kíván" – hangsúlyozta *Wolfgang Keuntje,* az Online Services GmbH Deutsche Telekom-szóvivője. „Ezért megduplázzuk hotline-kapacitásunkat, és megerősítjük az Interneten keresztül kínált vevőszolgálatunkat."

Az online offenzíva nem merül ki ennyiben, s ha már birodalmi törekvésekről ejtettünk szót, el kell mondani, hogy a németek bizony kacsintgatnak az országhatáron túlra is. „Rövid távú célunk, hogy jelen legyünk német ajkú szomszédainknál, Svájcban és Ausztriában." Hosszú távon persze nem elégszik meg ennyivel a T-Online, vegyes vállalatok és leányvállalatok sora alakul a különböző országokban azért, hogy a T-Online az America Online, a CompuServe vagy más online szolgáltatás alternatívájává válhasson. Az első lépést a nemzetközivé tételhez egy roamingpartner-hálózat kiépítésével tette meg a cég: egy úgynevezett iPass rendszer segítségével 2500 beválasztópont áll a felhasználók rendelkezésére, ma már 150 országban. A legújabb szolgáltatás révén webes felületen keresztül lehet bármely ország helyi telefonvonalán keresztül a levelezést megtekinteni, s a két irányban biztonságossá tett Webmail szolgáltatás mellett megteremtették a biztonságos, chipkártyás azonosítással ellátott home banking szolgáltatást is, ugyancsak helyhez kötöttség nélküli, web-felületes megoldással.

Bár a web-felületes nem jelent felületességet, mindez mégiscsak a felszín, a mélyben azok a változások húzódnak, amelyeknek első jeleit a CeBIT-en mutatja majd be március közepén a Deutsche Telekom, de amelyek értelemszerűen azonnal az egész világon – akár Budapesten is – látszanak majd. A **www.t-online.de** portal-site mellett már épül a bevásárlóutca (shopping-portal), az üzletemberek központja (business-portal) és az ifjúsági park (Fun and Action Portal). 1999-ben – a Deutsche Telekom reménye szerint – a T-Online mellett a lakosság megtanulja a T-Mart kifejezést is, s azután sorra a többi portál nevét.

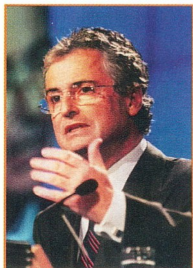
Sőt lesz T-Aktie, vagyis T-részvény is, azoknak, akik az Interneten keresztül szeretnének tőzsdézni. Béta-teszt fázisában van az onlinebanking-szoftver, amely Keuntje szerint minden banki művelethez a T-Online-t teszi a legkényelmesebb platformmá.

És még mindig nincs vége az offenzív törekvéseknek.

„Honlapunkon lesz egy Surf and Call gomb is" – jelentette ki a szóvivő. „Ezután nem kell attól tartanunk, hogy az internetes telefon tőlünk csábít el ügyfeleket, hiszen az, aki ezt a lehetőséget részesíti előnyben, a mi call centerünkön keresztül gyakorolhatja az IP-protokollos hangátvitelt. És nem tagadom azt sem, hogy T-Online-fórunkat a hírcsoportok terén is érvényesíteni szeretnénk.

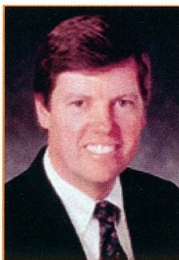

Szemben az árral

Ron Sommer, a Deutsche Telekom vezérigazgatója a fentebb felsoroltakat egyfajta pozitív példaként szeretné a versenytársak elé állítani, ugyanis – még ha nyilván bosszúsággal járna is, hogy esetleg azok szintén ilyen aktívak az innováció terén – legalább költenék a bevételeiket, s nem állandóan az árcsökkentésen járna az eszük. Nem mintha ezt a kesztyűt a Deutsche Telekom nem tudná felvenni, áprilistól újra nagyot mérsékelnek az árakon: az éjszakára beígért 3 pfenniges percenkénti helyi díj (csakúgy, mint a 6 pfenniges távolsági) már a magyar telefontarifánál is olcsóbb, és nem csak a fizetésekhez mérten, hanem abszolút értékben! Ám a piac jelentős hányadát most is uraló cég első embere szerint nagyon nem szerencsés, hogy a verseny kizárólag az árfronton zajlik. „Ez egy olyan iparág, ahol mindenekelőtt az innováció területén van szükség versenyre" – véli Sommer, s épp ezért a Deutsche Telekom a rendkívül jelentős árcsökkentések mellett egy sor területen demonstrálta, hogy mi mindent tesz a szolgáltatások színvonalának megújítása terén.

A telefont nem kell „bootolni"...

A Deutsche Telekom eddig szinte minden évben hívott előadót a Suntól, annak ellenére, hogy a cégnek a Microsofttal is kiválóak a kapcsolatai. Ezúttal maga az első ember, *Scott McNealy* elnök-vezérigazgató fogadta el a meghívást, aki természetesen nem mulasztotta el az alkalmat, és hosszasan taglalta véleményét a Windows NT-ről, a tavalyi Oracle Open Worldon és a Comdexen bemutatott búváros filmmel is illusztrálva azt a témát, hogy életfontosságú dolgokat nem szabad a Windowsra bízni.

Ennyi még nem indokolta volna, hogy az egyik élvonalbeli számítástechnikai cég első embere az egyik élvonalbeli telefonos cég konferenciáján vendégeskedjen, az már sokkal inkább, hogy ő éppen a telefont tekinti manapság példaképnek, s a Sun úgynevezett Jini-fejlesztései is azt célozzák, hogy a számítástechnikában minden ugyanolyan egyszerű legyen, mint a telefonálásban.

„Felvesszük a telefont, és ott az a csodálatos búgó hang, rögtön rendelkezésre áll a rendszer, nem kell bootolnunk"... – mondta a Sun elnök-vezérigazgatója, aki szerint a jelenlegi – akár Internetre kapcsolt – rendszerek legfőbb baja, hogy mindez csak „egy csukott *ablakon* át látszó, néma világ", amit szerinte a Windows helyett a Java-böngészők tölthetnének meg élettel.

Hol az a szellem, amely a számítástechnikát is olyan egyszerűvé varázsolná, mint a telefont? A dzsinnt, vagy angolosan Jinit, azóta a Sun már ki is szabadította a kávéskannából, s egyre több helyen hallhatunk erről a javás csodáról.

Lényegében egy interfészről, vagyis a különféle eszközök számítógéphez való kapcsolási eljárásról van szó, amit Scott McNealy – munkatársa, *Paul Autin* segítségével – ott, helyben különféle perifériákkal illusztrált: egyszerű, telefonzsinórhoz hasonlatos csatlakoztatás után sorban létek be a webes felületre a videokamera, a tároló, a nyomtató stb. ikonjai, amiket azonnal munkára lehetett fogni. („Plug and work" – mondta Scott – „plug and pray és plug and pay helyett"...)

Az egyszerű csatlakoztatás hátterében természetesen Java-processzoros rendszer áll, amely elfér mondjuk egy szellemidéző chip-kártyán. Ha van ilyen Jini-kártyánk, akkor mindenütt, ahol jinis rendszer üzemel, pillanatok alatt csatlakoztathatjuk laptopunkat, perifériáinkat a rendszerhez, bekapcsolódhatunk vállalatunk központi rendszerébe, részt vehetünk a világ különböző városaiban zajló videokonferenciákon.

Hogy hol jön mindez a telefonhoz? Nos ott, hogy mindez ugyanazon az elven működik, mint az egyszerű, csodálatos búgó hang. Ha telefonálni szeretnél, veszel egy készüléket, előfizetsz a szolgáltatónál, bedugod a telefont a hálózatba, és telefonálsz. Mások hallják a hangodat, és te is hallhatsz másokat beszélni. A Jini lehetővé teszi ugyanezt más hálózati eszközök esetében is. Veszel egy kamerát, és rákötöd a hálózatra. A kamera bejelentkezik a hálózatba, és köszönti a többi eszközt és felhasználót. „Helló! Én vagyok a kamera, képeket tudok készíteni, kinek van szüksége képekre?" A nyomtató jelzi, hogy „ő" ki tudja nyomtatni a fotókat, a lemezmeghajtó egység pedig, hogy tudja tárolni a képeket.

A Jini segíthet abban is, hogy az eredetileg nem számítógépes perifériák azokká váljanak, vagyis akár a háztartási eszközöket is hálózatba köthessük, hadd küldjön egy e-mailt a frizsider, ha áramszünet miatt olvadásnak indul a vasárnapi hús.

Az már egy másik téma, hogy mi mindenről küldhet nekünk e-mailt a frizsider, ezzel kapcsolatban az ICL egyik új fejlesztését ajánljuk olvasóink figyelmébe a Hírszörfből...

V. J. A.

M E G R E N D E L Ő

1999. .... hónaptól kezdődően előfizetek az Internet Kalauz című havi (a nyári összevont szám miatt évente 11-szer megjelenő) magazinra. Tudomásul veszem, hogy az első előfizetési számla az adott hónaptól év végéig szól, mégpedig annyiszor bruttó 240 Ft-ot tartalmaz (a lap példányonkénti 269 forintos árával szemben), ahány szám megjelenik még az évben.
(Teljes évre az előfizetés 2640 forint, amely összeg az áfát is tartalmazza.)
A kiadó a megrendelést folyamatosnak értelmezi, de az előfizetés folytatását minden év végéig jogomban áll – e-mailben, faxon, levélben – lemondani. Ha lemondás nem érkezik, akkor a kiadó év végén számlázhatja a következő évet az aktuális előfizetési díj figyelembevételével.

Előfizető neve: ....

Postázási cím: ....

Számlázási név és cím, amennyiben eltér a fentitől: ....

Dátum: .... Aláírás: ....

Az Elender megvásárolta a CompuServe-szolgáltatást korábban Magyarországon áruló MEN Rt. részvényeinek száz százalékát, s ezzel egyértelművé vált, hogy a magyar piacon március elsejével megdráguló és bonyolultabbá váló CompuServe alternatívájaként a MEN Rt. az Elender Internet-szolgáltatását ajánlja fel a volt CompuServe-előfizetőknek.

Természetesen a CompuServe-előfizetést is meg lehet őrizni, ezt azonban a jövőben nem az immár Elender-tulajdonú MEN Rt.-vel, hanem a CompuServe-öt március 1. után térségünkben képviselő angliai ügyfélszolgálattal kell rendezni. A magyar hívószám megmarad, de a korábbi díjakhoz társul az óránként 3 dolláros hálózati költség, ami jelentősen drágítja a szolgáltatást. További negatívum, hogy a jövőben csak nemzetközi bankkártya segítségével lehet intézni a fizetést, erről hetente és nem havonta vonják le a díjakat, és amerikai szokás szerint nem adnak számlát... Az már csak hab a tortán, hogy gond esetén a londoni ügyfélszolgálatot kell hívni!

Mindebből az következik, hogy CompuServe-előfizetőként főként a bérelt vonallal és nemzetközi bankkártyával rendelkező, angolul jól csevegő magánemberek maradnak meg (nekik nem kell számla, s a bérelt vonal miatt nincs a hívásból fakadó hálózati díj), ám ilyenek kevesen vannak...

A CompuServe magyar piacról történő kivonulásának bejelentése után a szolgáltatást üzemeltető Middle Europe Networks Rt. intenzív tárgyalásokat folytatott annak érdekében, hogy új online szolgáltató partner biztosítson hálózati el-

Az informatika

érést az ügyfeleknek, s ezeknek a tárgyalásoknak lett az eredménye a cégvásárlás, illetve a MEN Rt. alternatív ajánlata: a korábbi CompuServe-ös szolgáltatási szerződés megszüntetésével egyidejűleg Elender Internet-szolgáltatást kínálnak fel az ügyfeleknek. A szolgáltató az Elenderre áttérő ügyfeleinek kéthavi ingyenes szolgáltatást, ingyenes saját domainnév-regisztrációt kínál, valamint az Elender ügyfeleinek járó egyéb kedvezményeket (ingyenes időszakok, *Internet Kalauz-előfizetés* stb.) is nyújtja. Az ügyfelek ezentúl az Elender országos hálózatát használhatják a telefonvonali- vagy ISDN-behívásra.

Elkelt egy másik szolgáltató, pontosabban szolgáltatás is. Az EXTRA7 Bt. egy pénzügyi befektetőnek adta el EXTRA néven ismert „freeweb" rendszerét.

A szolgáltatás legfőbb értéke, hogy a mintegy 12 ezer web-site, amit az ingyenesség vonzásában építettek ki a felhasználók, az átlagosnál jóval nagyobb nézettséget hozott az EXTRA-nak, és ezt csak fokozta, hogy az ingyenes oldalakra vitatott tartalmak is felkerültek, amit a média kellőképp felfújt, sokmilliós reklámértékhez juttatva ezzel a webcímet. Az új tulajdonos a Telnet Magyarország Kft.-t bízta meg a szolgáltatás gondozásával, működtetésével, a reklámfelületek kizárólagos értékesítésével. Az EXTRA szolgáltatásai, a tárhely mérete, valamint a szerződési feltételek továbbra is változatlanok.

A magyarországi fúziók persze korántsem olyan léptékűek, mint a világban lezajlódók, de mindenképpen jelzik a tőkekoncentrációt. Ha ezt szem előtt tartjuk, akkor említhetjük a Compaqot, amely az idén Digitalméretű céget ugyan még nem vett – annak a célnak az érdekében, hogy az AltaVista a legfőbb Internet-célpont legyen –, de megvásárolta a Zip2 Corporationt, a médiabirodalmak és elektronikus kereskedelmi központok egyik vezető site-építőjét. A hír lényegében egy időben érkezett azzal, hogy a Shopping.com szabad részvényeinek 95,91 százalékát sikerült az ajánlatban szereplő 18,25 dolláros részvényenkénti áron megvenni, s így semmi sem áll annak útjába, hogy márciusban ez is beépüljön az AltaVista-birodalomba.

A Carnation Strategic Internet Consulting az Advanced Network & Services magyarországi hivatalos partnereként segíti és támogatja a magyar tanulók részvételét a ThinkQuest pályázaton. A 12–19 éves korú fiatalok számára évenként megrendezésre kerülő világméretű tartalomkészítési megmérettetés összdíjazása több mint évi 1 000 000 dollár, aki ebből részesülni szeretne, annak jelentkezését március 31-éig kell beadnia. Ehhez érdemes igénybe venni az Advanced Strategic Internet Consulting tanácsait, amelyeket a **www.carnation.hu/thinkquest/** oldalon olvashatnak el az érdeklődők.

Az Advanced Network & Services amerikai nonprofit társaság, amelynek célja, hogy támogassa és elősegítse az internetes technológia használatát az oktatásban. Az Advanced Networks 1999. január 22-én hivatalosan elismerte a Carnation Strategic Internet Consultingot nemzeti partnereként a ThinkQuest projekt Magyarországon végzendő tevékenységével kapcsolatban. A budapesti székhelyű Carnation Consulting hasonlóan fontosnak érzi az oktatás, valamint a szociális kutatás fejlesztését Magyarországon és a régióban, az új technológia kreatív használatára való neveléssel.

Harminckét bites szoftvertechnológiával készült, és az Internet eszközeivel is kombinált az EuroPlus+ Reward interaktív multimédiás nyelvoktató rendszer. A négyszintű sorozat szerzője a „nyelvtanárok tanáraként" is tisztelt *Simon Greenall* oxfordi professzor, akinek tankönyvsorozata több mint ötven országban ismert. A tananyag minden oldalán 24 bites, éles megjelenésű grafikai- és designelemek, helpek, egyszerű kezelőfelület található. Több mint 15 órányi HiFi-minőségű hangzóanyag, 5 órányi teljes képernyős videoanyag teszi teljessé a tanulás folyamatát. Integrált beszédfelismerés, 2D- és 3D-hanganalízis, hangos szótár egészíti ki a nyelvtani oldalak feladatait.

Az EuroPlus+ korszerű technológiáját az Internet által elérhető szolgáltatások és játékok teszik még különlegesebbé. Ilyen a Hírek szolgáltatás, ahol a tudásszintünknek megfelelő, folyamatosan frissített online híranyagokból válogathatunk; a Fórum szolgáltatás, amelynek virtuális szobáiban (chatrooms) a felhasználók a programról, de bármilyen más közös érdeklődésre számító témáról értekezhetnek; a Tanári szolgáltatások, amelyek online kapcsolatot jelenthetnek a „reward-net" tanárral, de akár saját, helyi tanárunkkal is, akinek e-mail címét magunk állíthatjuk be. A számos Internet-játék már csak „hab a tortán": öt online, egymás ellen is játszható játék (Torpedó, Sziklamászó, Vírus, Betűvásár és Kincskereső) szerepel a virtuális játékterem kínálatában. A játékokban minden eredményt nyelvi kérdések kvalifikálnak.

Az EuroPlus+ Reeward sorozatot az Allegro Bt. honosította, és adja ki Magyarországon.

www.reward-net.com
www.allegro.hu/reward
reward@allegro.hu

Mivel a mostani lapszám kicsit mozis, és március 21-éig már nem jelenik meg ennél frissebb Internet Kalauz, itt és most hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a **www.oscar.com** csatornán élőben nézhetjük az Oscar-díj átadását. Az oldalon már most mindent elolvashatunk a jelöltekről, s fogadásokat köthetünk arra nézve, hogy az amerikai filmakadémia tényleg képes-e szakítani hagyományaival. A nagy kérdés ugyanis az, hogy tarolhat-e egyáltalán egy vígjáték, vagy leszavazzák, és a 13 Oscarra beválogatott „Szerelmes Shakespeare" végül is kevesebb szobrocskát kap-e, mint a 11 kategóriában jelölt Ryan közlegény. A közvetítés kezdete este fél hat, a nyugati part ideje szerint (itt – ha jól számoljuk – másnap hajnali fél három lesz, vagyis ideális szörfidő). *(Az egyértelműség kedvéért vezette be a svájci Swatch az Internet-időt, svájci – tehát magyar – idő szerint nulla órakor @0 van, délben @500, huszonnégy órakor @1000, s ez a világ minden pontján ennyi. Akit érdekel, hogy most mennyi az I-time, lapozzon a prim-online oldalra, a* ***www.prim-online.com*** *címen a dátum mellett I-time-ban mutatjuk az időt...)*

Interaktív fesztivál Cannes-ban

Sínen van a kultúra

MILIA 99

A digitális interaktív média és a számítógépes játékpiac legnagyobb nemzetközi seregszemléje a cannes-i Fesztiválpalotában hatodik éve, február elején megrendezésre kerülő MILIA. Az eseményre – talán nem utolsósorban a környezet, a kellemes időjárás miatt – idén is 52 országból mintegy hétezren gyűltek össze, köztük a világ legjelentősebb fejlesztői, tervezői, üzletemberei. Ezúttal az interaktív PC- és videojátékok jutottak kiemelt szerephez, az ötven kiállító külön pavilonban kapott helyet.

Első látásra minden majdnem olyan, mint a korábbi években, mégis valami furcsaság van a levegőben. Eljött szinte az összes jelentős cég, és a kínálat is a régi. Igen, talán éppen ez az a furcsaság, meg a viszonylagos nyugalom. Erről persze nem csupán a kiállítók tehetnek, a közönség mára hozzászokott az Internethez és a multimédiához, többnyire mindenki előtt ismert, mit takarnak ezek a fogalmak, beépültek a hétköznapi szóhasználatba, eredményeik a gyakorlatba, nehezebb valami megdöbbentővel előállni. Az előző évek kiállításain azért még több meglepetés akadt, hol a plazmatévé, hol egy-egy sokat nyújtó új szoftver, nagyobb teljesítményű számítógép, látványos elemeket felmutató web-lap vagy igényesen oktató CD-ROM. Olyan sztárvendégek jelentek meg a gálaesten vagy egy termékbemutatóval egybekötött partin, mint *Peter Gabriel* és *George Michael.* Forrt a levegő, a majd egyhetes nyüzsgésben a résztvevők szédülten kapkodták a fejüket, és persze szédülten kombináltak, miből mi lehet, hogyan lehet kiélvezni az informatikai ősrobbanást. Ez a hangulat most hiányzott. Idén nem voltak sztárok, sem sztárszoftverek, sem sztárhardverek. Egy sínen lévő üzletág igényesen megrendezett, de mégiscsak szokásos évi összejövetele volt. Bizonyára ezt érezte meg a néhány jelen lévő magyar cég is, amelyek közül most senki nem bérelt standot.

Viszonylag jól körvonalazódott, melyik területen kik és mik a meghatározók. A multimédiafejlesztő szoftverek „Microsoftja", a Macromedia az egyeduralkodók magabiztosságával egy szerény standon csupán régi szoftvereivel tartott rendszeres bemutatókat, semmi újat nem mutatott. A Microsoft a DirectX technika széles körű alkalmazására fektette a hangsúlyt (játékok,

digitális

interaktív zenei megoldások, 3D-grafika stb.). Az általa elképzelt hardvertrend 1999-ben a következő: fotórealisztikus 3D-grafika alacsony árú gyorsítókártyákkal; 3D-hangkártya több hangfallal (4.1, 5.1, 7.1), a MIDI újjáéledése; az USB-eszközök terjedése; PC-be épített DVD-lejátszók, amelyek száma 2001-re eléri a CD-ROM-okét, 2003-ra pedig teljesen átveszi azok szerepét; a különböző hálózatokra kapcsolódó háztartások száma fokozatosan emelkedik, terjednek az otthonokon belüli hálózatok; az ideális PC egyszerű, természetesen kezelhető lesz (pl. beszédfelismerő programon keresztül), állandóan üzemel, önkarbantartó és olcsó. Ami a processzorteljesítményt illeti, a Philips beszédfelismerő programja, a Steinberg Cubase szoftveres hangstúdiója, a díjnyertes akciójáték-program, a Wargasm (Háborgazmus) és a 3D-modellezők már mind-mind az Intel Pentium III tulajdonságainak kihasználására épülnek. Az angol Dorling Kindersley, a francia Montparnasse és a Havas kiadó szintén elhozta már ismert, gyönyörű kiállítású CD-ROM-jait, akárcsak az EutelSat a nagy sebességű műholdas Internet-kapcsolat ajánlatát.

A legigényesebb, legötletesebb CD-ROM-okat, online oldalakat minden évben MILIA d'Or (Arany MILIA) díjjal tünteti ki a zsűri – a részletes lista a **www.milia.com** címen elolvasható. A legszellemesebb tartalom nagydíját a francia Gallimard cég Le plus beau musée du monde (A világ legszebb múzeuma) című CD-ROM-ja nyerte. Különlegessége – az igényes, szórakoztató elemeket is tartalmazó látványterv mellett –, hogy minden egyes bemutatott műtárgyhoz szellemes oktatójáték tartozik, a navigáció pedig a szokásosnál több átjárási lehetőséget biztosít az egyes oldalak között, és keresni is több szempont alapján lehet. Az interaktív online információszolgáltatás kategóriájának nyertese a CNN web-lapja lett (**www.cnn.com**).

Nagy érdeklődés kísérte az új tehetségek bemutatkozását a Fesztiválpalota nagytermében. A cím ugyan kissé csalóka, mert komoly szakmai múlttal rendelkező művészek, fejlesztők is itt mutatták be kísérleti anyagaikat. A telt házas, háromperces előadások némelyikét olyan hangos taps- és füttyviharral jutalmazta a közönség, akár egy rock koncert jól sikerült hangszeres szólóját. A rendezők jó érzékkel tették ezt az eseményt az utolsó napra. Az itt látott megoldásokból ma még kevés szerepelt a kiállított anyagokban, jövőre azonban – ahogyan az est alcíme is sejtette: Ismerd meg a jövő nemzedékét – minden bizonnyal visszaköszön némelyik nagy kiadó CD-ROM-ján, web-lapján.

Márton András

Magyar számítástechnikai folyóirat CD-melléklettel Ára: 648 Ft

XVII. évfolyam 3. szám 1999. március

ÚJ ALAPLAP

A hónap témája: ADATKOMMUNIKÁCIÓ

Linux és a FreeBSD
Alternatíva

Go!Zilla bevonulása
Szoftverportéka

PowerPoint vírusok
Vírusőrjárat

Oberon, I. felvonás
Programozástechnika

Stílusok és pofonok
Könyvespolc

A CD-N:
StarOffice 5.0 Linuxra

StarOffice 5.0 csak az Új Alaplap CD-mellékletén!

Márciusban: Linuxra
Áprilisban: Windowsra
Májusban: OS/2-re

Az Új Alaplap ára 648 forint, egy éves előfizetése 6480 forint, vagyis 10 szám áráért kap 12 számot!

Előfizethető a kiadónál:
Új Alaplap Kiadói Kft
1539 Budapest VI., Dózsa György út 84/b
Telefon: 322-4417 Fax: 351-8015
E-mail: alaplap@mail.datanet.hu

Internet a kábeltévén!

Ön csatlakozik a rendszerhez, fizeti a havi előfizetési díjat, amely mindent tartalmaz.

Kábeltévén nincs időarányos költség!

Ön a nap 24, a hét 168, a hónap 700 órájából annyit van a hálón amennyit akar, és a havi átalánydíj mellett nincs más költség.

A TVNET Kft.
Budapesten a következő kábeltelevíziós hálózatokon keresztül teremtette már meg az Internethez való hozzáférés lehetőségét:

City TV Kft. (V. ker.), Terézvárosi Kábel TV Kft. (VI. ker.)
Sztár TV Kft. (VIII. ker.), Bakáts Parabola (IX. ker.),
SATIMEX Kft. (XIII. ker.), Zugló TV Kft. (XIV. ker.),
Multicom Kft. (XVIII. ker.), NET-T Kft. (XIX. ker.), RADIANT Rt. (XXII. ker.)

/fax: 318-1985 URL: http://www.tvnet.hu
/fax: 318-1926 E-mail: info@tvnet.hu
1056 Budapest, Molnár utca 53.

Ahol az igényes kiadványok készülnek

Heidelberg nyomógépeinkkel, korszerű kötészeti berendezéseinkkel, rövid határidőn belül
vállaljuk kiadványok elkészítését!
(Igény szerint házhoz szállítással.)

REGIA REX
NYOMDAIPARI KFT.
8000 Székesfehérvár, Seregélyesi út 113.
Tel./fax: (22) 326-486, (22) 328-505.

grafika: REVAK I.

Az Internet Kalauz melléklete a középiskolai Internet-programhoz

Hálózati kultúra – nem középiskolás fokon

Az Internet és a felsőoktatási intézmények meghitt kapcsolata már régóta legendás. Amellett, hogy az egyetemek és főiskolák a Hálózat infrastrukturális kiépülésében a kezdetektől fogva központi szerepet játszottak, a Világháló már önálló tantárgyként is kezdi megállni a helyét, a programozó-matematikus szak határait rég áttörve, egyre több tanszéken, akár a bölcsészettudományi karokon is. Erre jó példát szolgáltat az alábbi beszélgetés *Végh Sándorral,* aki jelenleg az Egyesült Államokban végzi Ph.D.-tanulmányait a Marylandi Egyetem amerikanisztika tanszékén, egy ötéves Fulbright-ösztöndíj keretében.

– Meddig kell visszalapoznunk a múltba, ha amerikai tanulmányaid előzményeit akarjuk feltárni?

– Közvetve a gimnáziumi évekig, közvetlenül a Kossuth Lajos Tudományegyetem angol szakának amerikai sávjáig. Amerika nem pusztán országként, hanem a szimbólum, az életforma és a kaland erejével vonzott már gyermekkoromban. A kezdeti naiv, feltétel nélküli kötődésem, amelynek a populáris kultúra adta az alapját, mára kritikus szemléletté érett. Másik meghatározó érdeklődési területem a számítástechnika volt. Az egyetemet angol, matematika és programozó-matematikus szakhármason fejeztem be. 1995-ben elnyert pár hónapos ösztöndíjam adott lehetőséget arra, hogy az amerikai továbbtanulás lehetőségeit feltárjam, és olyan kapcsolatokat építsek ki, amelyek ennek megvalósításához vezethetnek. 1996-ban felvettek a Marylandi Egyetem amerikanisztika programjára, ám anyagi okok miatt csak egy évvel később – egy Fulbright-ösztöndíj segítségével – kezdhettem el doktori tanulmányaimat. A Marylandi Egyetem amerikanisztika tanszékére azért esett a választás, mert az itteni programban láttam a lehetőséget, hogy humán és reál érdeklődésemet összekapcsolhassam, és foglalkozhassak a számítógépek, illetve az Internet humán oldalával.

– Milyen főbb kérdéseket vet föl ez a témakör, mire vársz választ tanulmányaid során?

– Az Internet megjelenése körüli társadalmi változások érdekelnek, még bővebben a társadalom és a globális információs hálózatok kölcsönhatása, ha úgy tetszik, az információs társadalom alapjai. Ezen belül külön foglalkoztat, hogy a jól bevált mindennapi tevékenységek és értékrendek hogyan módosulnak, amint átkerülnek az információs térbe, azaz „virtualizálódnak". Természetesen érdekelnek a Világhálón létrejövő közösségek, az új gondolkodásmód, az életmód és a további jelenségek, következmények. Ezt most nevezzük kiberkultúrának. Reméljük, egyszer ez is egy elfogadott terület lesz a saját maga jogán. Továbbá különösen izgalmas kérdéskör az Internet terjedésével megfigyelhető amerikai kultúrhegemónia és az eltérő kultúrák ezzel szembeni védekezése.

– Hová nyúlnak vissza a kiberkultúra gyökerei?

– A vélemények megoszlanak. Ennek egyik oka az, hogy a kiberkultúra definíciója is vita témája, azaz hogy igazán mit is foglal magába ez a terület. Ha valaki a legszűkebben értelmezi, azaz

(folytatás a 18. oldalon)

Hálózati kultúra...

(folytatás a 17. oldalról)

a számítógépes hálózatokon történő kommunikáció körül kialakuló szubkultúraként és a kapcsolódó társadalmi jelenségekként, akkor kezdetei talán arra az időpontra tehetők, amikor az első egyetemi álhálózat rákapcsolódott az Arpanetre. Viszont ha egy kissé tágabb értelmezést veszünk alapul, akkor bizonyos gondolkodók „jövőképei" is számításba jöhetnek, amelyek évtizedekkel megelőzik mondjuk a World Wide Web létrejöttét. Ilyen például a futurista *Vannevar Bush* 1945-ben megálmodott memóriakiegészítő Memex gépe (Internet Kalauz, 1998. július-augusztus, 50–51. old., „A memória gépi kiterjesztése: Vannevar Bush és a Memex"), amelynek az információtartalmat figyelembe véve talán legjobban az Internet felel meg, viszont ennek emberi agyhoz kapcsolásához a tudományos-fantasztikus irodalom területére kell kalandoznunk. A „kiberpunk" művekben rengeteg olyan elemet találunk, amelyek közül több ma már a mindennapi életünk természetes része. Csak a Hálóra gondolva azonnal eszünkbe juthat *William Gibson* cyberspace-e vagy mátrixa (Internet Kalauz, 1998. január, 52–53. old., „Kibertörténelem"). De ide tartozik még *Bruce Sterling* vagy *Neal Stephenson* Metaverse-e. Ezt a bővebb értelmezést látszik alátámasztani például a kiberpunk mint irodalmi műfaj és a kiberkultúra tudományos megközelítésének kapcsolata: az austini első nemzetközi akadémikus konferenciát a kibertérről *Michael Benedikt* rendezésében *William Gibson* nyitotta meg. Egyébként a nyolcadikat ebben a konferenciasorozatban Budapesten tartották (Internet Kalauz, 1998. szeptember, 12–13. old., „High Risk Baby!"), amelynek, ha csak virtuálisan is, egy chat roomon keresztül, Sterling is résztvevője volt.

– Egy ilyen terület kutatása kapcsán felmerül a gondolat, hogy nyilván nem csupán a szakirodalom tanulmányozását, hanem az Internet használatát mint elsődleges információforrást is tartalmazza munkád. Hogyan működik ez a gyakorlatban?

– Ugyanúgy, ahogy mindenki más használja a Világhálót, annyi különbséggel, hogy több kognitív szinten kell egyszerre mozogni, tehát a teljes „belefeledkezés" fölött egy gondolatsíkkal magasabban is fel kell dolgozni az információt, és tartani kell egy objektív-kritikus távolságot, hogy lehetővé tegyük a többszintű tudományos megközelítést. Egyszerűbben fogalmazva: például nem csak a Világhálón lévő információt kell látnom, hanem önmagamat is mint felhasználót, ahogy részesévé válok ennek a folyamatnak... Azokat az alkalmazásokat szeretem, amelyek (inter)aktivitásban tartják a felhasználót; használtam-használom a Usenetet, a levelezési listákat, a különböző elektronikus adatbázisokat, de főleg csak keresésre. Ennél jobban izgatnak a többfelhasználós, valós idejű környezetek, IRC-k, chat roomok és mook. Ezek mutatnak leginkább a jövő felé, ahol az egyszerű felhasználók is virtuális valóságokban kommunikálhatnak és „találkozhatnak" egymással. Ennek az egyszerűsített változata (az összes moo, mud, mush és grafikus, több-felhasználós hálózati 3D-s játék) máris igen izgalmas kérdéseket vet föl társadalomelméleti és pszichológiai szempontból. Milyen identitásokat választanak maguknak a felhasználók? Milyen avatárokkal reprezentálják magukat? Az Internetre bejelentkezők többsége valamilyen formában és mértékben megmásítja identitását. De pontosan mit? Korát? Nemét? Szexuális preferenciáját? Faji hovatartozását? Etnikumát? És miért? Bizonyos tendenciák már most is észrevehetők. Kimutatták például, hogy a Habitatban, egy japán mudban, a férfiak és nők valós 4:1 aránya 3:1-re módosul, azaz bizonyos, hogy a férfiak egy jelentős része nőnek adja ki magát (vagyis minden pillanatban a Habitatba bejelentkezettek 15%-a megmásítja a nemét). Ha pedig figyelembe vesszük, hogy a Habitat előfizetőinek száma a teszteléskor 1,5 millió volt, akkor itt nem kismértékű „nemváltásról" beszélünk.

– Az Internetet a világméretű globalizáció szimbólumaként szokás emlegetni. Szerinted mennyire tekinthető a Világháló „amerikainak", mennyire tekintheti az Egyesült Államok határvidéknek, terjeszkedési területnek a Hálót?

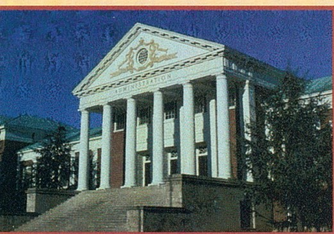
– Ebben a pillanatban úgy látszik, annak tekinthető, főleg az óceán innenső partjáról nézve. Amerika meghódítandó területnek is tartja a Hálót. A világ többi nemzetének tudatosan kell kezelnie a kérdést, ha nem akar teljes amerikai dominanciát. Persze máris vannak ennek jelei, és az amerikaiak is hamar rá fognak jönni, hogy egy, a kongresszus által meghozott döntés az Internetről nem feltétlenül lesz az egész Világhálón betartható. Az Interneten kialakuló kulturális kolonizáció, illetve hegemónia létfontosságú, veszélyes és izgalmas kérdés. De ennek a terjeszkedésnek a hatásai nem csak a Hálón jelentkeznek, hanem a valóságban is. Bruce Sterling – mint sci-fi író – is utal az Internet által támogatott globalizáció veszélyeire az eddig kevésbé háborgatott történelmi helyekre nézve, mint amilyen mondjuk a 40 évig vasfüggöny mögött „mélyfagyasztott" Prága.

– Az amerikanizálódás mellett milyen főbb tendenciákkal kell még számolnunk, ha az információs társadalom kialakulásáról beszélünk?

– Ennek a kérdésnek a korrekt megválaszolása valószínűleg több helyet és időt vesz igénybe, mint amennyi most rendelkezésünkre áll. Így hát csak felsorolásszerűen említenék meg egy párat. Először talán a *McLuhan*-féle globalizáció, amelyet ugyan már a rákövetkező évtizedben hevesen támadtak, mondván, hogy az információs társadalom és technológia ilyen mértékű fejlődése mellett inkább egyfajta fragmentáció figyelhető meg a különböző érdekek és érdekeltségek mentén. Ehhez a Világháló nagy segítséget ad a kommunikáció tér- és időkorlátjainak megváltoztatásával, de ez végül is a globalizációnak köszönhető, így hát aminek tanúi vagyunk, az egy globális átrendeződés az új érdekek alapján... Az online kommunikáció elterjedésével a tradicionális, fizikai helyhez kötött közösségek visszafejlődésével és egy bizonyos elidegenedéssel számolhatunk. Ez volt talán az első jelenség, ami nagy hangsúlyt kapott a korai kiberkulturális művekben. A téma egyik legjelentősebb egyénisége, *Howard Rheingold* ugyanakkor biztató jeleket is lát új, virtuális közösségek és ún. közösségi számítógép-hálózatok kialakulásában. A következő a gép és az ember egymáshoz való közeledése, azaz az ember elgépiesedése és a gép antropomorfózisa. Az ember egyre inkább a legkülönfélébb protézisek segítségével bővíti képességeit, és lassan bizonyos elemek már a saját részévé válnak. Ezek egy része szükségszerű (például a legtöbb orvosi beültetés vagy a világhírű fizikus, *Stephen Hawkings* Votrax allofon generátorral – mesterséges beszélő szerkezettel – ellátott elektromos tolószéke), más része nem feltétlenül (mondjuk egy cipőtalpba beépített, előre programozott szerkezet, amely jelez, ha egy olyan illető mellett haladunk el, akinek a hasonlóan „betalpalt" érdeklődése vagy szexuális preferenciája megegyezik a miénkkel). A sci-fi irodalom még messzebb megy, és olyan jövőt jósol, ahol az emberi agy funkciói bővíthetők mesterséges elemekkel (wetware). Ugyanakkor a mesterséges világ is kezd

emberi formát ölteni: a robotok egyre inkább emberszabásúak, több és több mesterségesintelligencia-program teljesíti a Turing-tesztet, és hiteti el hús-vér emberekkel, hogy ő is közülük való. Létrehoztuk a mesterséges életet, a virtuális valóságot; a számítógépeink beszélnek hozzánk, szövegszerkesztő programjainkban egy kis pislogó gemkapocs próbál segíteni, üzenetrögzítőkkel és ART-rendszerekkel társalgunk a telefonon, és sorolhatnám tovább. Egy távolabbi jövőben talán elmosódnak a gép és az ember határai... Végül pedig ott egy általános virtualizáció, amely talán a legnagyobb veszélyeket rejti magában. Már otthon is tapasztalható, de az Egyesült Államokban még inkább, hogy egyre több információ, kommunikáció és hétköznapi rutin tevődik át a digitális világba, az anyagtalan létbe. Nem is tudom, mikor kellett utoljára egy mondatnál hosszabbat egyszerre leírnom papírra; minden számítógépen és terminálokon keresztül történik. Az emberiség tudása is folyamatosan és rohamosan tevődik át elektronikus formátumba, online adatbázisokba. Ha nem ragaszkodnék hozzá, papírpénz sem nagyon fordulna meg a kezemben, a banki tranzakciók, fizetések, vásárlások, minden digitálisan történik. Nem sok fantázia kell hozzá, hogy ennek a jelenségnek a veszélyeit felismerjük. Vegyük csak példának *Wim Wenders* A világ végéig című filmjét, vagy egy inkább akadémikus példával élve a *Paul Virilio* által megfogalmazott aggodalmakat a „Nagy Balesetről", amikor a virtuális valósabb lesz, mint maga a valóság. Ha már virtuális valóságról beszélünk, *Jaron Lanier,* a téma szülőatyja pár héttel ezelőtt tartott előadást itt, az egyetemen. Központi mondanivalója a művészet és a művészek új, kulcsfontosságú szerepe volt, mint az egyetlen megoldás, amely megakadályozhatja az új technológiák káros és romboló felhasználását. Szerintem a közeljövő egyik központi kérdése a fizikai anyag, a test, a lét és a digitális „megfoghatatlanság", a virtuális valóság egyensúlya lesz.

– Az ember legendákat hall az Internet Államokbeli igen széles körű használatáról, ami egy olyan kultúrából odacsöppenve, mint a miénk, szokatlan lehet...

– Mivel én igazán itt ismertem meg az Internet és a Világháló adta lehetőségeket, 1995-ben, egy korábbi ösztöndíj során, hazacsöppenve volt szokatlan a dolog. De a „rendszer" rákényszeríti az embert különböző taktikákra, úgy mint „offline" levélírás és weboldal-készítés, éjszakai IRC-zés és FTP-zés meg hasonlók. Ugyanakkor tényleg kellemes érzés, hogy miközben neked írok, a Duna TV ma esti híradóját nézem-hallgatom „élőben", és még vagy 5 hálózati applikáció fut a háttérben. A széles körű használat egyáltalán nem meglepő, ha figyelembe vesszük, hogy vagy 10-szer akkora fizetés mellett havi 4000 forintnak megfelelő összegért külön telefonszámla nélkül lehet internetezni. Egyébként ma az amerikai háztartások kb. 27%-ában van Internet-kapcsolat, amely a világ többi részéhez viszonyítva valószínűleg vezető helyet jelent, viszont ha azt nézzük, hogy a televízió elterjedtsége az Államokban közel 100%-os, akkor az Internet-hozzáférés még nem tekinthető tömegjelenségnek. Persze ennél nagyobb az arány, ha a munkahelyi hozzáférést is hozzáadjuk a képlethez. Ami Magyarországot illeti, a legtöbb, amit most tehetünk, hogy növeljük az egyetemek és iskolák behálózottságát és kapcsolódási sebességét, kapacitását, s tiltakozunk a Matáv percdíjai ellen. Legrosszabb esetben pedig várunk még 3 évet a telefon-monopolhelyzet feloldásáig.

– A digitális kultúra tudományos megközelítése hol ütötte fel először a fejét az Államokban, és itthon szerinted ez hol várható?

– Egyelőre főleg bizonyos emberekhez kötődhet a terület, és rajtuk keresztül az egyetemekhez, intézményekhez. Így kiemelhető például a Massachusetts Institute of Technology Média Laboratóriuma (Negroponte, Kapor, Turkle) vagy a University of Texas at Austin Advanced Communication Technologies Laboratóriuma (Stone). Úgy tűnik, két irányból közelíthető meg a kiberkultúra területe. Egyrészt a számítástechnikai tudományok, a médiakutató-laboratóriumok és más, magas szintű digitális technológiával foglalkozó tudományágak felől, amikor is ezek a szakemberek kezdenek érdeklődni az általuk kutatott vagy létrehozott dolgok társadalmi hatásai iránt, másrészt a humán tudományok felől, ahol az ezekkel foglalkozók azt tapasztalják, hogy a számítógépek és információs hálózatok előretörésével és elterjedésével egyre inkább megváltozik az általuk vizsgált és tanított terület. Ha a kultúrák elemzését tekintjük, akkor ilyenek vagyunk mi is a Marylandi Egyetem amerikanisztika tanszékén. De fellelhetők kezdeményezések egy-egy kurzus vagy publikáció formájában más területeken is, ilyen például az építészet, a jog, a politológia, az összehasonlító irodalom, a filozófia, a szociológia, a médiatudomány vagy a kommunikációelmélet. Egyébként a kiberkultúrához sorolható, az Egyesült Államokban tanított egyetemi kurzusok legátfogóbb leírása a mi tanszékünkön létrehozott Resource Center for Cyberculture Studies online adatbázisában található meg (**otal.umd.edu/~rccs/**). Nálunk a hangsúly a pedagógián és az interdiszciplináris megközelítésen van. Hasonló kezdeményezés a Georgetown Egyetem amerikanisztika tanszékén is található.

Magyarországon, amíg nem válik tömegjelenséggé az Internet használata, valószínűleg nem várható kiberkultúrával foglalkozó egyetemi órák megjelenése, bár elvétve biztosan fogunk találni humán jellegű kurzusokat, amelyek nagyobb léptékben az információs társadalom változásaival foglalkoznak, vagy informatikai szakdolgozatokat, amelyek bizonyos online jelenségeket vizsgálnak.

Bak Árpád
bak@tigris.klte.hu

Az interjú teljes szövege, illetve bővebb információ a témáról elérhető Végh Sándor honlapján: **otal.umd.edu/~veghs/**.

RECCS

Az abszolút favicc poénjával rövidítjük inkább a Resource Center for Cyberculture Studies (**otal.umd.edu/~rccs/**) online nonprofit szervezet nevét, mert ezt talán könnyebb megjegyezni, mint a külön értelmet nem hordozó RCCS-t. A RECCS célja a kiberkultúra kutatása, tanulmányozása, tanítása és támogatása, valamint széles körű és dinamikus építése. Kollaboratív természetének fogva a RECCS párbeszéd létrehozására és elősegítésére törekszik egy diákokból, tudósokból, oktatókból, érdeklődőkből és a kiberkultúra építőiből álló közösség támogatásával, különböző modellek, folyamatban lévő és online projektek bemutatásával.

A szervezet Internet-kikötője tudományos források gyűjteményét tartalmazza, ezen belül kiberkultúrával foglalkozó, egyetemi szintű kurzusokat, eseményeket és konferenciákat, egy átfogó, annotált bibliográfiát, valamint egy havi könyvismertetést.

Kapcsolat: David Silver (**rccs@otal.umd.edu** – csak angolul) vagy Végh Sándor (**veghs@otal.umd.edu** – angolul vagy magyarul).

BIOLÓGIA

Darwin alkonya? (Michael Cremo and Forbidden Archeology)

www.mcremo.com/

Emlékezzünk csak vissza iskoláséveinkre (persze aki még mindig oda jár, annak nem kell emlékeznie...), hogy a biológiaórán megtanultuk a darwini elméletet, amely szerint az ember és a majom ősei egy közös elődtől származnak. Persze eme elméleten azóta már sokat finomítottak, de a természettudósok nagy részének álláspontja még mindig erre épül. Ám mi van akkor, ha az ember nem csak százezer évvel ezelőtt „jött létre”, hanem már jóval korábban? Mi van, ha az ember évmilliók óta értelmes „tevékenységet folytat”? Ezek az állítások elsőre nagyon súlyosan hangzanak, de van néhány tudós, aki szerint ezek nem is olyan vad állítások, sőt bizonyíthatóak. *Michael Cremo,* aki a Los Angeles-i székhelyű Bhaktivedanta Institute kutatója, jó néhány évi kutatás után, 1993-ban adta ki a Forbidden Archeology (Tiltott régészet) című, nagy vihart kavaró könyvét, amelyben elénk tárja ama bizonyítékok egy részét, amelyeket utazásai és munkái során gyűjtött. Egy másik könyve, Az emberiség misztikus eredete alapján készült dokumentumfilm 1996-ban az amerikai NBC tévétársaság történetének egyik legnézettebb műsora volt. Nem véletlen, hiszen az embereknek mindig is megvoltak a kétségeik a hagyományos „majmos” teremtéselmélettel kapcsolatban. A tudós hivatalos web-oldalán igen sok információt közölnek a látogatóval. Bizonyítékokat tárnak elénk, sajtóvisszhangokat olvashatunk. Külön érdekesség az a képes beszámoló, amit az 1997-ben, hazánkban tartott előadókörút során készült fotók alapján kreáltak. Bár a web-page grafikailag nem egy remekmű, tartalmánál fogva sokak érdeklődésére tarthat számot. Az már külön csemege számunkra, hogy a tudós március 7. és 17. között újabb körutat tesz hazánk főbb egyetemein, és valószínűleg ez az anyag is felkerül majd az internetes kiadásra.

CSILLAGÁSZAT

Stephen Hawking világegyeteme (Stephen Hawking's Universe)

www.pbs.org/wnet/hawking/html/home.html

A kozmológia iránt mélyebben érdeklődők figyelmébe ajánljuk ezt a kikötőt, melyet korunk egyik legismertebb elméleti fizikusának neve fémjelez. A brit tudós, aki a cambridge-i egyetemen *Isaac Newton* egykori posztját tölti be, a kozmológia jelentősebb állomáshelyeit tárja elénk e honlap segítségével. Rövid leírásokat olvashatunk századunk legjelentősebb gondolkodóiról, de a sorban ott vannak a régmúlt nagy tudósai is, *Kopernikusz* éppúgy, mint *Ptolemaiosz* vagy *Eratoszthenész.* Rövid, grafikákkal színesített áttekintést találhatunk a letűnt korok univerzummodelljeiről, illetve a ma elfogadott vagy magukat ma is makacsul tartó elképzelésekről. A lapos Földmodelltől az oszcilláló világegyetemig minden elképzelés helyet kapott itt, s a megértést néhol mozgó ábrák is segítik.

Emellett persze ott vannak a mai kozmológia főbb kutatási területeihez tartozó anyagok is. Olvashatunk a fekete lyukakról, a féreglyukakról s a téridőben keletkezett szingularitásokról, melyek viselkedésének pontos megértése ma is az elméleti fizikusok egyik nagy problémája. Kiderül, hogyan és meddig tágulhat a világegyetem, mi a kozmikus háttérsugárzás eredete, s hogy miről is híres Schödinger macskája.

A sort végül különböző szerzők kisebb értekezései zárják a kozmológia jövőjéről, a kvantumfizikát és a relativitáselméletet összekapcsoló átfogó elméletről. Más tanulmányok a csillagközi utazással vagy az univerzum nagy részét kitöltő úgynevezett sötét anyaggal foglalkoznak.

Egy szó, mint száz, ezeket a lapokat olvasva mindenki könnyen bővítheti tudását a jelenkori tudomány eme ágával.

Astronomy&Cosmology

www.netlabs.net/hp/tremor/

Úgy tűnik, a nagy víz túlsó partján egyre nagyobb súlyt fektetnek az ismeretterjesztésre az asztronómia terén. Legalábbis ez az érzésünk támadhat, figyelve az egymás után megjelenő hálószemeket, amelyek közérthető módon, mondhatni konyhanyelven mesélnek a kozmológia és a csillagászat főbb témaköreiről.

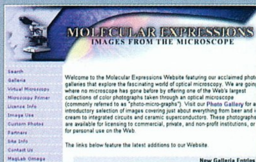
Egy ilyen gyöngyszemet olvashatunk erről a címről kiindulva, tanulmányozhatjuk a témával kapcsolatos oldalakat, amelyeket igazán szemet gyönyörködtető grafikák tesznek igényessé. A lapok elsősorban technikai jellegű információkat rejtenek azok számára, akik még csak most ismerkednek az égi tudománnyal. Könyvajánlatok, hasznos tippek, linkgyűjtemények várják az idelátogatókat, illetve néhány kisebb programcsomaggal is bővíthetjük arzenálunkat. Persze néhány témakört részletesebben is kifejtenek, ilyen például a földön kívüli intelligencia kutatása, ahol a jelenlegi célokról, feladatokról, illetve a híres Drake-egyenletről tudhatunk meg többet, vagy a teleszkópokkal foglalkozó fejezet, ahol a ma használt nagyobb távcsőtípusokkal ismerkedhetünk.

A kikötő kozmológiával foglalkozó része lényegesen bővebbre sikeredett. Többoldalnyi anyag szól az anyag és az antianyag kapcsolatáról, a kvantummechanikáról és az ősrobbanásról. Világossá válhat, hogyan is görbült a tér, s hogy mi történik nap mint nap egy fekete lyuk közelében. Megtudhatjuk, mi alkotja az univerzum tömegének nagy részét kitevő úgynevezett sötét anyagot, hogy mik is azok a kvazárok, s hogyan „éli le” egy átlagos csillag azt a pár milliárd évet, ami számára kiszabatott. Mindezt persze bonyolult körmondatok és szakkifejezések áradata nélkül, hisz a fő szempont a közérthetőség.

KÉMIA-FIZIKA

A molekulák világa
(Molecular Expressions: Images from the Microscope)
micro.magnet.fsu.edu/

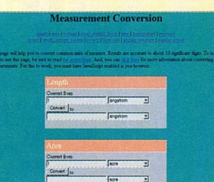

A fenti site bővelkedik az érdekesebbnél érdekesebb, látványosabbnál látványosabb felvételekben. Közelről láthatunk itt különféle gyógyszereket, különféle söröket, sejteket és így tovább. A legérdekesebb rész azonban mindenképpen a Virtual Microscopy. Itt Java-appleteket találunk (sajnos eltart egy ideig, amíg lejönnek), amelyekkel máris átélhetjük a mikroszkópozás összes örömét: polárfénymikroszkóp, optikai mikroszkóp és szinte minden elérhető technika itt van, persze csak szimulálva. Kiválaszthatjuk, hogy mit nézünk meg, milyen szögből, milyen fénnyel. Akik eddig csak álmodtak ezekről a drága vizsgálati technikákról, most az internetezés áráért kipróbálhatják: garantáltan érdekes élmény.

Mikor általános iskolába jártam, kaptam egy könyvet a mikroszkópokról. Az a néhány színes kép, amit abban láttam, teljesen lenyűgözött: nem tartott sokáig, hogy szüleimtől kikönyörögjek egy mikroszkópot, és belevessem magam a miniatűr élőlények világába. Hiába, nem nehéz beleszeretni az elsőre ismeretlen formák, a furcsa színek világába. Különösen igaz ez akkor, ha nem csupán egyszerű, alulról megvilágított mikroszkópról, hanem professzionális, digitálisan utószínezett, elektronmikroszkópos felvételről van szó.

MATEMATIKA

Mértékegység-átváltás
(Measurement Conversion)
www.brookings.net/~darinaf/measure.html

Azt hiszem, senki sem száll vitába velem, ha azt mondom, a különböző mértékegységek és mérőszámok közötti átváltás hozzátartozik az alapműveltséghez. Ugyanúgy, ahogy tudjuk, hogy a tucat az 12-t, a kilo- 1000-rel való szorzást, a milli- pedig osztást jelent. Az az ember, aki elcsodálkozik azon, hogy egy köbméter víz körülbelül egy tonnát nyom, szégyellheti magát, arról nem is beszélve, hogy a mindennapi életben történő eligazodásunkhoz legalább az alapvető átváltások ismerete szükséges.

Bár az SI-rendszerből az alapmértékegységek használatával minden levezethető, sok gyakori kapcsolatnak adunk külön nevet: például a okáért az erő mérésekor a kg*m/s^{2} helyett a newtont (N) használjuk. Még bonyolultabbá válik a helyzet, ha az ember jobban belemélyed a természettudományokba, főleg ha angolszász országban vagy nyelven teszi ezt, például a „font per köbláb" vagy „unciaszor Fahrenheit" hallatán megáll az ütő az emberben. Aki pedig látott már tizedhüvelyk osztású vonalzót, tudja, hogy az életben akadnak szomorú pillanatok.

Ha úgy érezzük, hogy el vagyunk veszve, látogassunk el a fenti címre! Nehéz kitalálni olyan őrült mértékegységet, ami itt nincs meg, ráadásul a konverziókat egy egyszerű Java-script azonnal el is végzi nekünk. Szögelfordulás és terület, teljesítmény és nyomaték, nyomás és súly – egyszóval minden megtalálható itt. Találtunk kávéskanalat, bruttóregisztertonnát, kábelt, rudat, tengeri mérföldet, lóerőórát és kvadránst. Az egyedüli dolog, ami hiányzott, az a sajtburger és az SDRAM ára közötti konverzió...

NYELVÉSZET

Rovásírás
nimrud.eet.bme.hu/rovas

A rovásírás a magyar műveltség igen távoli korokba visszanyúló emléke, és egyben értékes nemzeti kincs. Érdekes belegondolni, hogy a kereszténység felvételekor felmerült kétségek ellenére, amelyek saját hagyományaink háttérbe szorulásától féltettek, pont az egyházi feljegyzések segítettek abban, hogy ez az ősi emlék az utókor számára is megmaradjon. Ezen a pálos szerzetesektől fennmaradt rovásíráson kívül még egy másik, Székelyföldön használt változatot is ismerünk. Sajnos a régebbi, több ezer éves emlékek csak elvétve fordulnak elő, lévén, hogy a rovásírás „papírja" a fa volt, és abba hiába vésett szöveget ősmagyar rokonunk az utókornak, mert sajnos idejekorán elkorhadt.

A rovásírást a középkorban végig használták, de még a XIX. században is találkozunk vele. Jellegzetességei közé tartozik, hogy főként jobbról balra írták, de léteznek balról jobbra írt emlékeink is. Ez utóbbi esetben ugyanazokat az írásjeleket használták, de a betűket ellenkező irányba rajzolták, mintegy tengelyes tükörképeként a jobbról balra haladó szövegnek. Gyakoriak a magánhangzó-kihagyások, a hosszú magánhangzók jelölése pedig egyáltalán nem jellemző.

Érdekes tény, hogy a magyar pálos rovásírásnak sok emléke maradt fenn Dél-Amerikában is, tudniillik a portugál király tőlünk küldött szerzeteseket Brazíliába az indiánokat megtéríteni, és ők bizony sok szöveget véstek az ottani barlangok falába. (Ősi magyar graffitti...) De nemcsak ezzel az egy külföldi emlékkel dicsekedhetünk, még Svájcban is maradt fenn egy XIII–XIV. századi rovásírásos felirat, a svájci Anniviers-völgyben, melynek lakói azt tartják magukról, hogy ők az Attila seregéből leszakadt 20-30 hun harcos leszármazottai. Ezt némileg alátámasztja, hogy családneveik és a környező települések nevei is magyar eredetűnek tűnnek (Penszék, Vizsoly, Kálló, Ruas – ez utóbbi Attila 432-től 434-ig uralkodott nagybátyjának neve).

És most ugorjunk a mába! A Rovásírás honlapon ugyanis a cikkek, ismertetők mellett eredeti, rovásírással írt dokumentumokat is letölthetünk, és rávehetjük Word szövegszerkesztőnket, hogy megismerkedjen a mi ősi rovásírásos betűinkkel. Letölthető a szabvány rovás-betűkészlet, és már írhatunk is. Sőt akár mindkét irányba, mivel létezik a balról jobbra íráshoz tükrözött betűkészlet is.

És attól sem kell félnünk, hogy a századok majd elégetik vagy elkorhasztják a monitorra „vésett" írásjeleinket.

Egyetemek, főiskolák

Magyar felsőoktatási intézmények a Világhálón

Sorozatunkban magyar egyetemek és főiskolák honlapjait mutatjuk be, ám úgy tűnik, rohamosan fogynak az ilyen jellegű kikötők... Ha valakinek van egy jó ötlete, mi legyen a következő sorozat témája, szívesen fogadjuk a tippet...

Felsőoktatási honlapok

Modern Üzleti Tudományok

Tatabányán található az MÜTF, azaz a Modern Üzleti Tudományok Főiskolája. Örülünk, hogy most rá került a sor, hiszen az eddigi felsőoktatási intézményektől eltérő jellegű iskolát mutathatunk be. Az MÜTF 1990-ben alakult, s így nem büszkélkedhet „kiforrott oktatási rendszerrel és több emberöltős hagyományokkal". Senkinek sem kell magyaráznunk, hogy nagynevű társai, mint például az ELTE, a DOTE vagy a BME közé nehéz befurakodni. Még az ismert iskolák között is gyakran van kisebb-nagyobb ellentét (lásd: BME–Közgáz), akkor képzeljük el, mi vár egy „pénzes" iskolára! Annak a helynek az oklevele, ahol az oktatásért fizetni kell, könnyen megkapja a „vásárolt diploma" címkét. Azt a tényt, hogy a világhírű „college"-ok, mint a Harvard, a Yale vagy a Cambridge szintén szép summákat kérnek diákjaiktól, ilyenkor valahogy elfelejtjük. Ráadásul ezek a tanintézetek ténylegesen a tandíjakból tartják fenn magukat, még ha állami és alapítványi forrásaik is akadnak olykor. Így ha „kiszórják" diákjaikat, egy idő után nem lesz kit és miből oktatniuk, ha viszont mindenkit átengednek, egy idő után elveszti értékét az ott szerzett diploma, és a szülők a „csak legyen meg a papír" felkiáltással íratják be gyermekeiket. Nehéz a 22-es csapdájából szabadulni, van, akiknek nem is sikerül, de olyan eset szintén létezik, hogy állami képzés is indul egy magániskolában.

Ne ítéljük el tehát az MÜTF-et sem látatlanban! Elvégre osztálytermekről, diákokról, továbbadott tudásról van szó, ami szent dolog. Így gondolhatták ezt az alapítók is – a városi és megyei helyhatóság, a legnagyobb környékbeli vállalatokkal karöltve –, akik kétéves előkészítő munka után, 1992-re elérték, hogy a kormány besorolja az intézményt a „nem állami" főiskolák közé. Kezdeményezésük révén új színfolttal gyarapodott Észak-Dunántúl térsége, ahol azelőtt nem volt hasonló intézmény. Ide bizony felvételizni is kell, méghozzá matematikából. A felvételimentesség feltétele a 3,51-nél magasabb érettségi átlag, amihez kereskedelmi szakon még a középfokú nyelvvizsga megléte is járul.

Sok diák ezt a főiskolát tekinti elképzelt karrierje első lépcsőjének, ahol nagy hangsúlyt fektetnek a piacgazdaságra való átállással kapcsolatos problémákra. A sok tehetséges „ad hoc" vállalkozó mellé – s részben helyére – képeznek itt jó kommunikációs képességekkel rendelkező, több nyelvet tudó menedzsereket, gazdasági, pénzügyi szakembereket. Lehetőséget adnak a legújabb információtechnológia megismerésére és annak felhasználására, ami nélkül egy mai cég vagy vállalat szinte működésképtelen. Aki itt tanul, felkészülhet a következő évezredre, ahol az idővel, a változásokkal és a konkurenciával egyszerre kell versenyezni, hogy az egyre inkább megnyíló határokról már ne is beszéljünk. A kreativitás, innováció, gyakorlatiasság és naprakész tudás az iskola jelszava.

A képzési rendszer a szokásoknak megfelelően két részre bomlik: alap- és szakképzésre. Két szak közül lehet választani, az egyik a már említett kereskedelmi, a másik a gazdálkodási szak. A képzési idő 8 félév, a hetedik szakmai gyakorlattal telik. A szakirányválasztás a 4. félévben történik, amikor is nemzetközi üzletek, marketing, vállalkozások menedzselése és pénzügy (Tatabánya), valamint idegenforgalom és judaisztika (Budapest) irányban haladhatnak tovább a diákok. Akit a téma jobban érdekel, mindenképpen nézze meg az MÜTF honlapját, mivel itt erősen leegyszerűsítettük a kérdést.

Említettük a szakmai gyakorlatot. Ez a féléves elfoglaltság többségében külföldi tulajdonban lévő itthoni vagy teljesen külföldi fogadócégekkel történő együttműködés keretében jöhet létre, amit a résztvevő egy 30 oldalas dolgozattal zár. Egy gyakorlati tudást előtérbe helyező iskola esetén nagy jelentősége van az itt eltöltött időnek, amely gyakran nem csak a diák és az iskola, hanem a foglalkoztató cég számára is gyümölcsözően zárul.

Végezetül mindenkinek ajánljuk, hogy vessen egy pillantást a „végzett hallgatók" linkre. Itt az iskola diákjai mutatkoznak be, fényképpel, rövid önjellemzéssel. Ezek a vallomások nem hazudnak: aki képet akar kapni arról, kik járnak ide, miről is szól ez az iskola, valószínűleg innen kaphatja a legtisztább képet. Elég hozzá egy kis pszichológiai érzék és a megfelelő mondatok, szavak elkapása.

www.mutf.hu/

WWW.PRIM-ONLINE.COM

Írjon egy jó hírt – és utazzon a CeBIT-re!

Az Internet Kalauz márciusi száma csupán március 3-án kerül az újságárusokhoz, és az előfizetők némelyike meg se kapja péntekig vagy hétfőig, így némiképp lelkiismeret-furdalást érzünk amiatt, hogy szabad-e egy éppen lejáró „hírpályázatot" meghirdetnünk. Az igazság azonban az, hogy ha valaki tud egy izgalmas hírt, azt akár azonnal leírhatja, s hát miért ne teremtsük meg a lehetőségét annak, hogy a prim-online és a VGA Monitor olvasói mellett esetleg az Internet Kalauz kedvelői közül kerüljön ki az, aki a legjobb hírrel gazdagítja a prim-online főoldalát...

Nem tudom, hogy tudják-e, miről van szó. Február eleje óta a prim-online már nem csupán kiadónk papírmagazinjainak hátországa, hanem egy önálló hírújság, amelyre a nap bármely percében felkerülhetnek a friss, fontos, aktuális hírek.

A **www.prim-online.com** tehát önmagában is egy újság, ám azt, hogy jó újság lesz-e, az dönti el, hogy milyenek a hírek. Bár rengeteg sajtótájékoztatóra járunk, és kilószámra kapjuk a „press-release"-eket, az újságíró-iskolán azt tanítják, hogy amit a cégek magukról elmondanak, az nem hír; hír az, amit nem mondanak el. Mi nem akarunk a vállalati titkok kifecsegői lenni, de azt mindenképpen szeretnénk, hogy valódi, a szakembereket döntéseikben befolyásoló információk jelenjenek meg az oldalon, az éppen kiakasztott 25-30 legfrissebb hír közül mindenki számára akadjon legalább egy olyan, amiért érdemes volt a www.prim-online.com kikötőbe elhajózni.

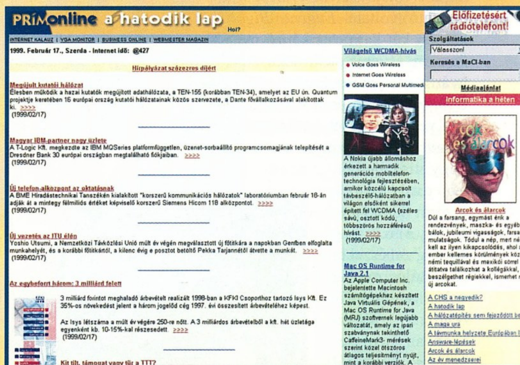
Ez csak egy esetben lehetséges: ha Önök, a hírek olvasói, együttműködnek velünk, és adnak is jó információkat. Ezt elősegítendő hirdettük meg **hírpályázatunkat.**

A hírpályázat díja: egy március 17-étől 20-áig tartó (három éjszakás), kétszemélyes szállodai elhelyezés Hannover közelében és két – egyenként 55 márkás – belépő a CeBIT-re, együttesen cca. 100000 Ft értékben.

Teendő: mindezért nem kell mást tenni, mint körülnézni munkahelyünkön, partnereink munkahelyén, beszállítóinknál, viszonteladóinknál, ellenfeleinknél, barátainknál, és utána megírni egy magyar vonatkozású, másutt még nem publikált, de közlésre alkalmas, ellenőrizhetően igaz, aktuális informatikai hírt a **prim@prim.hu** címre. Természetesen ahhoz, hogy a hír kapja a pályadíjat, még egy előfeltételnek kell teljesülnie: ez legyen a február 14. és március 7. között pályázati céllal beküldött hírek között a legjobb, a legizgalmasabb, a legfontosabb, a legfrissebb. A zsűri munkájában – amelynek elnöke *Guttray László* (aki az Informatikus Bál tomboláján elnyert díját ajánlotta fel e nemes célra, hiszen ő újságíróként amúgy is ott lesz a világ legnagyobb informatikai kiállításán) – két Prím-munkatárs és két felkért „szakértő olvasó" vesz részt.

Bár híreket később is örömmel fogadunk, március 10-én muszáj eredményt hirdetnünk, hiszen legkésőbb 17-én hajnalban kocsiba kell ülni, hogy a nyertes estére a szálláshelyen legyen.

Nincs darabszám-korlátozás, minden pályázó tetszőleges számú hírt küldhet be, ugyanakkor a prim-online szerkesztősége fenntartja magának a jogot akár az átszerkesztésre, akár arra, hogy eldöntse, mi kerül a prim-online-ra, és mi nem. Terjedelmi korlátozás sincs, bár a hír már műfajában is jelent némi korlátot...

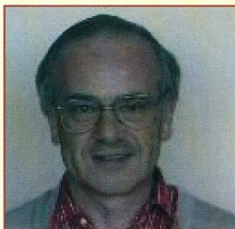
Mi a hír? Ez a legrövidebb műfaj az újságírásban: alapvetően a „ki, mikor, hol mit csinál(t)" vagy a „kivel, mikor, hol mi történt" kérdésekre kell felelnie, esetleg a „miért" vagy más hasonló kérdőszócskák kombinálásával.

Jó hír (függetlenül a történés-cselekedet konkrét tartalmától) az, ami meglepő információt tartalmaz, információ pedig az, ami befolyásolja az emberek cselekedeteit! Vagyis az ilyen izgalmas, meglepő (DE ELLENŐRIZHETŐEN IGAZ!) információk beküldői között dől majd el, hogy ki nyeri a két főre szóló, három éjszakás szállásutalványt és a CeBIT-belépőket.

Ha a győztestől a CeBIT-ről is kapunk jó híreket, az már versenyen kívüli üzlet, majd megegyezünk a honoráriumban...

Zene és tudomány

Pierre Csillag, azaz Csillag Péter júniusban múlt hatvanéves. 1956-ban érettségizett a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában, a budapesti „konziban". Zongorát *R. Chitz Kláránál,* zeneszerzést *Sugár Rezsőnél* tanult. De alig száradt meg a tinta a végzős fiatalember bizonyítványán, máris elhagyta az országot.

– 1956. december elsején érkeztem Franciaországba. Magyarországon akkor a jövő nagyon bizonytalan volt, főleg egy fiatal zenésznek. Folytattam a zenei tanulmányaimat a Párizsi Conservatoire-ban, zongorát *Vlado Perlemuternél* tanultam, majd karmesterképzős magánhallgató voltam *Eugène Bigot*-nál, és később két karmesterképző nyári tanfolyamon és egy elektroakusztikai zenei nyári tanfolyamon is részt vettem. *Sebők György* sohasem volt a tanárom, de egy-két vele folytatott beszélgetés annyira megváltoztatta zongoraszemléletemet, hogy tiszteletbeli növendékének érzem magam. Magyarország mindig zenészeket exportáló ország volt, a *Rákosi-rendszer* idején azonban nem lehetett az országból kimenni, olyan sok zenésznek pedig nem volt hely, így hát az első adandó alkalommal sokan távoztak. Az általános sztrájk idején édesanyámmal vonattal elutaztunk az osztrák határra – érdekes módon csak az a vonat járt akkor. A határon eltévedtünk. Körülbelül negyven kilométert gyalogoltam havas szántóföldeken keresztül szívbeteg édesanyámmal. Ausztriában valahogy elkeveredtünk Bécsbe, ahonnan a francia követség segítségével vonatoztunk végül is Franciaországba. Magyarnak születtem, de francia állampolgár lettem. Most száz százalékig franciának és száz százalékig magyarnak érzem magam – úgy kell a matematikának! Ez csak akkor zavaró, ha egy magyar–francia meccset nézek a tévében. Ez az egyik fő oka annak, hogy nálunk nincs a házban tévé.

– Bár a zenei pályafutás miatt ment ki, végül is másfél év párizsi konzervatórium után hirtelen pályát változtatott, és kitanulta a mérnöki mesterséget.

– 1962-ben bekerültem egy Toulouse-i „nagy iskolába" (ENSEEIHT, Toulouse) – a franciák így hívják azokat a műegyetemeket, ahol mérnököket képeznek –, és a diplomám után maradtam asszisztensnek. Most is itt vagyok mint docens. Digitális elektronikát, hibajavító kódokat és „C" programozási nyelvet tanítok. A digitális elektronika a számítógépek alapja (a hardver), a hibajavító kódokat használják a számítástechnikában, a digitális adatátvitelben (például akármelyik modemben), a digitális adattárolásban (például bármelyik CD-ben), a „C" nyelvet pedig főleg számítógépekben használják (szoftver).

– Pályafutása alatt egy tanéven keresztül az elektroakusztikus zene tanára is volt a CNRT-ben (Conservatoire National de Région de Toulouse), tudományos munkája mellett ugyanis sosem lett hűtlen a zenéhez.

– Kanyargós pályafutásom alatt kétféle kultúrát szívtam magamba: tudományos és zenei kultúrát. Gyakran kérdezik tőlem: hogy tudom magamban összeférhetővé tenni ezt a két, látszólag egymástól igen távol álló területet, amelyek pedig nem is állnak olyan messze egymástól. Tudományos képzettségem gyakran segített a zeneművek elemzésénél, és pedagógusi mesterségem gyakorlása során zenei ismereteim megfizethetetlen szolgálatokat tettek. Egy zenemű felépítése egy katedrálisra emlékeztet: egészében is, részleteiben is strukturált. A mű korrekt előadásához ugyanolyan fontos a felépítés megértése, mint az érzelmi tartalom megismerése. Könnyű észrevenni, hogy az érzelmi tartalom erősen összefügg a darab struktúrájával. A mű felépítésének feltárásához kell egy jó zenei-analízis-tréning. Úgy találom, hogy a tudományos képzettség jól készít elő a zenei elemzés gondolkodásmódjára. De nézhetjük mindezt a zenétől a tudomány felé is. Egy zenemű előadásához meg kell érteni a darab felépítését (szerkezetileg és érzelmileg), majd meg kell tanulni a hangokat, és végül meg kell tervezni, hogyan tegyük előadásunkkal a darab struktúráját érthetővé a közönség számára. Mindezt úgy, hogy a közönség érdeklődését is állandóan ébren tartsuk. Egy tudományos (vagy bármilyen más) tantárgy tanításánál ugyanezt a sémát kell követni. A tudományos tárgyak oktatásához alkalmazott pedagógiai képességeim nagy részét zenei ismereteimből „örököltem".

– Toulouse, az egyetem városa, nem azonos a lakóhellyel, néhány apróság mellett a nagyvárost sem nagyon szokta meg a docens úr...

– Rieumajou-ban lakom, Toulouse-tól kb. 40 km-re délkeletre. A térképen Carcassonne környékén esetleg meg lehet találni Villefranche de Lauragais-t. Innen északkelet felé van Rieumajou, de az már biztos nincs a térképen. Toulouse óriási város, de szűk utcákkal, ezért szörnyű a közlekedés. Rieumajou egy kis falu, körülbelül nyolcvanan élünk itt. Ha kilépsz a házból, azonnal elmentél kirándulni. Ez megéri a napi utazást. Nekem annak idején nagyon könnyen ment a beilleszkedés, édesanyámnak jóval kevésbé. A franciák minden salátába olajat öntenek. Lehet, hogy mulatságos, de ebbe nagyon nehéz volt beletörődnöm. A birka- és bárányhúst, továbbá a kecskesajtot máig sem sikerült megszoknom. Feleségem, Véronique olasznak született – Normandiában, Vernon városában. Ő fuvolaművész-tanár. Kislányunk, Dórika októberben lett hétéves. Két nyelvet jól ismerni – ez megint csak két különböző kultúrát jelent; én magam elég hamar kétnyelvűvé váltam. Amíg az ember csak egy országban él, az értékrend és általában a gondolkodásmód abszolútnak, állandónak tűnik. Egy új országban mindez újra kérdésessé lesz. Egy idő után Franciaországban észrevettem, hogy a „második nyelv" mélyebb ismerete újfajta gondolkodásmódra késztet. A két nyelvben rejlő két kultúra gondolata arra ösztönzött, hogy Dóra lányommal egy érdekes kísérletet indítsak el. Mióta megszületett, csak magyarul beszélek hozzá. Most hétéves, mindig franciául válaszol nekem, de kitűnően ért magyarul. Mikor Magyarországra megyünk, szép folyékonyan beszél magyarul mindenkivel, aki nem ért franciául. Úgy látszik, a kísérlet jól sikerült. Eleinte többen figyelmeztettek, hogy a gyerek össze fogja keverni a két nyelvet, és végeredményben nehézségei lehetnek majd franciául is, magyarul is. Beszélgettünk pszichológusokkal, és egy kicsit utánanéztünk a szakirodalomban. Az derült ki mindebből, hogy csak akkor lép fel nyelvkeveredés, ha a szülők között komoly konfliktus van. Ilyenkor a szülői konfliktus nyelvi konfliktusként hárulhat a gyerekre. A következő az alapelv: egy személy mindig csak egy nyelven beszéljen a gyerekhez. Elvben így nincs határ, akárhány nyelven lehet a gyerekhez beszélni. Mindegyik nyelvet megtanulja, feltéve, ha mindenki szigorúan betartja a fenti elvet. Kísérletem teljesen igazolta mindezt. Dórika választékosan beszél franciául, és jól kifejezi magát magyarul is. Ha kell, még tolmácsolni is tud a két nyelv között.

– Természetesen egy internetes magazinban muszáj a világhálós kötődésekről is kérdezni...

– Annyi minden érdekel, hogy akármivel foglalkozom, az mindig kikapcsolódás a többihez képest. Mennyire kötődik ehhez a számítástechnika, az Internet? A zenéhez például úgy, hogy műveimet egy kotta-szövegszerkesztővel írom le, kiadómat az Interneten keresztül találtam, és propagandámat a zeneművekhez szintén az Interneten próbálom létrehozni.

Web-lapján Csillag Péter részletesen bemutatja zenei működését. Zeneszerzőként negyven-egynéhány zongoraművet, színpadi zenét, különböző kamaraműveket jegyezhet. Volt másodkarmester, majd karmester, s mint koncertező muzsikus több mint 200 koncerten lépett fel karmesterként, szólózongoristaként, kamarazenészként és kísérőként – jelenleg zeneiskolai elnök is. Több rádióelőadást és konferenciát tartott a magyar zenéről, főleg *Bartók Béláról.* Homepage-e egyébként a **www.geocities.com/Vienna/5635** hálószemen található, egyszerű formai kivitelezéssel és rendkívül gazdag tartalommal. Zeneműveinek listájáról több kottából le lehet hívni egy-egy oldalt. Véleménye szerint *Larry Krantz* web-lapját minden fuvolásnak meg kell látogatnia (**users.uniserve.com/~lwk/welcome.htm**), de egy érdekes cikksorozat miatt érdemesnek találja *Matthew Fields* zeneszerzésről szóló Internet-kikötőjének felkeresését: **www-personal.umich.edu/~fields/**.

Mike MacMahon néhány nagyszerű cikket írt a fuvolajátékról, mégpedig egy fonetikus szemszögéből: **users.uniserve.com/~lwk/mike.htm**. Hatékony zeneelméleti eszközöket alkot számítógépen *Didier Guigue:* **terra.npd.ufpb.br/~guigue/**. *Mikola Péter* pedig olyan zenebarátoknak szerkesztett nagyon hasznos zenefüzeteket, akiknek életéből kimaradt a szervezett zenetanulás: **www.tolna.hungary.net/kultura/MIKOLAP.HTM**

Franciaországban a háztartások négy százalékának van Internet-kapcsolata, de a felhasználók elégedetlenek a tarifákkal, magasnak tartják a France Telecom árait. A felhasználók havi átalánydíjat követelnek a helyi hívásokra. A francia Internet-felhasználók jelenleg óránként 8–16 frankot (300–600 forint) költenek telefonra, erre jön még rá az Internet-előfizetés költsége. Csillag Péter viszonyításként elmondta, hogy tízezer frank Franciaországban nem nagy, de tisztességes fizetés. A legkisebb megengedett havi fizetés, azaz a „hivatalos éhbér" 3000 frank körül van. Számára az internetezés nem jelent gondot – a Hálózatra munkahelyén keresztül kapcsolódik.

– Rendszeresen csak az AltaVistát meg az Amazon.com-ot használom. A munkámhoz kötődően van még néhány weblap, amit szívesen látogatok: History of Mathematics: **www-groups.dcs.st-and.ac.uk/~history/index.html**; The World-Wide Web Virtual Library: Mathematics: **ww.math.fsu.edu/Science/math.html**; TidBITS, egy Macintoshsal foglalkozó elektronikus hetilap: **www.tidbits.com/tb-issues/TidBITS-current.html**, *Philippe Langevin,* egy szenvedélyes és érdekes matematikus: **www.univ-tln.fr/~langevin/**.

Csapó Ida
kikelet@elender.hu

INTERNET LOVE STORY X.

Rovatszerkesztő: Wesselényi Andrea (andrea@prim.hu, www.wesselenyi.com/love.htm, www.prim-online.com)

CSAK ÓVATOSAN A CSEVEGŐKKEL!

Az alábbi olvasói levél kapcsán most a korábbi szerelmi történetekben gyakran áldott, a virtuális randevúk színhelyeként emlegetett IRC és ICQ beszélgetőprogramokról és más online csevegőkről, ezúttal azonban inkább a chat árnyoldalairól, veszélyeiről esik szó. Az internetes csevegés közben a képernyőn futó betűk igazán ártalmatlannak tűnnek, mégis sokszor fájdalmat okozhatnak azoknak, akik őszinte, tiszta szándékkal (sokszor naivan) próbálnak ismerkedni a Neten, miközben mások kárán szórakozó szélhámosok vagy szerepjátékot játszó álszemélyiségek csapdájába kerülnek.

Azok, akik még kezdők ezen a téren, és mint levelükben jelezték, nemigen tudják, mit jelent az IRC, az ICQ és a Java Chat fogalma, most rövid magyarázatot is olvashatnak ezekről, néhány közkedvelt csevegőcsatornát pedig azonnal fel is kereshetnek, és kipróbálhatnak az ajánlottak közül – ahol az idézett levélíró tanácsaival felvértezve talán majd kevesebb csalódás árán sikerül barátot vagy akár társat találniuk az Interneten.

„Kedves Andrea!

Egy olyan, a chateken jelen lévő negatív jelenségről szeretnék írni, amelynek gyanútlanul én is áldozatául estem. Nem tudom, hogy ez a dolog mennyire harapódzott el (remélem, nem nagyon), de szerintem senkinek ne legyenek illúziói, hogy a Neten csak jó szándékú emberek léteznek, mert ott is ugyanúgy jelen vannak a csalók, akárcsak a valós életben. Ráadásul a jelenséget az is erősíti, hogy az Interneten kis hazánkban erős túlsúlyban vannak a férfiak.

Nem akarom mindjárt az elején lelőni a poént, a történet úgy kezdődik, hogy rákapcsolódtam egy társkereső chatre. (Az IRC mellett egyre több ilyen – külön kliensprogram nélkül elérhető – javás chat van, mivel a Javát az összes újabb Internet-böngésző támogatja.) Jó volt „poénkodni" az ott lévőkkel, de én valójában komoly kapcsolatot kerestem. A második napon, ahogy újra benéztem, hamarosan elkezdtem beszélgetni valakivel, aki Julcsi becenéven szerepelt. Körülbelül félórás beszélgetés után úgy látszott, hogy egy értelmes, csinos egyetemista lányról van szó, akivel hasonló az érdeklődési körünk, és aki érdeklődik irántam. Meg is beszéltük, hogy másnap újra találkozunk a chaten. A megbeszélt időben azonban nem volt ott, bár vártam rá kb. két órát, úgy, hogy mással nem is igen kezdeményeztem beszélgetést, hogy ne legyek „hűtlen". Ekkor bejelentkezett valaki egy férfi nickkel, aki rögtön nekem címzett egy privát üzenetet, miszerint ismeri Julcsit. Elkezdtem vele beszélgetni, de túl sokszor ellentmondásba került azzal, amit előzőleg mondott, és nagyon úgy nézett ki, hogy olyan alapvető dolgokat sem tud Julcsiról, amit Julcsi előző nap nekem mondott magáról. A végén bevallotta, hogy az egész csak „poén" volt, mert Julcsi az ő haverja, aki nem lány, hanem fiú, és már akkor is ott volt a chaten a saját nevén, amikor én először léptem be, sőt beszélt is velem. Aztán másnap, amikor újra beléptem, ő megint ott volt, kilépett, és rövid idő múlva visszajelentkezett Julcsi néven. Hát, nem mondhatnám, hogy kellemesen éreztem magam :-(.

Az is jellemző, hogy mit javasolt Julcsi haverja, miután elárulta, hogy mi az igazi nickje Julcsinak: „Szerintem szívasd vissza, csak ne áruld el, hogy tőlem tudtad meg." Erre pedig nem voltam hajlandó. Lehet, hogy az ilyen emberek jópofa játéknak tekintik az ilyesmit, de valójában önző, lelkiismeretlen egyének, akik másoktól időt rabolnak a saját szórakozásukra. Ehhez tényleg nem kell sem ügyesség, sem ész, csak rosszindulat.

Egyénként korábban már találkoztam jó szándékú, értékes emberekkel a Neten, de ha ez rögtön az elején történik meg velem, akkor valószínűleg az lett volna az első és egyben utolsó próbálkozásom az online társkeresés területén. Ha megjelenik a levelem az Internet Kalauzban, akkor talán mások elővigyázatosabbak lesznek olvastán, és ebben az esetben még lenne egy pár megjegyzésem.

Mivel nem akarom, hogy más imbecillis egyének ebből a levélből jó ötletet merítve szintén játszadozni kezdjenek, el kell mondanom: én úgy tudom, hogy amennyiben a chat-szerver archiválja a belépők adatait, vissza lehet keresni, hogy egy időpontban milyen ISP-ről és host addressről csatlakoztak rá a szerverre az egyes chatelők, így az ISP-n keresztül van esély a személyazonosság kiderítésére. Ha a chat szolgáltatója a beszélgetés szövegét is archiválja, akkor megvan minden kellő bizonyíték arra az esetre, ha valakit súlyos sérelem ér, jogi útra is lehet terelni a dolgot – civilizáltabb országokban az ilyenért akár súlyos büntetést is lehet kapni. Hogy Magyarországon milyen a jogi szabályozás, azt nem tudom. Nekem a fenti eset miatti károm „csupán" néhány száz forintnyi telefonköltség meg pár feleslegesen elvesztegetett óra, de lehet, hogy vannak, akik rosszabbul járnak, mert esetleg személyes adatokat vagy intim dolgokat árulnak el magukról, nem beszélve arról, aki igazán mély érzelmekbe éli bele magát, mire kiderül, hogy a megismert „jó barát" minden szava hazugság volt. Vannak, akik hajlamosak elfelejteni, hogy ha virtuális mederben is, de egy valós kapcsolathoz hasonlóan érző emberi lénynyel találkoznak.

Mondanék két dolgot, aminek mindenképpen gyanút kell ébresztenie a chatelő társ tisztességét illetően:

1. Valaki túl kívánatosnak, tökéletesnek mutatja magát. Szuperintelligens, tanult, sok pozitív tulaj-

donsággal rendelkezik, semmi negatívum, szép, gazdag stb.

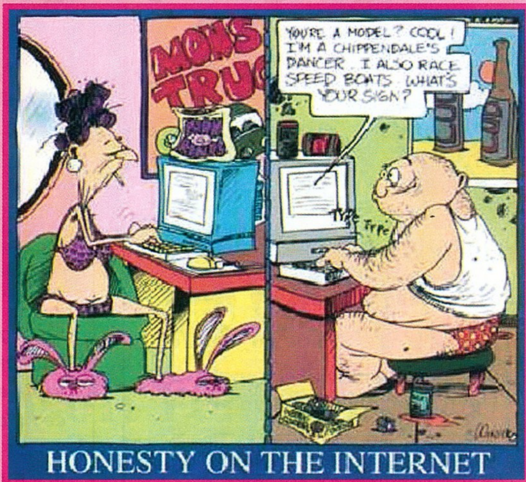
2. Eleinte túl sokat kérdez, és keveset mond magáról (nyilván azért, hogy előbb megtudja, mi a fontos számodra), azután a válaszaiban feltűnően olyannak állítja be magát, mint akit te keresel.

Tanácsolnék még két alapvető dolgot, amit érdemes betartani:

1. Soha ne adj meg a chateken olyan személyes adatot, amit nem adnál meg szívesen bárkinek.

2. Ne mesélj magadról túlzottan személyes jellegű dolgokat, amíg nem győződtél meg 100%-ig arról, hogy akivel beszélgetsz, az nem csaló. Például minél előbb javasolj egy rövid telefonbeszélgetést, amiből legalább az kiderül, hogy mi az illető neme."

* * *

HONESTY ON THE INTERNET

Egyperces „chat-FAQ"

Mi az IRC?

Az Interneten lehetőség van egy vagy több másik felhasználóval valós idejű beszélgetésre a billentyűkön, illetve a képernyőn keresztül. Az erre írt programok közül legelterjedtebb az IRC, teljes nevén Internet Relay Chat. A legnépszerűbb IRC program letölthető a **www.mirc.co.uk** web-címről. Akinek gondot okoz az angol megértése, az IRC részletes magyar leírását, parancsait megtalálhatja a **www.akg.hu/irc** web-címen.

Mi az ICQ?

Rendkívül közkedvelt csevegőprogram, amelyet csak az ICQ („I seek you") rendszerben regisztrált tagok használhatnak. A világszerte gyorsan elterjedt ICQ programot a **www.mirabilis.com** címről tölthetjük le. Már installálás közben kapunk egy azonosítót (UIN), ezt kell majd megadni azoknak a barátoknak és ismerősöknek, akikkel szeretnénk a Hálón beszélgetni. Az ICQ különleges tulajdonsága, hogy amikor kapcsolódunk a Hálózatra, a program külön ablakban jelzi, hogy listába vett ismerőseink közül épp ki van „vonalban" – ugyanígy virtuális barátaink is látják, hogy „fenn vagyunk", így ők is bármikor beköszönhetnek hozzánk, és kezdődhet a társalgás.

Csevegőajánlat

Néhány népszerű magyar csevegőhely a weben:

Internetto Presszó (**www.internetto.hu/stb/presszo**)
HIX Aréna (**www.hix.com** – belépés Telnettel!)
Tétova Teve Club AtomChat (**www.napfolt.hu/ttc/magyar/chat.htm**)
Datanet Chat (**chat.datanet.hu**)
Origo Társalgó (**www.origo.matav.hu/kozosseg/index.html**)
Accent Communications Talk Cafe (**www.accentcomm.com/talkcafe**)
BuliNet Társkereső Klub (**www.buli.deltasoft.hu**)
Népszabi Szövegláda (**www.nepszabadsag.hu/nepszabi/szoveglada**)
Netweb Dumaparti (**www.netweb.hu/flash/chat**)
Danubius Capuccino (**www.danubius.hu/capuccino/chat.html**)

A „chatkultúra" egy másik jellemző árnyoldalára mutat rá az Origo Társalgó programjának különleges képessége, amelyet a szerkesztők előre tudatnak a felhasználókkal: „a társalgó szövegéből a szoftver automatikusan kiszűri a káromkodásokat" :-).

A Microsoft rémálma

avagy a szabad szoftverek jövője

Napjainkra a szabad szoftverek minősége és piaci részesedése nem csupán megközelítette, hanem néhány területen meg is előzte a kereskedelmi szoftverekét. Ennek sokan örülnek, mások azonban saját jövőjükre nézve fenyegetőnek érzik a folyamatot. A támogatók táborába az Internet alkotóközössége mellett néhány kereskedelmi világcég (Sun, IBM, Compaq) tartozik, a másik oldal legmarkánsabb képviselője a Microsoft.

A szabad szoftver fogalma ma lényegében az *Open Source Software-t* (továbbiakban OSS) jelenti, amely „nyílt forrású szoftvernek" fordítható. Korábban ezt a szoftverkategóriát *free software*-nek hívták, ám mivel az elnevezés félreérthető volt – a *free* szó „ingyenest" is jelent –, és valójában a szoftverek szabad terjeszthetőségét akarták vele kifejezni, a kilencvenes évek második felében kikopott a szóhasználatból. A két legelterjedtebb OSS-forma közül az egyiknél a forráskód teljesen szabadon felhasználható (pl. *FreeBSD*), míg a másik esetben a *GPL (General Public Licence)* rendszere a származtatott termék (a forráskód felhasználásával készült szoftver) további szabad felhasználását és GPL alá esését írja elő.

Az OSS-ben rejlő lehetőségeket leginkább a WWW-szerverek több mint felén futó *Apache* szoftver és a kereskedelmi termékeket egyre több helyen (leginkább az oktatásban) felváltó *Linux* operációs rendszer szemléltetheti. A mexikói *SchoolNet* program keretében például 140 000 személyi számítógépre telepítettek Linuxot, és terjedőben van az üzleti célú felhasználás is. A Sun és a Compaq hivatalosan bejelentette, hogy gépeit linuxos konfigurációval is forgalmazni és támogatni fogja. Becslések szerint a Linux jelenlegi részesedése a szerverek piacán 5,8%, a kliensekén pedig 4%.

Az OSS csendes terjedésének időszaka 1998 novemberében ért véget, amikor *Eric S. Raymond*, az OSS-mozgalom egyik jeles képviselője bombát robbantott. Raymond, aki *A katedrális és a bazár* című, 1997-es írásában az OSS-jelenség kiváló elemzőjének bizonyult, hozzájutott egy bizalmas Microsoft-feljegyzéshez, amit kommentárjaival sűrűn teletűzdelve, az angolszász kultúrkörben jól ismert „rémünnepre" utalva a beszédes *Halloween* címmel jelentetett meg az Interneten. Néhány hét elteltével újabb gyöngyszem követte az elsőt: két, egymástól független fegyvertárs küldte el a dokumentum folytatásának tekinthető Linux-elemzést, amely a hálózati keresztségben a *Halloween II* nevet kapta.

A közlemények nyomán kirobbant botrány hatására a Microsoft kis idő múlva elismerte a dokumentum hitelességét, de az ügyet igyekezett bagatellizálni. Az erről szóló közlemény sem kerülhette el a sorsát: Raymond keze közé kerülve a meglepő *Halloween III* néven csatlakozott szövegelődeihez. Hogy valóban csip-csup dologról van-e szó, arról bárki meggyőződhet, ha elolvassa a Microsoft egyik mérnöke, a festői nevű *Vinod Valloppillil* által jegyzett eredeti szöveget (**www.opensource.org/halloween.html**), amely azt taglalja, hogy vállalatának milyen lépéseket kellene tennie az OSS piacról történő kiszorítására.

(folytatás a 32. oldalon)

OpenSource.Org

The Halloween Documents

Where will Microsoft try to drag you today?
Do you really want to go there?

In the last week of October 1998, a confidential Microsoft memorandum on Redmond's strategy against Linux and Open Source software was leaked to me by a source who shall remain nameless. I annotated this memorandum with explanation and commentary over Halloween Weekend and released it to the national press. Microsoft was forced to acknowledge its authenticity. The press rightly treated it as a major story and covered it (with varying degrees of cluefulness).

The now-infamous ``Halloween Document'' contained references to a second memorandum specifically on Linux. Within days, copies of the second memo had been forwarded to me from two separate sources. I renamed the first annotated version ``Halloween I'' and set about annotating the second. While not as dramatic or sinister in its implications as its predecessor, Halloween II includes a lot of material at variance with Microsoft's public party line on Linux.

Before emailing or phoning me with a question about these documents, please read the Halloween Documents Frequently-Asked Questions.

Here they are:

Halloween I:
Open Source Software -- A (New?) Development Methodology

Halloween II:
Linux OS Competitive Analysis: The Next Java VM?

Halloween III:
Microsoft's reaction on the 'halloween memorandum' (sic)

Halloween IV: When Software Things Were Rotten
Vinod Vallopillil's boss calls us 'Robin Hood and his merry band'. We return the compliment.

(folytatás a 31. oldalról)

Halloween I

Az eredeti Microsoft-dokumentum (amelynek címe *Nyílt forrású szoftver, avagy egy (új?) fejlesztési módszertan,* keltezése 1998. augusztus 11.) a zászlóshajók, a Linux és az Apache históriáján keresztül mutatja be az OSS fejlődését, felismerve, hogy nem egy konkrét cég vagy vállalat, hanem *az egész folyamat* az, ami ellen lépni kell, illetve aminek a pozitívumaiból át kellene venni.

A feljegyzés éppen Raymond nevezetes cikke segítségével kalauzolja el az olvasót az OSS-világ műhelyébe (motiváció, altruizmus, *ego*elismerés, kódelágaztatás, párhuzamos hibafelderítés, párhuzamos fejlesztés stb.). Megismerjük a fejlesztésben résztvevők csoportjait (a magot, a „holdudvart" stb.) és a munka során alkalmazott koordináció módját. Képet kapunk az OSS üzleti modelljeiről, az alkalmazás úttörőin túl a másodlagos szolgáltatásokat nyújtó és főmunkaidős fejlesztőket foglalkoztató cégekről is.

Valloppillil számára a kérdések kérdése az, hogy mi magyarázza a sikert, az OSS fejlődési és terjedési gyorsaságát. Az okot a felhasznált protokollok nyílt mivoltában találja meg, és innen természetesen már csak egy lépés, hogy az OSS elleni támadás leghatásosabb módja a protokollok zárttá tétele.

Az OSS-folyamatból a Microsoft számára hasznosnak ítélt mozzanatok és a tanulságok felhasználásának módjaira vonatkozó javaslatok közül az alábbiak tűnnek különösen érdekesnek:

- **fejlesztői tudáscsere** (a feljegyzés meglepőnek tartja, hogy az OSS mennyi „IQ-t" tudott a maga oldalára állítani)
- **a Microsoft belső folyamatainak megváltoztatása** (bármilyen nehéznek is tűnik a jelenlegi elszigetelt fejlesztések, az eltérő eszközök, a központi adattár és a széles körű fejlesztői kommunikáció hiánya, a nem kellőképpen robusztus szoftverkomponensek és a növekvő költségek miatt)
- **szolgáltatási infrastruktúra** (az MS jobb hátteret tudna adni a fejlesztéshez, mint az OSS)

Halloween II

Az eredeti dokumentum címe *A Linux operációs rendszer versenyképességi analízise,* alcíme pedig az *Ez a következő Java virtuális gép?* kérdést teszi fel. Nem titok, hogy Microsoft a Sun által kifejlesztett és szabadalmaztatott Java-technológia létét nyílt fenyegetésként éli meg, és minden eszközzel (tisztességessel és tisztességtelennel egyaránt) küzd annak ellehetetlenítéséért. Ezért a kérdésfelvetés előrevetíti a jelentés hangvételét, valamint a végén levont következtetéseket.

A jelentés először egy viszonylag teljes és igen pontos áttekintést nyújt a Linux operációs rendszer történetéről a kezdetektől napjainkig, majd elemzi egy átlagos Linux-disztribúció felépítését annak fényében, hogy mely részei esnek a GPL alá, illetve hogy mennyire egységes az egyes rendszerelemek fejlesztése. A Linux legkevésbé kidolgozott és legsebezhetőbb pontja – állítja a szerző – a grafikus felhasználói felülete (GUI), melynek fejlesztése több szálon fut, és a már működő és életképes változatok (mint pl. a KDE) általában nem GPL alá eső könyvtárakra épülnek.

A Linux kereskedelmi felhasználása egyelőre nem tipikus, ennek fő okát abban látják, hogy az átlagos Linux-felhasználó tálcán – és ingyen – kapja a disztribúcióval mindazokat az alkalmazásokat, amelyekre általában szüksége van. Ennek ellenére léteznek kereskedelmi szoftverek is Linux alá, ezt pedig az ún. *Library-GPL* licenc teszi lehetővé, amely megengedi, hogy a Linux könyvtárait használó programok ne essenek a GPL korlátozásai alá. És ez a tény már napjainkra is több jelentős gyártót ösztönzött termékei Linux alá való átírására – elég csupán az *Oracle-t* és a *Corelt* említeni –, és ez a tendencia egyre erősödni látszik.

Úgy tűnik, a szerverek piacán a Linux egyelőre előnyösebb helyzetet foglal el, a Microsoft „éltermékét", a Windows NT-t ugyanis „csak" a következő néhány területen múlja felül: testre szabhatóság, rendelkezésre állás, megbízhatóság, skálázhatóság, teljesítmény, valamint más rendszerekkel való együttműködés. És ezt nem egy elvakult Linux-rajongó, hanem a Microsoft mérnökei által készített belső jelentés állítja!

Természetesen a szerzőket nem azért fizették, hogy bemutassák a Linux nagyszerűségét, hanem hogy módszereket javasoljanak térnyerésének megállítására, melyek lényege az, hogy a Microsoft jelentősen kibővíti/átírja a jelenleg használatos nyílt szabványokat, és ezekre a – már titokban tartott – szabványokra építi rendszereit, lehetetlenné téve a Linuxhoz hasonló szabad szoftverek számára az együttműködést. (A technika *Shifting Standards* néven már eddig is ismert volt.) Egy másik támadási vonal a Linux elleni szerzői jogi és szabványügyi perek indítása lenne, bár számunkra nem világos, hogy milyen ügyben és ki ellen lehetne jogi úton fellépni.

Halloween III

A dokumentum *Aurelia van der Berg* – a Microsoft hollandiai PR-menedzsere – reagálása az előzőleg bemutatott jelentések közzététele után kirobbant botrányra. Többen úgy vélik (sőt később ezt a hölgy is sejttette), hogy a közleményben kifejtett álláspont a Microsoft vezérkarának véleményét tükrözi.

Van der Berg asszony a Linux (sokszor mondvacsináltnak tűnő) hiányosságainak ecsetelése mellett próbálja bagatellizálni a problémát. Olyan kijelentéseket tesz, melyek szerint a Halloween dokumentumok csak néhány mérnök által készített vitairatok, és nem Linux elleni háborút jelentenek, mint azt sokan gondolják. Emellett találkozhatunk a *FUD*-taktika alkalmazásával, amikor is a hölgy szerint „a Linux, hacsak nem fog *IP*-jogokat sérteni, nem lesz képes arra, hogy új dolgokat alkosson". (Az IP – Internet-protokoll – tudomásunk szerint nem esik semmiféle szerzői jogi védelem alá.) A FUD jelentése *Fear, Uncertainty and Doubt,* azaz „félelem, bizonytalanság és kétség": használója a konkurenciáról, illetve annak termékéről valótlan rémhíreket terjeszt, azzal a szándékkal, hogy ezzel a reménybeli fogyasztókat elriassza a versenytárstól. A taktika a Microsoft esetében eddig kiválóan bevált (pl. IBM OS/2).

A Halloween üzenete és háttere

Az üzleti életben teljesen természetesnek számít az, hogy a versenytársak próbálják megismerni egymás gyengéit, és minden legális eszközzel igyekeznek megőrizni, illetve erősíteni piaci pozíciójukat a konkurenciával szemben. Ha a fenti dokumentumok csak erről szólnának, akkor nem keltettek volna ilyen nagy visszhangot az internetes közösség körében. A fő probléma az, hogy a Microsoft piaci ellenfeleit sem erkölcsileg, sem jogilag nem elfogadható eszközökkel próbálja legyőzni, és ez akkor sem megengedhető, ha a konkurencia esetleg hosszú távon a piaci pozícióit vagy akár a létét fenyegeti. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az említett dokumentumok nem csupán néhány mérnök vitaindító alkotásai, hanem a szoftveróriás egészét jellemző gondolatok, ami világosan kiderül az eredeti művek elkészítésében közreműködők névsorából. Ennek fényében rá kell ébrednünk, hogy ha a Microsoft a korábban említett taktikák alkalmazásával győzne a fogyasztókért vívott versenyben, a cég biztosan sokat nyerne, de a vásárlók minden téren vesztesekké válnának. (Természetesen ez nem csak a Microsoftra, hanem minden monopóliumra egyformán igaz.)

Fontosnak érezzük, hogy megemlítsük, mindhárom dokumentumban finom és kevésbé finom csúsztatások, illetve elhallgatások érhetők tetten, amelyek a valóságot a Microsoft számára kedvezőbbnek mutatják. Raymond mindezeket igen kritikusan állítja pellengérre, öreg „szabad szoftveresként" sasszemmel veszi észre a legkisebb tárgyi tévedéseket is (amelyek közül sok nem a véletlen művének tűnik).

Végezetül meg kell állapítanunk, hogy még egy olyan tőkeerős és a piacot nagymértékben uraló cég is, mint a Microsoft, arra kényszerül, hogy komolyan vegye, és reális alternatívának tartsa az OSS-mozgalmat.

Goldschmidt Balázs – Nagypál Gábor – Ország Zoltán

A katedrális és a bazár

Eric S. Raymond egy általa kezdeményezett és levezényelt internetes alkalmazás *(fetchmail)* megvalósításán keresztül mutatja be az OSS típusú szoftverfejlesztés életciklusát. A kereskedelmi világban leginkább elterjedt fejlesztési stílust (amit katedrálisnak nevez) és a Linux/GNU-világban alkalmazott fejlesztési módszert (a bazárt) hasonlítja össze. A szerző korábbi meggyőződése szerint egy bizonyos kritikus bonyolultság felett, mint pl. egy operációs rendszer kifejlesztése, célravezetőbb egy centralizált, jól megtervezett fejlesztési stílus alkalmazása. A bonyolult rendszereket tehát katedrális módjára kell felépíteni, egyéniségek vagy kisebb csoportok ügyes fortélyai szerint, a külvilágtól elzártan, az eredményeket csak a fejlesztés késői vagy végső szakaszában bemutatva. Ezt a meggyőződését ingatta meg *Linus Torvalds*, a Linux szülőatyjának megközelítése, amelynek jellemzője az eredmények korai és gyakori kibocsátása, a feladatok szétosztása, elaprózása és a teljes mértékű nyíltság. Nem csendes és áhítatos alkotómunka jellemzi, inkább hasonlít egy nyüzsgő bazárra, amelyben rengeteg különböző erőforrással és hozzáállással rendelkező alany tevékenykedik, amiből egy összefüggő és stabil rendszer első látásra csak csodák következményeként bukkanhat elő. A Linux-világ viharos fejlődése és előretörése azt bizonyítja, hogy a módszer hatékonyan és jól működik. Az OSS jellegű fejlesztési folyamatot az alábbi kulcsmondatokkal jellemzi:

- *„Minden jó szoftver a fejlesztő személyes 'viszketegségéből' indul ki."*
- *„A jó programozók tudják, mit kell írni, a legnagyobbak tudják, mit kell átírni."*
- *„Tervezz újrakezdést, hiszen ez előbb-utóbb úgyis megtörténik."*
- *„A felhasználók társfejlesztőként való kezelése meggyorsítja a kódkészítést és a hatékony hibakeresést."*
- *„Elegendően nagyszámú tesztelőt és társfejlesztőt alkalmazva majdnem minden probléma felderíthető."*
- *„Az ésszerű adatstruktúra és a buta kód hatékonyabban működik, mint fordítva."*

Az OSS-folyamat erősségei a Halloween I szerint

- **Exponenciális fejlődés**

Az OSS-folyamatok az Internettel együtt nőnek (minél többen kapcsolódnak az Internetre, annál többen vehetnek részt a fejlesztésben).

- **Hosszú távú hitelesség**

„Lehet, hogy a bináris állományok elvesznek, de a forrás örökké él." Emiatt nem lehet alkalmazni a FUD (*Fear, Uncertainty, Doubt* – félelem, bizonytalanság, kétség) taktikát.

- **Párhuzamos tesztelés**
- **Párhuzamos fejlesztés**
- **OSS = „tökéletes" API (Application Programming Interface – alkalmazásprogramozói felület) ismertetés/dokumentáció**

Nyílt forrás esetén a programozó megnézheti, hogy ténylegesen mire fejleszt, míg zárt forrásnál csak bízhat benne, hogy a dolgok úgy működnek, ahogy leírták.

- **Gyakori kibocsátások**

Az OSS-projektek sűrűn és ezért gyorsan adják ki a hibajavításokat, bővítéseket stb.

Az OSS-folyamat gyengeségei a Halloween I szerint

- **Menedzsmentköltség**

Elkezdeni nehéz, mert már kell valami félig működő és jövőt mutató termék; miután elérte a csúcstechnikát, nehéz új célt kijelölni.

- **A folyamatot érintő gondok**

◊ Növekvő költségek: az OSS-ben gyakoriak a frissítések, és egy vásárlónak ez nem biztos, hogy kedvére van.

◊ Nem szakavatott visszajelzések.

- **Szervezeti megbízhatóság támogatásmodell**

Hiányos támogatás.

- **Jövőbeni stratégiák**

Az OSS-ben a jövőbeni stratégiáknak nincs központilag kialakított iránya.

Szerveroldali programozás Perl nyelven

Saját kezdeményezésű bannercsere

Elszaporodtak az Interneten a link- és bannercsere-akciók. Mindez helyes is. Az egyetlen gond az, hogy szinte kizárólag a csereakció kezdeményezője profitál belőle, nála jelenik meg ugyanis ennek hatására egyre több látogató. Az alábbiakban egy egyszerű példát mutatunk arra, hogyan oldhatjuk meg, hogy mi magunk legyünk egy link- vagy bannercsere-akció kezdeményezője.

A HTML-űrlap

A látogató adatait természetesen egy űrlapon kérjük el egy tetszőleges oldalon, amelyet a „banner.cgi" fog feldolgozni:

```
<form action="../mycgi/banner.cgi"
method="post">
<table border=2 cellspacing=10>
<th bgcolor=#dbdb70>Your banner info:
</th><th bgcolor=#dbdb70>Your site
description:</th></TR>
<td valign=center align=right width=450
height=140><font size=-1>
<b>Your name:</b><input type="text"
name="Your_Name" size=30
maxlength=40></input><br>
<b>Your E-mail:</b><input type="text"
name="Your_E-mail" size=30
maxlength=40></input><br>
<b>The tittle:</b><input type="text"
name="Banner_Tittle" size=30
maxlength=30></input><br>
<b>The Site URL:</b><input type="text"
name="The_Site_URL" size=30 maxlength=150
value="http://"></input><br>
<b>The Banner URL:</b><input type="text"
name="The_Banner_URL" size=30
maxlength=150
value="http://"></input><br></font></td>
<td valign=center align=center width=350
height=140><b>
<textarea WRAP=PHYSICAL cols=30 rows=4
name="Description"></textarea></b><p><center>
<input type="submit" value="Send your
Banner!"><input type="reset" value="Reset">
</center></p></form></td></table>
```

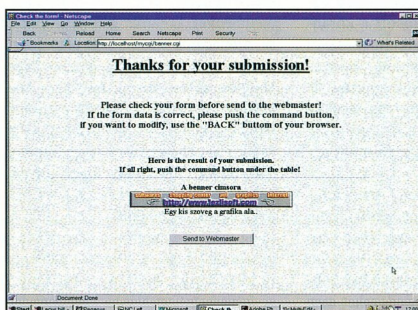
A banner.cgi

Ez a program, mielőtt beépíti az adatokat a megfelelő oldalba, megmutatja a látogatónak a végeredményt. A program szokásos módon kezdődik az útvonalak megadásával, a HTML-oldal fejlécével és háttérmintájával:

```
#!/usr/local/bin/perl
push (@INC, '/cgi-bin');
print "Content-type: text/html\n\n";
print "<html><Head><Title>Check the
form!</Title></Head>";
print '<body
background="../backgrounds/cgi.gif">';
```

A továbbiakban ki kell olvasni a HTML-űrlap tartalmát a Post methodusnak megfelelően, és az átadott adatok alapján el kell készíteni ellenőrzés céljából egy oldalt, ami a végeredményt mutatja. A „rendben" változóval csupán azt figyeljük, minden űrlapmezőt kitöltött-e a látogató, ha nem, nem engedjük tovább:

```
read(STDIN, $buffer,
$ENV{'CONTENT_LENGTH'});
$rendben = 1;
@pairs = split(/&/, $buffer);
foreach $pair (@pairs) {
($name, $value) = split(/=/, $pair);
$value =~ tr/+/ /;
$value =~ s/%([a-fA-F0-9][a-fA-F0-9])/pack("C",
hex($1))/eg;
$value =~ s/~!/ ~!/g;
```



```
$FORM{$name} = $value;
print # "<I>\$FORM{ ", $name," }</I> to
<B>",$FORM{ '$name' },"</B><P>"; }
print '<center><h1><u>Thanks for your
submission!</u></h1><br>';
print '<h3>Please check your form before send to
the webmaster!<br>';
print '<table border=2 cellspacing=6>';
print "<b>Here is the result of your
submission.<br>If all right, push the command
button under the table!</b>";
print "<hr align=center size=3 width=80%>\n";
print
"<center><b>$FORM{'Banner_Tittle'}</b><br><
A HREF=\"$FORM{'The_Site_URL'}\">\n";
print "<IMG
SRC=\"$FORM{'The_Banner_URL'}\" BOR-
DER=0></A><br>\n";
print "$FORM{'Description'}</center>\n";
```

Az adatokat nem csak a képernyőn kell megmutatni, hanem át is kell adni további feldolgozásra a „getform.cgi"-nek, ha azok helyesek. Ezért rejtett űrlapmezőkbe írjuk az előző oldalból átvett információt:

```
print '<form method="post" action="../mycgi/
getform.cgi">';
@pairsy = split(/&/, $buffer);
foreach $pairy (@pairsy) {
($name, $value) = split(/=/, $pairy);
$value =~ tr/+/ /;
$value =~ s/%([a-fA-F0-9][a-fA-F0-9])/pack("C",
hex($1))/eg;
$value =~ s/~!/ ~!/g;
print "<input type=\"hidden\" size=5
name=\"$name\" value=\"$value\">";
```

Egyben leellenőrizzük a megjegyzésmezőbe írtak hosszát, és ha több mint 300 karakter, a „rendben" változó értékét 0-ra állítjuk:

```
if ("$value" eq "" || "$value" eq "http://" ||
length($FORM{'Description'}) > "300") {
$rendben = 0; } }
```

Ha minden rendben, azaz minden mező kitöltve, és a megjegyzésbe sem került 300 karakternél hosszabb szöveg, megjelenítjük a továbblépés lehetőségét egy parancsgomb formájában:

```
if ($rendben == 1) {
print '<br><center><input type="submit"
value="Send to Webmaster"></center></form>';}
```

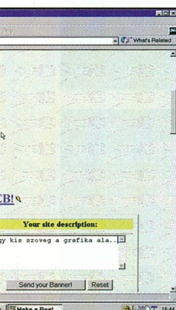
Ha valami nincs rendben, a „submit" gomb helyett csak a visszaút marad, és lezárjuk az oldalt:

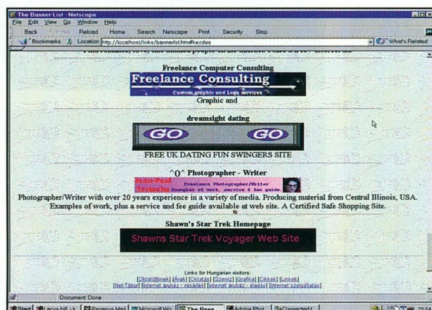
```
if ($rendben == 0) {
print '<font size=+2><b>Invalid
```

```
submission!<br>Please fill the form again!<br>';
print 'Use the back button of your
browser!</font></b>';}
print '</center></body></html>';
```

Amennyiben a látogató elküldte az adatokat tartalmazó űrlapot, azt a „getform.cgi"-vel dolgozzuk fel véglegesen. Ezzel egy időben nem csak az oldalba épül be az űrlap tartalma, hanem a web-hely fenntartója is kap egy másolatot e-mailben. A program elején változókat definiálunk, és elkezdjük kiírni azt a HTML-oldalt, amelyben megköszönjük a csereakcióban való részvételt, valamint átvesszük az előző CGI programból a rejtett űrlapmezők adatait:

```
#!/usr/local/bin/perl
push (@INC, '/cgi-bin');
$mailprog = '/usr/lib/sendmail';
$recipient = "lezli\@best.com";
$utvonal = "/home/lezli/public_html";
print "Content-type: text/html\n\n";
print "<html><Head><Title>Get the
form</Title></Head>";
print "<body
background=\"../backgrounds/cgi.gif\"><center>";
open (MAIL, "|$mailprog $recipient") || die
"Unable to send request\nPlease send e-mail to
lezli\@best.com, Thank you\n";
```



```
read(STDIN, $buffer,
$ENV{'CONTENT_LENGTH'});
@pairs = split(/&/, $buffer);
@pairsx = split(/&/, $buffer);
foreach $pairx (@pairsx) {
($name, $value) = split(/=/, $pairx);
$value =~ tr/+/ /;
$value =~ s/%([a-fA-F0-9][a-fA-F0-9])/pack("C",
hex($1))/eg;
$value =~ s/~!/ ~!/g;
print MAIL "$name: $value\n"; }
print "<h1>Your request has been sent, thank
you!</h1>";
```

A továbbiakban ellenőrizzük, véletlenül nem szerepel-e már az aktuális banner az oldalban, a spam ugyanis elkerülendő. Ezért első lépésben megnyitjuk a „data1.txt"-t (ezt a ciklus végén írjuk ki):

```
open(Author, "$utvonal/links/data1.txt") || die;
$submitted = 0;
```

Addig olvassuk, amíg tart:

```
while ($row = <Author>) {
@elemek = split(" ", $row);
foreach $elem (@elemek) {
```

Megfigyeljük, hogy egyezik-e valamelyik jelenlegi űrlapmező egy előző adattal. Ha igen, a „submitted" változó értékét 1-re állítjuk, ez azt jelenti, hogy többször próbálja valaki ugyanazt a címet beírni az oldalunkba:

```
if ($in{'The_Banner_URL'} eq "$elem" ||
$in{'The_Site_URL'} eq "$elem" || $in{'Your_E-
mail'} eq "$elem"){
$submitted = 1;} } }
close(Author);
```

Ha az adatok először kerülnek elküldésre, akkor azokat egy átmeneti fájlba írjuk. Ennek neve „banners.tmp":

```
if ($submitted == 0){
$bannerek = "$utvonal/links/banners.tmp";
open(BtmpFILE,">$bannerek") || die "Can't Open
datafile: $!\n";
print BtmpFILE "<hr align=center size=3
width=80%>\n";
print BtmpFILE
"<center><b>$in{'Banner_Tittle'}</b><br><A
HREF=\"$in{'The_Site_URL'}\">\n";
print BtmpFILE "<IMG
SRC=\"$in{'The_Banner_URL'}\"
BORDER=0></A><br>\n";
print BtmpFILE "$in{'Description'}</center>\n";
close(BtmpFILE);
```

Ezután újra megnyitjuk a fenti fájlt, valamint a már előzőleg megírt „banners1.tmp"-t, ezúttal olvasásra, azt a fájlt pedig, amelynek tartalmát egy SSI-funkcióval beillesztjük majd az oldalba (banners.txt), írásra nyitjuk meg:

```
open(CurentR, "$utvonal/links/banners.tmp") || die;
open(SubmittedR, "$utvonal/links/banners1.tmp") ||
die;
$bannerek = "$utvonal/links/banners.txt";
open(BFILE,">$bannerek") || die "Can't Open
datafile: $!\n";
```

Addig olvassuk a jelenlegi adatokat tartalmazó rövid, átmeneti fájlt, amíg az tart:

```
while ($row = <CurentR>){
```

És soronként átírjuk a „banners.txt"-be:

```
print BFILE "$row"; }
print BFILE "\n";
```

Majd egyszerűen mögé írjuk a már előzőleg megadott, összes bannert tartalmazó fájlt (banners1.tmp). Ennek kiírását a 20. adatnál megállítjuk, és lezárjuk mindhárom nyitott fájlt:

```
$i = 0;
while ($row = <SubmittedR>) {
print BFILE "$row";
if (length($row) < 5){
$i++;
if ($i > 20) {
goto kilepes; } } }
kilepes:
close(BFILE);
close(SubmittedR);
close(CurentR);
```

A következő lépésben a web-szerver CP (copy) parancsát használjuk arra, hogy a „banners1.tmp"-be átírja az adatbázis aktuális állapotát (banners.txt). Ahol ez a parancs nem áll rendelkezésre, a Perl nyelven belül is meg lehet oldani a fájlok tartalmának átírását soronkénti olvasással és írással, illetve bármilyen más egyszerű másolási módszerrel:

```
system("/bin/cp -f
/home/lezli/public_html/links/banners.txt
/home/lezli/public_html/links/banners1.tmp");
```

A küldő e-mail címére elküldünk egy rövid üzenetet (exchange.txt), amely azt a forráskódot tartalmazza, amelyben saját bannerünk és web-helyünk URL-címe van, nehogy elfelejtsen beilleszteni a saját oldalára egy miénkre mutató linket:

```
$cim = "$in{'Your_E-mail'}";
system("mail -s \"My Banner-exchange\" $cim <
/users/u2/lezli/public_html/exchange.txt");
```

Végül a „data1.txt"-be beírjuk a sikeresen elküldött banner adatait:

```
$bdatafile = "$utvonal/links/data1.txt";
open(FILE,">>$bdatafile") || die "Can't Open
datafile: $!\n";
print FILE "\n";
print FILE "$in{'The_Banner_URL'}
$in{'The_Site_URL'} $in{'Your_E-mail'}";
close(FILE); }
```

Ha pedig nem először próbálkozik a látogatónk, erről is tájékoztatjuk:

```
else {
print "<center><hr><font color=bb0000>This site
has been submitted to my banner-exchage!</
center></font><br>"; } }
```

Lezárjuk a levelezőt és a HTML-oldalt:

```
close (MAIL);
print "</body></html>";
```

Nincs más hátra, mint egy újabb oldalba beilleszteni, tetszőleges helyre, a „banners.txt" tartalmát. Ehhez csupán egy sort kell beírni:

```
<!—#include file="banners.txt"—>->
```

Perjés László (lezli@best.com)

Hívójelem: YO5QDD

Tudják Önök, hogy az éteren át is terjedhet az Internet? Lehet, hogy a rádióamatőrök mind tudják, itt, a szerkesztőségben mégis meglepetést okozott az alábbi levél:

Én egy nagyváradi rádióamatőr vagyok. Kezembe került az Önök magazinja, és nagyon sok aktuális információt tudtam hasznosítani az Interneten keresztül. Sajnos nekem nincs Internet-elérésem, csak a rádióhullámokon keresztül tudok e-mailezni (számítógép + speciális modem + rádióamatőr adó-vevő). Ez is egy nagy lehetőség számunkra, itteni viszonylatban...
E-mail: YO5QDD@YO2KJO.AMPR.ORG

A levél többi részét most nem idézzük, erdélyi barátunk lényegében az iránt érdeklődött, hogyan tudna rendszeresen hozzájutni Nagyváradon a lapunkhoz. Megígértük: ha megírja, hogy miképp is lehet e-mail postaládát nyitni rádióamatőr „hívójellel", akkor minden hónapban küldünk neki egy tiszteletpéldányt a honorárium fejében, hátha rajtunk kívül olvasóinkat is érdekli a dolog. YO5QDD – *Juhász Kollár Attila* – örömmel a tenyerünkbe csapott, állt az alku, megkötöttük az üzletet, íme az írás:

A rádióamatőr-internetezéshez szükség van egy adóvevőre, egy speciális modemre (9600 Bds célmodem, kifejezetten rádióamatőrök számára fejlesztették ki), egy PC-re és néhány szoftverre (TOP153EN, Graphik Packet, WIN Packet stb.). A kapcsolat csomagrádiózáson keresztül jön létre (packet-radio), és persze szó sincs böngészésről, ez csupán karakteres, szöveges kapcsolat. Hátrány még, hogy a rendszer minden sort külön visz át, tehát az e-mail átvitele is eléggé nehézkes, előfordulhat, hogy közben a kapcsolat megszakad túlterhelés vagy terjedési okok miatt, s akkor kezdhetjük elölről...

Na, de ne bontsuk mindjárt a kapcsolatot, először teremtsük meg, mégpedig egy rádióamatőr-frekvencián (433,700 MHz). Kilépünk Nagyváradról egy USER ágon (YO5BRZ Pali - ezt is egy alapítványnak köszönhetjük), ahonnan Püspökladányon keresztül eljutunk Salgótarjánba, majd onnan Balassagyarmatra, ahol létezik egy (X)NET kilépési lehetőség az Internetre. Innen jutunk el Temesvárig, ahol a Soros Alapítványnak köszönhetően egyszerű bejelentkezés után nyithatok egy e-mail postaládát magamnak.

Lehetőség van TELNET-kapcsolatra is, bejelentkezhetünk listaszerverekre, és FTP-zhetünk, de vannak olyan egyéb lehetőségek is, amelyeknek már nem is az Internethez, sokkal inkább a rádióamatőrökhöz van köze, nekünk érdekes.

Mindez persze - mint útvonal - csupán egy lehetőség, lényegében végtelen kombináció képzelhető el.

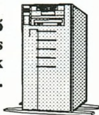
Szó, ami szó, nem lettem sokkal okosabb, de hát én nem is vagyok rádióamatőr. Mindenesetre, ha valahol Balassagyarmaton olvassák a lapot, és kedvük van megírni, hogy miképp is lépnek ki a rádióamatőrök az Internetre, szívesen bemutatnánk a kaput, de talán egyetértenek olvasóink velünk abban, hogy ha a technikai részleteket nem is tudtuk meg, önmagában az a tény, hogy az éteren keresztül is lehet internetezni, már megért egy misét...

V. J. A.

3COM
ACER
ADAPTEC
ALR
APC
AST
ATI
CHEYENNE
CISCO
COMPAQ
DIAMOND
DEC
DIGI
D-LINK
DPT
EICON
EPSON
E-TECH
FISKARS
FUJITSU
HEWLETT-PACKARD
HITACHI
IBM
INTEL
MATROX
MICRONICS
MICROSOFT
NAKAMICHI
NOKIA
NOVELL
PANASONIC
PHILIPS
PLEXTOR
QUANTUM
SAMSUNG
SEAGATE
SMC
SONY
TOSHIBA
TULIP
U.S. ROBOTICS
YAMAHA
VIEWSONIC
WESTERN DIGITAL
XIRCOM

MI felkészülten várjuk a 2000. évet...

...segíthetünk ÖNNEK is?

Server konfigurációk és intelligens munkaállomások 3 év garanciával.

Nagykapacitású, hibatűrő RAID háttértárak, és archiváló rendszerek NOVELL és NT hálózatokhoz.

Meglévő rendszerét, gépeit kérésére átvizsgáljuk, megoldást javasolunk.

SERVER COMPUTERS Kft.

1149 Budapest, Egressy út 78. Tel./fax: 220-5606 (több vonal)
Home: http://www.server-c.hu Mail: server_c@mail.elender.hu

Szeretné ha üzleti ajánlatai azonnal eljutnának a célcsoporthoz?
Szeretné azonnal értesülni az Ön számára fontos szakterület ajánlatairól?

Rendelje meg Ön is díjmentesen az érdeklődési körének megfelelő üzleti ajánlatokat:

mobiltelefonjára, személyhívójára, e-mail címére.

WebBusiness

Internetes Üzleti Információs Adatbank

http://webbusiness.webtime.net

Ahol az ajánlatból üzlet lesz!

További információkkal munkatársaink személyesen is készséggel állnak rendelkezésére:

Tel.: 06-30/96-35-961
E-mail: wbinfo@webtime.net

US LINE TRADE KFT

1066 BP TERÉZ KRT. 36.

VAN EGY JÓ ÖTLETE, DE NEM TUDJA MEGVALÓSíTANI?

CÉGÜNK BEFEKTETNE INTERNETTEL FOGLALKOZÓ, VAGY AHHOZ KAPCSOLÓDÓ VÁLLALKOZÁSOKBA, AKÁR ÚJ CÉG ALAPíTÁSÁVAL IS.

AMIT BIZTOSíTUNK:
-Cégalapítást, könyvelést.
-Tőkéhez illetve hitelhez jutást.
-Cégünk kapcsolatrendszerét.

AMIT VÁRUNK:
-A vállakozás vagy ötlet rövid leírása.
-A (leendő) vállalkozás vezetőinek szakmai önéletrajza.

Internet http://www.allegro.hu/reward

inter@ktív nyelvi kurzusok angol

uses Vi Voice Technology

Euro PLUS+ REWARD

1012 Budapest, Várfok utca 9. Tel.: 214-8621, Fax: 214-8623
E-mail: reward@allegro.hu http://www.allegro.hu/reward

ALLEGRO

Több, mint 60 000 CD.

www.zenebona.hu

Túl az ötezren

A Magyar Címtár (úgy is mint MaCi) a prim-online kikötőjében (**www.prim-online.com**) önálló szolgáltatássá vált: a jobb oldalon található szolgáltatási ablakban a legördülő menüből kiválasztható a MaCi, és máris válogathatunk az immár ötezernél is több (a megjelenés pillanatában cca. 5300) magyar honlap közül.

A szolgáltatás az szolgáltatás, vagyis az eddigi ábécé-sorrendes csoportosítás mellé ideje volt felkínálnunk a keresési lehetőséget, mégpedig a megnevezés és az URL teljes körére és külön-külön is. Mivel a kereső azt nézi, hogy a megadott betűsor benne van-e a címjegyzékben, pillanatok alatt leválogathatjuk mondjuk a Datanet, az Elender vagy a Matáv szerverén található, önálló domain-névvel nem rendelkező oldalakat, de ugyanígy Geocities-beli szomszédainkat vagy az ingyenes Extra-tárhelyet kihasználókat. Továbbra is online módon lehet regisztráltatni az új címeket, tehát csak és kizárólag olvasóinkon és a web-mesterek web-építő kedvén múlik, hogy mikor fogjuk hírül adni a tízezredik cím felvételét.

Ugyancsak megkezdődtek a regisztrációk a BoCi-ba, ami nem más, mint a Business Online Címtár, vagyis ide a vállalkozók, cégek, üzletek adatait kérjük megadni. Itt több információra vagyunk kíváncsiak, amelyeket akár az alábbi kérdőív kitöltésével és elfaxolásával (228-3373) is meg lehet adni, de egyszerűbb az online regisztráció a prim-online szolgáltatási ablakán keresztül.

A vállalat, vállalkozás (vagy vállalkozó) neve: ....

....

A vállalkozás tevékenységének jellemzése 1–8 címszóval: ....

....

Felelős vezető, ill. kontaktszemély neve: ....

....

Postai cím: ....

Telefon: .... Fax: ....

A vállalkozás web-címe a Világhálón: ....

....

A vállalkozás e-mail címe: ....

....

E-mailben is szívesen fogadunk adatokat, a BoCi-nak külön címe van: **boci@prim.hu**.

S akkor most nézzük, kikkel gyarapodott az elmúlt hónapban a MaCi!

#FOCI IRC-csatorna fociirc.hungary.nu
#hungarynet IRC-csatorna
www.extra.hu/hungarynet
4F-CLUB www.extra.hu/irinyi12f
A naturizmus kedvelőinek www.extra.hu/nudi
A rekonstrukció hatása a csőhálózatra
www.extra.hu/esgibt/index.htm
A Rippel testvérek erődemonstrációja
www.thegym.net/rippel/
Acheron www.extra.hu/acheron
Aczél Tamás www.extra.hu/aczel
Agrometál Kft.
business.matav.hu/uzlet/agromet
Alpi www.extra.hu/alpi
Alvilág söröző – Magyarország legjobb kocsmái www.extra.hu/cssteve
ATIF – Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola www.atif.hu:4001/ALEPH
Aufbruch Project
www.rel.u-szeged.hu/aufbruch
Autó Magazin
members.tripod.com/auto_magazin
Autósiskola Sztráda www.inext.hu/sztrada
Avar www.adam.hu/~daniel/avar
Az építészet rejtelmei
www.extra.hu/tv_zsolt/

Bács-Zöldért Rt.
www.silicondreams.hu/bacszoldert
Balaton Elektronika (Tapolca)
www.balatone.hu
Baranyai Zsolt www.tozso.hu/zsolti
Barkács Bazár www.extra.hu/raklaci/
Beez Sexsitez www.extra.hu/beez/index.html
Besting Ingatlanközvetítő Iroda
www.igm.hu/best-ing/
BETA Kutató Kft. www.betakutato.matav.hu
Beuwolf Hardware and Software
www.extra.hu/beuwolf
Big Fish Bt. www.bigfish.hu/
Bitour Utazási Iroda Világjáró Klub
www.tiszanet.hu/bitour/
Black Butterfly www.extra.hu/butterfly
Blasius w3.swi.hu/blasius/
BMW hun page www.extra.hu/bmwh
Bohóc VolksWagen www.extra.hu/vwbohoc
Boldizsár András www.nexus.hu/boldizsar
Boris Viktor www.nexus.hu/shadow
BorsodNet Bt. www.BorsodNet.hu/
Bre-Wor Observer Brókerház Rt.
www.bwobserver.hu
Buna István www.extra.hu/bocsiek
Buzás Péter www.extra.hu/buzas

Camion Magazin www.camiontruck.hu
Capella Computer Kft. www.capella.hu
Capry Ádám www.extra.hu/webcool/
Centralinfo regionális hirdetőújság
www.guards.hu/kiskoros/central.htm
Chas www.nexus.hu/chas
Cheat Palace feco.digitel2002.hu
Chelsea FC members.tripod.com/~matebal/Index.htm
Chromme www.extra.hu/chromme/index.html
Cinemania cinemany.cjb.net
Citrompótló speed.eik.bme.hu/citrompotlo
Coders' World Programozóklub
www.extra.hu/Maniac_Page
College International www.wmcbp-ci.hu/
Conductive E
www.nexus.hu/sasi_kati/mamahonlap.htm
Csornai Városi Könyvtár www.vkcsorna.c3.hu
Dammy www.extra.hu/ab-dammy
Dark Troopers www.extra.hu/darktroopers
Deadlock Team
members.xoom.com/deadlock_elf/
Deák Ferenc Gimnázium
www.jaszdeak.sulinet.hu
Deboraline www.extra.hu/deboraline
Dennis „Worm" Rodman
www.extra.hu/Rodman91
DirtyTwelve
www.extra.hu/DirtyTwelve/index.html
DJ Halogen www.extra.hu/dj_halogen/
DJ Shark www.nexus.hu/dj-shark
Dolomitok www.extra.hu/dolo
Donogány Gergely www.extra.hu/gerguc
Dr. Csapó Csaba szülész-nőgyógyász szakorvos www.tozso.hu/drcsapo
Dr. Csapody Miklós országgyűlési képviselő
www.elender.hu/csapody
Dragon Ball & Indiana Jones
www.extra.hu/bazsee
Dragon Ball Z www.extra.hu/nguyen
Dragonball www.extra.hu/nagy_laza
Dragonball Z w3.swi.hu/dragonbhu
Dunakeszi bux.matav.hu/~dunakeszi
E-Chat www.extra.hu/chat
ECM ECO Monitoring Kft. www.ecm.co.hu
EcoControl Tanácsadó Kft.
www.ecocontrol.hu
E-D Stúdió www.extra.hu/edstudio
Egészség-Sziget Alapítvány
members.tripod.com/~ESZA
EIB Instabus Épületfelügyeleti Rendszer
www.extra.hu/eib-hu
ÉK-KER 95 Kft.
www.extra.hu/ekker95/index.html
Energy Racing Team www.extra.hu/nrg-racing
Erdős Ákos www.extra.hu/forest
Erki József www.extra.hu/erkij

Északi kutyák standardjai
www.extra.hu/blasko/standard.html
Esztergom Rallye
www.extra.hu/esztergom.rallye
Etana-Nagy Péter CSYGAHáza
www.extra.hu/etana/
Extrém sportok és naturizmus
www.extra.hu/naturista/
Falusi Turizmus Centrum www.datanet.hu/ftur
Fasttracker II www.extra.hu/ft2club
Fégszolg Rt. www.extra.hu/fegszolg/
Fejér megyei Rendőr-főkapitányság
www.police.alba.hu
FeRy Games List www.extra.hu/ferygames/
Fish & Food Kft. www.extra.hu/fishfood
Foci.hu www.extra.hu/focihu
Frici Rallye www.extra.hu/fricirali/rallye.htm
Fuji Foto Centrum-Gondola
www.matav.hu/uzlet/gondola
GaMEr KluB www.extra.hu/gamer/index.html
Gamesbond www.extra.hu/GAMESBOND/
Garfield meltingpot.fortunecity.com/chad/315/
Gas, a Tudakozó
www.angelfire.com/ga/gasatudakozo/
GATE Állatélettani és Állat-egészségtani Tanszék
www.fa.gau.hu/dep/aeet/aeet.html
General Business Kft. www.tozso.hu/gbkft
GetRight www.printself.matav.hu/getright.htm
GKSZSZI II. számú tagintézménye, Szolnok
www.extra.hu/gkszszi2/
Görög Katolikus Egyházközség, Kisvárda
www.extra.hu/gkkisvarda
GSM-telefonok www.extra.hu/oslan_GSM
Gyere velünk a Kárpátokba!
www.math.bme.hu/~poti/mag.html
Gyopár Fatelep www.angelfire.com/biz/gyopar
HA5KHC Puskás Tivadar rádióamatőr klub
www.extra.hu/ha5khc
HA5OJ rádióamatőr oldalak
www.extra.hu/ha5oj
Hajnóczy József Gimnázium
server.hajnoczy.sulinet.hu
Hakone Kft. www.extra.hu/hakone/
Halász Péter www.adam.hu/~daniel/nosferatu/halasz.htm
Hanzlik Zsuzsa valerie.inf.elte.hu/~hzsuzsa
Hild Viktor Városi Könyvtár c3.hu/~hild
Híres nők ruha nélkül
www.extra.hu/nude002/0001.htm
Hírös Modul Kft. Szuperinfó
webbusiness.webtime.net/szuperinfo/
Hi-Tech Plast Kft. www.extra.hu/hitechplast
HOLUX Világítástechnika www.holux.hu
Horváth Zsolt www.extra.hu/zsofart
Hungarian Celeb www.extra.hu/vati
Hungarian GIllian Anderson Page
www.extra.hu/hgap/

Hungarian Multiplayer Channel #multiplay.hu
www.extra.hu/multiplay
Hurrá Nyaralunk Alapítvány Ifjúsági Tábora
www.nexus.hu/hunya
Husky és a többi északi kutyafajta
www.extra.hu/blasko/
Ice Cube jéggyártó társaság www.icecube.hu
Időkerék – TimeWheel2000
www.timewheel.com
iMiMX www.katonaj.sulinet.hu/imimx
Infopen Online www.infopen.hu
Ingatlanértékesítés www.extra.hu/petrica/
Ingatlaninformatika
www.extra.hu/ingatlaninformatika
Ingatlanplatform
www.extra.hu/ingatlanplatform
Ingyenes pénzügyi és befektetési tanácsadás
www.extra.hu/penzugyek
Institute for Drug Research www.idr.hu
Internet.galaxis 999 www.adam.hu
Irányárfigyelő budapesti adatbankja
www.extra.hu/iranyarfigyelo
IRC #Hatvan csatorna www.extra.hu/hatvan
ISV RT. www.isvrt.matav.hu
Jani23 members.xoom.com/Jani23
Janimanó www.extra.hu/janimano/
Janyi www.nexus.hu/janyi
Jász-Tel Rt. www.jasztel.hu
JATE – Vallástudományi Kutatócsoport
www.rel.u-szeged.hu
Jeff's Link Exchange zsolt.benke.com/jle
Jégvirág –FrostWork start.at/jegvirag
Joci www.extra.hu/jocika
Johnny line www.extra.hu/pjani
Jonathermál Rt. – gyógyfürdő, motel, kemping www.jonathermal.hu
Jós János megmondja jövődet!
www.nexus.hu/josjanos
Joseph www.extra.hu/joseph
Jumpin Jack Flash www.extra.hu/jumpinjf
Kalendárium Press Sajtószolgálat
www.extra.hu/kalendar
KALIfornia www.extra.hu/kali/
Kalmár Zsolt www.extra.hu/kalmar
Kaloper Online www.yunord.net/~kalniki
Káosztanya www.extra.hu/kaosztanya
Katona József Gimnázium, Kecskemét
www.katonaj.sulinet.hu
Kelemen Balázs www.extra.hu/bali/index.html
KHFC www.crnl.hu/~loki
Kis György www.extra.hu/kisgyuri
Kiss Gergely www.extra.hu/kissgergo/index.htm
KLiKK mozinet.veszprem.hu/~klikk/
Kopi business.matav.hu/uzlet/ungarker/
Kortárs irodalmi web-böngésző
www.extra.hu/gabor17/
Kotroczó Róbert www.extra.hu/kotroczo
Kovács István www.members.tripod.com/~ted_is_king/kokoted_1.htm
Kovács Krisztián www.extra.hu/taur
Kovydent Fogtechnika
www.extra.hu/kovydent
Kőszegi Tamás www.tozso.hu/tamas
Közúti Közlekedési Vállalkozások Szövetsége
kkvsz.irisz.hu
Kulcsár László www.extra.hu/laciba
Lacek's Bikini Magazin w3.swi.hu/bikini
Lajtai Edit www.extra.hu/dioda/
Lantos Péter igazságügyi szakértő
www.nexus.hu/plantos
Lassi www.extra.hu/lassi
Légi fotó – ejtőernyőzés www.extra.hu/sabre
Lendvai István www.tolna.net/~pithe
Leslie www.extra.hu/mrleslie
LesPaul www.extra.hu/lespaul
Lexika Tankönyvkiadó
www.matav.hu/uzlet/lexika
Lighthouse www.extra.hu/lighthouse
Lipták Szabolcs www.extra.hu/cabala
Liv Tyler www.extra.hu/Liv-Tyler
L-L '98 Bt. www.extra.hu/ll98
Logisztikai Szolgáltató és Információs Központ
logisztika.mavinformatika.hu
Lufthansa Légitársaság www.lufthansa.hu
Luxusszállodák
www.elender.hu/pantax/winkler

Mágikus irodalmi oldal
www.extra.hu/lassi/irodalom_index.htm
Magyar Autóklub www.autoklub.hu
Magyar Íjászok www.extra.hu/patopal
Magyar klub a Yahool-ban!
www.clubs.yahoo.com/clubs/hungarianclubbp
Magyar Naturizmus www.extra.hu/naturizmus/
Magyar nyelvű online rádiók www.extra.hu/alf1
Magyar Poolbiliárd www.extra.hu/hungpool
Magyar Protokollosok Klubja
www.extra.hu/protokoll-klub
Magyar Történelmi Családok Egyesülete
www.extra.hu/mtcse
Magyar Zenei Információs Központ
www.c3.hu/~hmic
Magyarországi napfogyatkozások
www.extra.hu/napfogyi
Máhr Géza szobrászművész rs1.szif.hu/~mahrg/
Máté és Társa Számítástechnikai és Szolgáltató Bt. ourworld.compuserve.com/homepages/MateJano
Mátyás-Gépműhely www.extra.hu/gepmuhely
Merian Orosháza Finom Szárnyas Különlegességek Rt. www.oroshaza.com/merian
Minden Itt www.extra.hu/mindenitt
MiSec Vagyonvédelmi és Szolgáltató Kft.
www.extra.hu/miseckft
Mit fikál a magyar nemzet?
www.extra.hu/lassi/fika_index.htm
Mpharom www.extra.hu/mpharom
Muerte www.extra.hu/Muerte
Napi egyházi lapszemle
195.56.50.66/ujsag/szemle.html
Net*Star Számítástechnika www.extra.hu/net-star
NETcont Partner Group netcont.dateam.hu/
Nexon Kft. – szoftverfejlesztés
www.nexon.hu/index.asp
Norbie Evil www.extra.hu/norbie
Nosferatu www.adam.hu/~daniel/nosferatu/
Ogobgibságok www.extra.hu/ogobgib
Online mp3 Site www.extra.hu/real
Opel Manta Club www.nexus.hu/mantaclub
Orion erotikus galériája
www.extra.hu/sexgaleria/
Oroszlánszagú Richárd www.extra.hu/fun-tasy
Országos Onkológiai Intézet www.oncol.hu
Országos Rádió és Televízió Testület Irodája
www.ortt.hu
OSC Autósport Egyesület www.osc.sote.hu
Ostromjáték www.extra.hu/ostrom
Pálya 99 www.extra.hu/palya99/
Pásztor András www.extra.hu/poszti
Pc Focus Bt. www.extra.hu/pcfocus
Pedagógusok Szakszervezete
www.deltasoft.hu/pszseh
Peeti's wallpaper babes www.extra.hu/babes
Petróczi család
www.silicondreams.hu/users/annim/pepe.htm
Phantasy Computer Bt.
www.phantasy.kibernet.hu
Phobia – Electro Industrial music
www.babolna.com/phobia
Piranhas MWP www.extra.hu/piranhas
PiRate MWP www.nexus.hu/pir8mzx
Players, a magyar játékos web-site
players.gamespage.com
Poptarisznya kit2.bdtf.hu/poptarisznya
Post Human Research Institute
www.nexus.hu/phri/
QQRYQ www.extra.hu/qqryq
QQRYQ www.geocities.com/Colosseum/Rink/4257/index.html
Qualinfo.com Informatikai Iroda Ec.
www.qualinfo.com
Quartz TV www.nexus.hu/quartztv
Radiesztézia www.extra.hu/radiesztezia
Radiohead www.extra.hu/radiohead
Rébusz Iskolaszövetkezet www.rebusz.hu
Replugged együttes www.extra.hu/replugged
RetroHormon Clan (RHC)
www.extra.hu/hormons
REX Kutyaotthon Alapítvány www.rex.hu
RoboGó www.robogo.net
Rosszkívánság site www.extra.hu/rosszkivansag
RTT Vagyonvédelmi és Telekommunikációs Kft.
www.extra.hu/rttkft

SailorMoon silvermoon.hungary.nu
SaintMan's Birkanép www.extra.hu/birkanep/
Sanyosoft www.extra.hu/sanyosoft/
Sárkányrepülés www.extra.hu/sarkanyrepules/
Sáta www.extra.hu/sata
Sellő Stúdió – Daisy esküvői kártyák
stg.szabinet.hu/daisy
Serco Kft. www.serco.hu
SerWare Informatics w3.swi.hu/dragonbhu
Shaolin Chung Hop Kuen Egyesület
www.extra.hu/ShaolinKung-Fu
SilverSerena www.extra.hu/Serena
Simon & Wolf Lövészklub www.extra.hu/swolf
Sliders sliders.mainpage.net
Slidin-Tune-Radio zsolt.benke.com/webradio
Somoskövy és Tsai Bt. www.extra.hu/somosco
Sony Hungária Kft. www.sony.co.hu
Star Wars starwars.web-page.net
Star Wars www.extra.hu/starwars
Steven Spielberg www.extra.hu/spielberg
Sunset Beach Story www.extra.hu/sunset
Szabácsik András w3.swi.hu/packman
Szalma Zsolt gyrus.pote.hu/hallgatok/zsolo/
Számítógépek, alkatrészek olcsón!
www.extra.hu/computers
Szatmári Péter valerie.inf.elte.hu/~szpeti
Szcientológia Egyház Budapesti Misszió
www.ivn.hu/budmsn
Székelyföldi sí-, szállás- és túraajánlatok
www.nexus.hu/borviz
Szent Orbán Borozó és Panzió – Zalakaros
www.extra.hu/orban
Szent Vördzsil Szigetek állam
members.tripod.com/~vordzsil
Szerepjáték Klub, Hatvan
www.extra.hu/fan_clubb
Szimfonikus barlangkoncert.
members.tripod.com/~potij/magy.html
Sztolár Miklós www.extra.hu/sztolar
Szusi www.extra.hu/szusi/
Team-Ár Kft. www.westel.hu/~teamar/info.htm
Tébolyda www.extra.hu/t-boyda/
Teleki László Alapítvány www.tla.hu
Teximei Minőségügyi Rendszerfejlesztő Kft.
www.teximei.matav.hu
Thomann András www.a-vip.com/thomi/
Tigra Computer és Irodatechnika Kft.
www.tigra.hu/
Tilk Ház www.extra.hu/tilk
TitánDent Kft. Fogászati szaküzlet
www.webtime.net/titandent/
Tozso Trade Kft. www.tozso.hu
Tűzijáték bala.cjb.net
TVA System www.extra.hu/tvasys
Urso Soft Bt. www.extra.hu/ursosoft/
Usagi (Xoom) members.xoom.com/adamyegun/
ÜzeNet www.uzenet.hu
Valdemar Produkciós Iroda www.valdemar.hu
Vállus www.nexus.hu/vallus
Varga Gábor www.extra.hu/super
Varga Szabolcs fényképész
www.extra.hu/varga_szabolcs/
Varicontroll Bt. www.extra.hu/varicontroll
Vasvári Hírmondó Tiszavasvári Város Közéleti Havilapja www.extra.hu/vasvari_hirmondo/
Vers Paradicsom www.extra.hu/kikasz/
Vicc Mix www.extra.hu/vicc-mix/
Victor-kosárlabda www.extra.hu/wictor
VideóKlippek www.extra.hu/klippek
Videoton Kompaktlemez-gyártó Kft. www.vtcd.hu
Vigyori come.to/vigyori
Virághbaby www.extra.hu/vbaby
Vitorlázás www.extra.hu/roxane
Volán Egyesülés www.volan.irisz.hu
Warhammer 40000 www.extra.hu/ercboy
Wekerle Építész Iroda www.wekerle.com
West Dohányház pergel.netchicken.hu/
Western Maryland College Budapest
www.wmcbp-ci.hu/
Windows 2000 www.extra.hu/windows2000
XLR8 – magyar szoftverarchívum www.xlr8.hu
Zamárdi www.extra.hu/zamardi
Zuglói Gázcentrum www.extra.hu/gazcentrum
Zuglói Polgárőr Egyesület
www.extra.hu/polgarorseg14
Zugmann Péter members.xoom.com/zugi

www.thegym.net/rippel/
members.tripod.com/auto_magazin
www.tiszanet.hu/bitour/
start.at/jegvirag
w3.swi.hu/bikini
www.lufthansa.hu
silvermoon.hungary.nu
www.math.bme.hu/~poti/mag.html

www.prim-online.com/barangolas

Online barangolás

Annak idején a „régi" online hátországunk szinte minden hétköznap elérte a tízezres látogatottságot, míg az ennél korszerűbb, sokkal gazdagabb szolgáltatáscsomagot kínáló prim-online egyelőre átlagban csak a 7-8 ezernél tart, kapaszkodnunk kell még az ötjegyű számok felé... Sokat gondolkoztunk, hogy mi ennek az oka, mígnem rájöttünk, hogy a www.ikalauz.hu látogatóinak egy igen tekintélyes hányada a „b@rangolás" kedvéért keresett fel bennünket: sokan úgy gondolták, hogy egyszerűbb a kis recenziókban megbúvó web-címekre rákattintani, mintsem a lapból begépelni a hosszú URL-címet. A prim-online kiépítésekor „alfejezetté" vált az „ikalauz", feltöltése is késlekedett, bonyolultabbá vált a barangolási rész megkeresése, így azok, akik éppen az egyszerűség miatt jöttek hozzánk vendégségbe, az építkezés hetei-hónapjai alatt elpártoltak tőlünk.

Nos, örömmel jelenthetjük, hogy a prim-online alatt egy szinttel, a www.prim-online.com/barangolas/ cím alatt újra rendkívül egyszerű elérni webes recenzióinkat. Legördülő menü segít a rovatválasztásban. Ezután előjönnek a Bőrönd, az Éjszaka, a Hiúság vására stb. rovatok eddig begyűjtött recenziócímei. Ezekre kattintva megjelenik a rövid oldalbemutató, s a kis cikkecskék átkapcsolják az olvasót arra a site-ra, amelyről szólnak. Ha benne vagyunk az egyik rovat valamelyik cikkében, akkor már nincs előttünk a legördülő menü, de ilyenkor a rovatokat a jobb oldalon levő menüoszlopból választhatjuk ki. Tehát még egyszer: WWW.PRIM-ONLINE.COM/BARANGOLAS/ - ezt kell betenni a kedvencek közé!

(Ám ha valaki a Barangolás mellett az informatikai hírek iránt is érdeklődik, akkor neki a www.prim-online.com oldalt ajánljuk kiindulási pontnak. Ezen mindig ott vannak a legfrissebb hírek, s ezek elolvasása után a jobb oldalon végigfuthatunk a kiadó lapjain, ahol egy másodperc alatt megtalálhatjuk a Barangolás rovatait, ugyancsak legördülő formában, tehát azonnal választhatunk úti célt...)

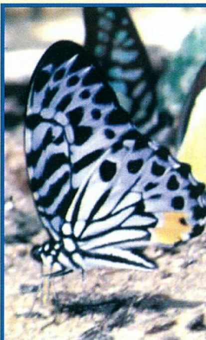
ÁLLATI

Világszépek

members.xoom.com/fahshin/

Nem, kérem, nem lányokról van szó. Igazi pillangókról. Kétségtelenül az élővilág legszebb lényei közé tartoznak a lepkék. Az egyszerű változatok is szépek, de akadnak szemet kápráztatóan színpompás teremtések, amelyeket igazán jókedvében alkotott a természet. A legtöbben valószínűleg nem is sejtik, hogy milyen sokféle pillangó létezik. 100 000 fajukat tartja számon a tudomány, és pl. csak az egészen hétköznapi küllemű Apolló-lepkének 600 (!) alfaját jegyezték fel eddig. A lepkék parányi pikkelyekkel borított hártyás szárnyán a káprázatos színek és minták vagy a bonyolult vegyi összetételű pigment alkotta színek, vagy a pikkelyeken létrejövő fénytörés folytán keletkező struktúraszínek, esetleg e két lehetőség kombinációi. A lepkéket szinte a Föld minden táján megcsodálhatjuk, a hideg éghajlatú országoktól kezdve a forró égövig, amely a leglátványosabb, legtarkább és legnagyobb pillangók hazája. A világ legnagyobb és talán

legszebb pillangója az Atlasz-lepke, szárnyának fesztávolsága meghaladja a 24 cm-t. Benne és társaiban gyönyörködhet az, aki felkeresi Chin Fah Shin nagy lepkefotó-gyűjteményét. Chin 1982-ben kezdte hazája, Malaysia lepkéit fotózni, s mára hatalmas anyaga gyűlt össze szebbnél szebb felvételekből. Képei alatt azt is elolvashatják, hogy a csodaszép pillangók mekkorák, hol élnek, mit esznek, és milyen az egyéniségük...

BŐRÖND

www.american.hu*

* **BŐRÖND rovatunk támogatója az American Service Travel Utazási Iroda**

A fekete kapitánynő

www.detnews.com/menu/stories/30637.htm

Fekete kalózról már hallottunk, ráadásul neki a ruhája és nem a bőre volt fekete; *Beatrice Vormawah* ellenben Ghanában él, a sajátos afrikai szokások és nőkkel kapcsolatos előítéletek között. Igazi csoda hát, amit elért: ő az első afrikai női hajóskapitány. (Valószínűleg a fehér lányok között sincs túl sok kolléganője.) Afrikát az egzotikumok, a szélsőségek, a titkok és a kalandok, a csodás tájak és a különleges állatok földjeként tartják számon. Végtelen szavannák, buja őserdők, komor hegycsúcsok és bűvöletes színű tavak nyűgözik le az Európából érkezőket, másrészt sok helyen az elképesztő nyomorúság és szegénység döbbenti meg a látogatót. A saját fejlődési menetükben megbolygatott és kizökkent népek, törzsek gyakran csupán csak az árnyoldalait kapták a fehér civilizációnak. Sok helyen az új, modernnek látszó életformát átés átszövik az ősi szokások, hiedelmek. A nők ősidőkben betöltött szerepe, megítélése sehol sem tartja magát anynyira, mint egyes afrikai országokban. Ghanában a nők átlagosan 55-56 évet élnek, és 5-6 gyereket nevelnek fel. Aki nem szül sokat, vagy meddő, megvetés és kiközösítés sújtja. Beatrice három gyerek anyja, és emellett érte el a hajóskapitányi pozíciót. Hogy ezt milyen körülmények között és hogyan hajtotta végre, azt a fenti címen olvashatják el.

Indiánsuli

www.stlabre.org/

Az indiánokhoz fűződő élmények valószínűleg a legtöbb európainál a *Karl May*-könyvekre korlátozódnak, ehhez jön még Kelet-Európa 30 év körüli lakóinál a hajdani NDK-ban készült indiánfilmek (főszerepben *Gojko Mitic)* világa. Inkák, maják, apacsok, mohikánok, irokézek. Képzeletünkben nemes arcéllel, tollkoronával a fejükön hősiesen küzdenek a gaz sápadt arcúak ellen, akik között azért akad egy-két rendes is, mint például Old Shatterhand (meg Kovács Pisti, aki éppen a történetet olvassa). A jelen és a valóság azonban más. Tollkoronás indiánokat leginkább csak a rezervátumok turistacsalogató előadásain láthatunk Amerikában. Aki egy valós hőstörténetre kíváncsi, lapozza fel a www.stlabre.org/ oldalt, amely egy indián iskola megszületését, fejlődését és mai céljait meséli el. A múlt század végén kaptak területet a cheyenne indiánok, hogy a rezervátumban végre békében, üldöztetés nélkül éljenek. Az St. Labre iskola itt jött létre, 1884-ben. Számos nehézség, gyakran a bezárás fenyegette. Mára azonban jól működő intézmény, ahol a 6-18 éves indián diákokat oktatják. A részletes történet mellett a legérdekesebbek a sorra nézhető érettségi képek helyes indián fiúkról és lányokról, fejükön a szögletes sapkával, vállukon talárral. Némelyik ifjú arc azonban annyira Winnetout idézi, hogy a néző önkéntelenül odaképzeli a tolldíszt...

Európ@ fővárosai

DUBLIN

(Dublin, Írország)
www.bmhs.ednet.ns.ca/crs698/brandi/dub.htm

(Virtuális Dublin-városnézés)
www.fusio.com/dublinvr/

(Dublin Guide)
www.hoi.ie/dubguide/dubguide.htm

(Hedonist's Guide to Dublin)
ireland.iol.ie/~smytho/dublin/

(Quick Visit Guide)
www.visit.ie/countries/ie/dublin/qvg/index.html

(Nothing much at all... Dublin)
www.geocities.com/SouthBeach/Pier/4076/dublin.html

Ha körülnézünk a weben, Írország fővárosa, Dublin site-jai után kutatva, igen érdekes kép tárul elénk. „Szerelem Dublinban, hogyan ne vesszünk el Dublinban, Virtuális Dublin"... Úgy tűnik, az írek a mában szeretnek élni, nem a múltban, és meg vannak róla győződve, hogy náluk csak az őslakosok igazodnak el. Ebben van némi igazság: a fiatalos város forgalmas és izgalmas, csak éppen némi útmutató kell hozzá. Jó kis pubok jó kis bunyókkal, bárok és hasonlók mindenfelé. Nekünk is eltartott egy ideig, míg olyan site-ra bukkantunk, ahol szó esik a múltról – éppen ezért először ezeket az

információkat osztjuk meg kedves olvasóinkkal.
A történet 831-ben kezdődik, amikor vikingek telepedtek le a Liffey-folyó déli oldalán. 1170-ben a normannok angol uralom alá hajtották Írországot. Dublin a XVII. század közepéig élte a középkori városok tipikus életét, lakosainak száma a 10 000-et sem érte el. A század végére azonban protestáns menekültek érkeztek ide Európából: elindult az a fellendülés, amelynek eredményeképpen a brit birodalom második legnagyobb városává vált. Ázsiója 1800-ig emelkedett, mikor is Anglia megszüntette az ír parlamentet, elfojtva ezzel London „konkurenciájának" lendületét, egészen 1922-ig. Akkor újra megindult az élet – 120 évet kellett behozni.
Dublin történelmében fontos szerepet játszik az irodalom, még pontosabban az írásbeliség. A látogatót hamar megfogja a frissen pörkölt kávé és a Guinness sör illata, arra csábítva, hogy letelepedjen egy kávézóban vagy pubban, ahol is egészen biztosan hamar belebonyolódik majd valamilyen csevegésbe. Olyan nagy alakok, mint például *Joyce* és barátai is hasonló helyeken, egy korsó sör társaságában beszélték meg mindennapi gondolataikat. Ha pedig megunjuk a forgatagot, bármikor foghatjuk magunkat, hogy a közeli, festői szépségű tengerparton tegyünk egy sétát, vagy ha több időnk van, a közeli hegyek felé vehetjük utunkat. Végezetül induljunk rövid városnézésre! Az épületek javarészt az 1700-as évektől kezdődően keletkeztek, többnyire jellegzetes vörös téglákból épültek, kivéve a fontosabbakat, amelyek gránitból vagy mészkőből. Kiemelt látványosság az 1781-es Vámőrség Háza (Custom House), a bíróságok épülete, valamint a Dublini Kastély, amely a város szívében található. Érdemes felkeresni a Virtuális Dublin nevű site-ot: kicsit macerás ugyan a plug-inek letöltése, de cserébe igazán ott érezhetjük magunkat az ír fővárosban!

HÁGA

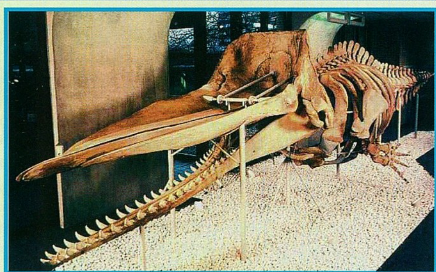
(Koninklijke Bibliotheek)
www.konbib.nl/kb/100hoogte/hh-en.html

(Municipal museum)
museon.museon.nl/eindex.html

(The Hague ModelBoat Club)
www.serv.caiw.nl/~andros/engframe.html

Akik olvassák sorozatunkat, most talán kicsit furcsállják, hogy ismét Hollandia kerül terítékre. Ugyan a „hivatalos" főváros Amszterdam, azért még Hága (Den Haag) az uralkodóház, ezzel együtt a politika központja, sok térképen „a" főváros. *Beatrix* királynővel együtt itt a parlament, ide összpontosul az üzleti élet. A charme-os kis város image-ét sajnos az évszázad második felében eléggé megviselte a modernizáció: a csatornákat mo-

dern utak, sétányok váltották fel, a régi holland házikók helyére fém-üveg-műanyag irodaépületek kerültek. Amszterdamban a marihuána karakteres füstje, a rosszlányok parfümjeinek illata száll az utcákon – Hágát a bürokrácia szaga hatja át. Lehet, hogy maguk a hollandok sem szeretik? Ez csak találgatás, de az biztos, hogy a nagy testvérrel összehasonlítva sokkal kevesebb információt lelünk róla a Világhálón.

Mindezek ellenére – vagy talán éppen ezért – a városnak megvan a maga méltósága. Itt található a nemzeti könyvtár, vagyis a Koninklijke Bibliotheek, melynek gyöngyszemei között az Interneten át is válogathatunk. Pergamentekercsek, régi térképek, irodalmi emlékek egészen a XIII. századtól kezdődően napjainkig. Aki szereti az ilyen dolgokat, bizonyára jól fogja itt eltölteni az időt.

Vegyük utunkat a Municipal múzeum felé, amely *Piet Mondrian* legtöbb képét is összegyűjtötte. Mondrianra egyébként büszkék a helyiek: a művész sokat alakított a modern művészet arcán.

A Municipal része a „popular science" múzeum, melyet talán ismeretterjesztő háznak is hívhatnánk. Geológiai, fizikai, etnológiai, biológiai és egyéb tudományokkal kapcsolatos információkra lelhetünk itt.

A parlament, melyről már esett szó, a Ridderzaal nevet viseli. Funkciójában kicsit több mint a szokásos országházak, ugyanis különféle rendezvényeknek is helyet ad. Kiképzése templomszerű, állítólag eléggé „turistataszító". Mögötte a Királyi Képtár kapott helyet, ahol *Rembrandt, Vermeer, Rubens* és *Van Dyck* festményeit csodálhatja meg a publikum.

A hollandok büszkék nagy hajós múltukra, és ennek nyomait a weben. Az idén harmincéves hajómodell-építő klub homepage-én megtalálhatjuk, milyen elképesztő csodákat tudnak létrehozni azok, akik igazán a tenger fiainak nevezik magukat.

Nazca-vonalak

www.travelvantage.com/per_nazc.html
www.peru-explorer.com/nasca.htm
www.spacelab.net/~ikuo/nazca.html

Aki megfordul Budapest aluljáróiban – na nem mint ott lakó, hanem csak úgy jártában-keltében –, az felfigyelhet egy furcsa pólóra, amit indiánok (biztosan valahonnan Peru környékéről, de ezt nem kérdeztük tőlük) árulnak. A pólón furcsa mintázatok vannak: gyík, madár, majom, hal és pók, mindenfajta növények. Népművészet – gondolhatjuk.

Talán. Sok csodája van a világnak, amely az ősidőkből maradt fenn: Stonehenge, Machu Pichu és a többi. Misztikus épületek, szent helyek, ősi „obszervatóriumok". Kevésbé ismertek azonban a Nazca-vonalak, melyek a pólókról tekintenek ránk. Eredeti helyükön, Peruban, igazán jól csak repülőgépről láthatók. Limától 400 km-re, a sivatagban bukkanhat rájuk a kíváncsi turista. Méretük egyenként meghaladja a 100 métert, és igazából senki sem tudja, hogy ki és miért készítette ezeket. A legelfogadottabb elmélet szerint i. e. 300-ból valók a figurák, amelyek a Nazca-kultúra termékei. Talán naptárként szolgáltak, esetleg öntözőcsatornaként, asztronómiai jelként, vallási szimbólumként. Valószínűbb azonban egy egyszerűbb magyarázat: a művészeti eredet. A fekete sziklákat és a talaj egy részét lepucolták, s így keletkeztek a vonalak. Eső nem esik, a szél pedig állandóan tisztítja, mossa a terepet homokszemekkel, így sokáig meg fognak még maradni ezek a furcsa szimbólumok. Ha valaki arra járna, most már nem kell megijednie: nem ufók szórakoznak vele.

ÉJSZAKA

A mágikus háló

www.esoteric.hu/index.htm
www.centralnet.hu/ezoterika/
www.witch.net/
www.geocities.com/Athens/8793/
www.geocities.com/Athens/8793/BOS.html
www.pacific.net/~ancient/symbols.html

Éjfél körül bandukolva a sötét éjszakában mi juthat eszünkbe? Kivel találkozhatunk? A férfinép talán lányokkal szeretne összefutni, netán rosszlányokat sodor útjába a végzet, de néhány száz éve még élt egy harmadik válasz is a kérdésre az egyszeri ember fejében: mi van, ha a temető kapuja mellett elhaladva épp egy boszorkányba botlok?

Nézzük meg, mi a helyzet manapság a Hálón. Találunk-e hasonló némbert? Először is itthon. Nos, kis hazánkban keresgélvén sajnos nem találtunk kifejezetten boszorkány-

sággal foglalkozó lapot, noha tudjuk, hogy a valóságban nálunk is vannak boszorkányok, akik komolyan veszik magukat. Viszont azért hasonló mágikus dolgokkal találkozhatunk a Neten. Se szeri, se száma a szerepjátékokkal kapcsolatos linkeknek, ahol, ugye, varázslókban is bővelkedhetünk, de még közelebb állnak a valósághoz az ezoterikus témájú oldalak. Ezek közül kettőt említenénk meg. A Test – Lélek – Egészség magazin az ezoterika, az alternatív gyógyászat és a holisztika témáival foglalkozik. Széles körű tájékoztatást kaphatunk a témában felbukkanó fogalmakról, irányzatokról, illetve kitekinthetünk hasonló területekre is, mint pl. a parapszichológia. Csak ízelítőül néhány témakör: biokozmetika, ufológia, afrikai gyógyfüvek, feng-shui...
A www.centralnet.hu/ezoterika/ oldalon viszont már a mágiáról, a mágia történetéről is olvashatunk. Egyelőre csak kialakulásának kezdeti történetét ismerhetjük meg a kora keresztény korig Európában, ahol elsőként – nagyon is érthető módon – a vadászat és a termékenység istenei jelentek meg. Ezenkívül az Ezoterika oldalon rengeteg különféle horoszkóppal is találkozunk, úgymint kínai, nyugati, kelta, és megrendelhetjük (persze nem ingyen) saját személyes horoszkópunkat is. Elolvashatjuk, hogy a csillagképünkben születetteknek mit hoz ez a hónap vagy éppenséggel nap. A horoszkópokat a Friderikusz Show-ból ismert *Lui Padre* mágus szerkeszti. Szerepel még az oldalon a fitoterápia, a parapszichológia és a már említett mágia témaköre is. Megtudható, melyik növény segíthet álmatlanság, influenza vagy fejfájás esetén. Sőt még egy igen tanulságos pszichológiai öntesztet is kitölthet az ide látogató.
Külföldre kitekintve, vagyis a nem magyar nyelvű oldalakat nézve, már sokkal „boszorkányosabb" a helyzet, a Háló tele van mindenféle túlvilági népséggel, voodoo-varázslókkal, kísértetekkel stb. *Ambrosia Knight*'s Which Net site-ja rengeteg információval, linkkel szolgál. Amivel elsőként szembetalálkozunk, az a csuhás boszorkányhölgy csinos, de eléggé ijesztő arca. Aztán van itt egy hatalmas linkgyűjtemény a több mint 200, főleg amerikai illetőségű „kollégáról". Megtaláljuk a többi azonos vagy rokon témájú oldal címét, rengeteg könyvajánlatot, a hölgy bemutatkozását, és ismeretet nyerhetünk a „szakmáról".

A másik a The Working Witch honlapja: www.geocities.com/Athens/8793/. Itt szintén mágiáról, rituálékról tájékozódhatunk egy igazi, gyakorló „boszi" segítségével. Az egyik legérdekesebb leírást a Books of Shadowsnál (www.geocities.com/Athens/8793/BOS.html) találjuk, ahol részletes információt kaphatunk a boszorkányokról, üveggömbökről, gyertyákról, és például a pentagrammák jelentésének megismeréséhez is itt juthatunk el, ami a Symbols and Stars link alatt szerepel. Aki látta az Ötödik elem című *Luc Besson*-filmet, annak, gondolom, nem újdonság, hogy az ötszög mit szimbolizál: a víz, a tűz, a föld, a levegő és a lélek együttese mint az élet jelképe. De persze itt van még a hat-, hét-, nyolc-, kilenc- és tizenkétszögek jelentése is.
S ha böngészés közben nem változtunk át békává, már ezért is megérte körülnézni.

Sok kép, kevés banner

(Banner-Free Porn Thumbnail Post)

www.bannerfree.com/

Ez a kikötő azoknak a szörfözőknek az érdeklődésére tarthat számot, akik szeretnek erotikus- vagy szexképek után kutatni a Világhálón. A nagy gyűjtögetők tudják, hogy egy-egy színvonalasabb site megtalálása bizony fáradságos munka lehet, hiszen a rengeteg fizetős site az összes lehetséges módon megpróbálja eladni magát nekünk. Különösen két fajtája van ezeknek az utóbbiaknak, melyeket mindenki utál. Az egyik a „pop-up window"-s változat. Ezek új böngészőket, Java-ablakokat nyitnak meg nekünk, mihelyt belépünk vagy távozunk, közben pedig bannerhegyeket zúdítanak ránk. A másik változat az „összevissza linkelgetős", amely mindenfélét ígér, de valójában szintén csak bannereket tartalmaz: ezekkel más, ugyancsak bannerrel teli oldalakra vezet minket.
Persze előbb-utóbb még a fizetős site-okon is meg lehet találni azt a pár képet, amelyet a készítők kegyesen megmutatnak gyűjteményükből. De összevetve a sok fáradságot és azt a pár fotót, amit találunk, bizony az egész nem is éri meg. Más lenne a helyzet, ha egy „pornóangyal" összeszedné az összes ingyenes elérhetőséget, amelyeken aztán csak végig kellene klikkelni. És láss csodát: van ilyen angyal. A fent megadott URL-en megtalálhatjuk azt a naponta frissített gyűjteményt, ahonnan probléma nélkül lelophatjuk, letölthetjük kedvenceinket. Közben pedig nincsenek bannerek, nincs mindenféle ablakmegnyitás, csupán egy nagy, magyarázott lista linkekkel a képekre.

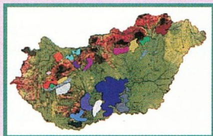
ÉTLAP

Inkább szamorodni, mint szomorodni

(Borvidékek)
spike.fa.gau.hu/dep/kerteszet/szolo_bor/bv00.htm
(Borvirág Borközpont)
www.borvirag.hu/

Borvirág Borközpont

Bevallom, ez idáig abban a hitben éltem, hogy a tokaji szamorodni elnevezésének köze lehet a szomorkodáshoz – lévén, hogy utóbbi esetben jól jön belőle néhány korty. Ám a valóság az, hogy neve a szláv „ahogy megszületett” jelentésű szóból származik. Hogy ez a név pontosan mire utal, nem tudom, de talán azzal lehet összefüggésben, ahogy a szamorodni készül, mivel a szamorodni „az aszúszemek kiszedése nélkül készített mustból forró, jó minőségű bor”, vagyis a „tőkén aszúsodott szőlőbogyókat is tartalmazó túlérett, válogatás nélkül szedett szőlőfürtök feldolgozásával nyert mustból származik, és jellemző illattal és zamattal rendelkezik”. Egyszóval finom.
S hogy hány pohárral kellett innom a megfejtésig?

Ugyan! Elég a fenti linkeken barangolni, és józan érdeklődéssel minden kérdésünkre választ találunk. Az első linket követve borvidékeink térképén és az egyes vidékek részletes leírásán túl az aszúkészítés technológiájára is fény derül, van egy jó kis folyamatábra arról, hogyan ágazik szét a szamorodni, az aszú, illetve az aszúeszencia gyártási folyamata. S még ennél is több tájékoztatást kaphatunk, a Borvirág Borközpont ugyanis komolyan vette a nevét, és tényleg központhoz illően sokrétű információkkal szolgál. Borászok listája, magazin, ahol mindenféle cikkek olvashatók, receptek, „mit együnk a jó bor előtt?”, borvidékek jellemzői, és van játék is, hírlevél, levelezőlistára iratkozhatunk fel, s még borboltot is találhatunk, kedvezményes internetes rendelési lehetőséggel.
És végül, ha hozzájutunk egy üveg kitűnő minőségű borhoz, ne feledjük, hogy „ökör iszik magában”!

Mennyei tészta és társai

www.italian-food-net.ittc.it/default.htm

Csodás reneszánsz emlékei és művészei, a maffia, *Lollobrigida, Sophia Loren* és *Fellini* mellett pompás étkeiről is híres Itália. A kínai konyha mellett az olasz az, amely minden ország ízlésének megfelel. A tíz világszerte legismertebb olasz szó között biztosan ott van a spagetti, a makaróni és főleg a pizza. A pizza, ez az isteni lángos, Nápoly szülötte, valóságos világkarriert csinált az elmúlt ötven évben. Talán nincs is olyan nagyváros a világon, ahol néhány perc leforgása alatt ne botlana az ember egy pizzériába, amely specialitásaival csábítja az esendő halandót. Egyébként a laikus azt gondolhatja, hogy az olasz konyha és a paradicsom ősidők óta összefüggő fogalompár, pedig egészen a XVII. század végéig eme isteni zöldség nélkül kellett a szakácsművészetnek boldogulnia. Ekkoriban alakult csak ki a mai olasz ízvilág: Európába került ugyanis az amerikai kontinensről, pápai áldással, a „perui alma”, azaz a paradicsom, a jellegzetes illatú oregánó és a bazsalikom. Talán sehol nem készítik olyan sokféleképpen a pastát, azaz a főtt tésztát, mint Olaszországban. Egyedül itt tekintik a tésztát fő fogásnak, amit szinte mindig sós kiegészítőkkel, zöldségekkel, hússal, hallal és sajttal fogyasztanak, nem pedig második vagy harmadik fogásként, édességnek, mint más népeknél. Amikor összeütünk otthon egy gyors olaszos vacsorát, és a száraz tésztát a forró vízbe dobjuk, gondoljunk hálásan *Marco Polóra,* aki Kínából elhozta nekünk a tésztaszárítás titkát. S ha felébredt a kíváncsiságunk, keressük fel a fenti címet. Klikkeljünk a Ricettario feliratra, az olasz tartományok közül válasszuk, mondjuk, Toscanát, és készítsünk egy Cipollátát. Mmmm...

Benvenuti in Veroni.

Salumi speciali. Dal 1925.

Italian Food Net
Pubblicazione di Cultura Alimentare

Parmigiano Reggiano

HAPSINÉZŐ

Bab úr, a rekeszizmok réme

mars.arts.u-szeged.hu/~sajt/Homepage3/Mindig/MrBean/eletrajz.htm
shrike.depaul.edu/~pvakseli/

Rowan Atkinson állítólag szexi. Meglepő. És mulatságos. Igen. Legalábbis a Neten található róla nem egy ilyen kijelentés. A fene tudja. Végül is tényleg unalmas kezd lenni az a „bombahapsi” típus, aki dagadó izmokkal, szakadt trikóban másfél órán át gépfegyverrel lő, s ha közben néha abbahagyja, csakis azért, hogy valami iszonyúan poénos és iszonyúan amerikai aranyköpés hagyja el ajakát. Aztán lő tovább. Szóval tény, hogy jó lenne valami változatosság. De azért Mr. Bean... Na jó. A lényeg, hogy állítólag női testőrök védelme alatt kószált Ausztráliában, és a harcos lányok jobbra-balra aléltak hősünk szexuális kisugárzásától. (Lehet, hogy nincs fantáziám, de nem tudom elképzelni a dolgot...) Egy tizenkilenc éves leányzó pedig így nyilatkozott: „Egyszerűen imádom. Őrült szexi, és egyre szexibb. Olyan férfi, akit gyámolítani lehet...” A nyilatkozat lejegyzője nem közölte, hogy a hölgy agyrázkódás után vagy szemműtét előtt volt-e. Rowan Atkinson mindenesetre eredeti egyéniség, és világszerte tömegek rekesz-

izmait viseli meg rendszeresen. Eredeti szakmája elektromérnök, a közhiedelem szerint pedig a műszaki emberek kissé száraz és fantáziátlan egyéniséggel bírnak. Kiváló cáfolat erre Atkinson, aki már az egyetemen népszerű humorista volt. Sikeres duót alkotott egy *Tony Blair* nevű cimborájával, aki azóta miniszterelnök lett. Hogy a népszerűségi listákon a hajdani páros melyik tagja áll előrébb, még nem vizsgálták. Mindenesetre Atkinsonnak számos rajongója akad, és az Internetet is jól megpakolták róla szóló anyagokkal...

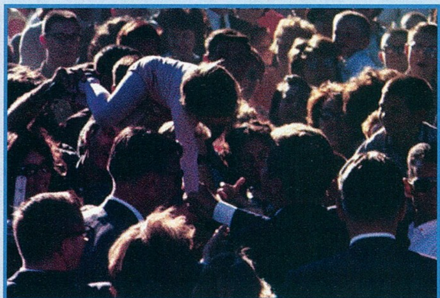

Rowan Atkinson's Biography

Szex mindhalálig

www.millsaps.edu/~beckea/flynn.html

Errol Flynn minden bizonnyal szép eséllyel indulna a legtöbb nőt elcsábítók versenyén. (Hogy ír származásának szerepe van-e ebben, nem tudom, de a klubban ott van mellette például *John F. Kennedy, Sean Connery, Liam Neeson...*) Mielőtt a színészettel próbálkozott, volt bokszoló, aranyásó, gyöngyhalász, rendőr és még sok minden egyéb. 1934-ben szerepelt először filmen, s szinte azonnal sztár lett és szexbálvány. Az a hír járta róla, hogy minden nővel viszonya volt, aki a filmgyár környékén megfordult, a nagymamától az unokáig. Minden nőre hatással volt, és ő igyekezett nem elszalasztani egyetlen kínálkozó lehetőséget sem. Különösen a tizenéves lányokat kedvelte, s ennek meg is lett a következménye. Ellenségei közismert gyengeségét kihasználva többször is bíróság elé citálták kiskorúakkal való kapcsolatai miatt. 1943-ban két fiatal lány feljelentette nemi erőszakért. Az ügy karrierjének és sztárságának végét jelenthette volna, de Errolt ez sem tudta lecsillapítani. A tárgyalás folyamán izgalmában újabb lányt csábított el: a bíróság épületében cigarettát árusító hosszú lábú, vörös hajú tinit, *Nora Eddingtont* hódította meg. Amint véget ért a per, Acapulcóba utaztak ünnepelni, nyomukban az FBI-jal.

A nyomozók szerették volna végre rábizonyítani Errolra, hogy liliomtipró. Ám ezúttal a színész vigyázott a látszatra: az ifjú Nora hivatalosan külön szobában aludt. Az USA-ba visszatérve gyorsan összeházasodtak. De hamarosan jött a harmadik feleség, *Patrice Wymore*. Az esküvő botrányba fulladt, mivel Errolt, szinte már menetrendszerűen, éppen ekkor tartóztatták le egy 17 éves lány megerőszakolásáért. Patrice-t azonban ez sem ábrándította ki.
Errol Flynn negyvenéves kora után sem csillapodott le, még a sokat tapasztalt *Marilyn Monroe* is némi elismeréssel nyilatkozik róla *Truman Capote* egyik novellájában. S végül a finálé stílszerűen: ötvenévesen 17 éves kedvese karjában érte a halál...

Az elnök és a szoknyák

www.jfkcle.com/johnf.htm

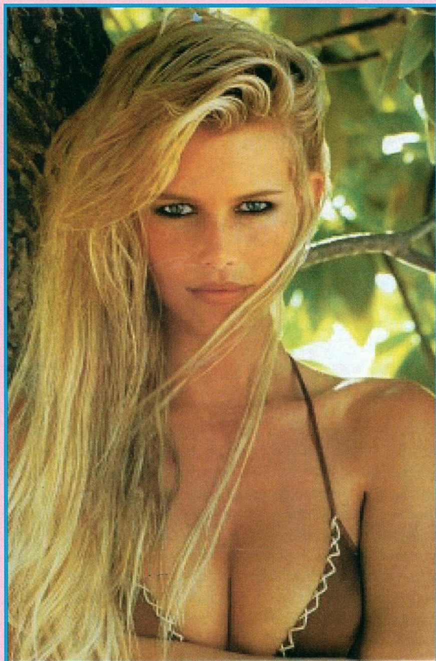
Az USA hajdani elnökei közül *Washington* és *Lincoln* mellett valószínűleg Kennedy a legismertebb világszerte. Már elnöksége idején is rendkívül népszerű volt, és halála után honfitársait a mai napig élénken foglalkoztatja életútja és személyisége. Amikor *Bill Clintont* országa első emberévé választották, sokan megjegyezték, hogy sikerében valószínűleg szerepet játszott az a tudatos törekvés, hogy külsejében *John F. Kennedyre* emlékeztessen. JFK valósággal legendás figura az amerikaiak szemében, bármely vele foglalkozó írás vagy film széles érdeklődésre számíthat. Az Internet is tele van róla szóló anyagokkal, főként meggyilkolásával kapcsolatos találgatásokkal, írásokkal. Szemmel láthatóan az amerikaiak – ez a menterendszerűen készülő, a merénylettel foglalkozó filmekből is látszik – a mai napig nem tették igazából túl magukat az 1963. november 22-én, Dallasban történt tragédián. Clinton a külső hasonlóság mellett JFK szoknyabolond természetét is „örökölte". A különbség az, hogy – bár mindenki tudott róla – Kennedyt nem hurcolták meg számos, vagy inkább megszámlálhatatlan, nőügye miatt. Legközismertebb *Marilyn Monroe*-val folytatott viszonya, aki párhuzamosan az elnök öccsével, Roberttel is összeszűrte a levet. JFK-nak mellesleg minden lépését figyelte az FBI, már 24 éves korától. Mire elnök lett, több kötet róla szóló anyag pihent a szövetségi nyomozóiroda fiókjaiban. Az iratok részletesen foglalkoznak az elnök szerelmi életével. Ezek alapján JFK-nek 1939 és 49 között egy társasági hölgy, *Durie Malcolm* volt a felesége, anélkül, hogy ez köztudomású lett volna. 51-ben kis híján elvette egy angol színész feleségét, a zsidó-lengyel származású *Alicja Pudomot*, ám a Kennedy-klán feje, Joe megakadályozta a fia karrierje szempontjából előnytelen házasságot. Helyette a szép *Jacqueline Bouvier* lett a megfelelő hitves. Azonban az ő megjelenése sem változtatott Jack nőfaló kedvén. Az FBI feljegyzései szerint egyik utolsó barátnője, *Judith Campbell Exner* párhuzamosan a chicagói maffia fejének, *Sam Giancónak* is a kedvese volt...
A fenti címen részletes anyag olvasható a legendás elnökről, élete ismert és kevésbé ismert tényeiről. Megér egy látogatást.

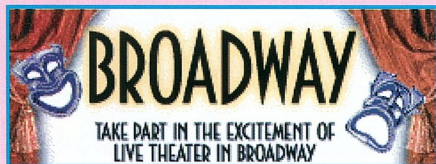
HIÚSÁG VÁSÁRA

Tündéri Claudia

www. geocities.com/Hollywood/7018/index. html

Sok modell azért fut be, mert különleges, karakteres, szexis vagy egyenesen extrém a külseje, mint például *Lagerfeld* új kedvencének, a kriptaszökevény kinézetű *Stella Tennantnek.* (Az új lány egyébként az angol királyi családdal áll rokonságban.) Claudia Schiffer ellenben egyszerűen szép. Épp olyan, ahogyan a gyerekek a tündéreket képzelik. Ezt a szépséget persze a nap 24 órájában gondosan őrzi, korán kel, korán fekszik, alig eszik, akkor is csak azt, ami abszolút egészséges, és minden percét németes precizitással rendeli alá külseje ápolásának. Olyan szigorú menetrend szerint él tinédzserkora utolsó éveitől, mióta topmodell lett, melyet kevés fiatal lány viselne el. A szépségipar történetének legcsinosabb szerződését írta alá a Revlon céggel 1992-ben. Tízmillió dollár, vagyis több mint egymilliárd forint volt a fizetése azért, hogy a körmére és ajkára a cég termékeit engedte kenni, aztán a kamerába mosolygott. A szép tündér egyetlen hibája hajdani kedvese, *David Copperfield* szerint, hogy önmagán kívül semmi sem érdekli igazán. Ez a jellemhiba joggal idegesítette a valószínűleg szintén egoista bűvészt, ám azokat, akik az Interneten gyönyörködnek Claudiában, bizonyára nem fogja zavarni...

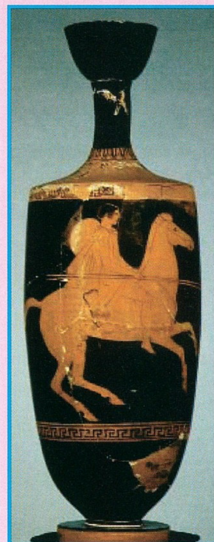

Görög öltözékek

www.uky.edu/ArtsSciences/Classics/agfc-moyrsmith.html

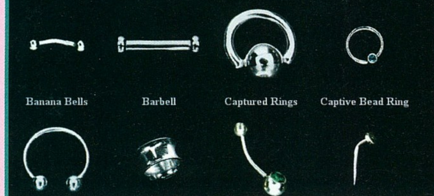

Az ókori görögökről elsősorban a harmónia, a szépség, a derű jut az eszünkbe, hiszen a fennmaradt műalkotások leginkább ezt sugallják. A görög mitológiára is jellemzők a kedves, játékos történetek. Az istenekben az emberfeletti mellett sok az emberi vonás, sok az erényük, de számos fogyatékosságuk is van. Hatalmuk – a többi vallástól eltérően – korántsem korlátlan. Az emberek és istenek kapcsolatában nem csak tisztelet, hanem a kedélyes barátkozás is megtalálható. Sőt az égiek és földiek közt gyakran fellobbanó szerelem gyümölcsének tartották számos legendás hősüket. Nem meglepő hát, ha isteneik, a műalkotások tanúsága szerint, éppen úgy öltöztek, mint ők. Ami persze nem csoda, hiszen minden jó ízlésű istenségnek be kell látnia, hogy az ógörög divat igazán elegáns volt. Az alapformák, a khitón (ing), a peplosz (női átvető) és a himation (felső „kabát") használatával, redőzéssel, átkötéssel számos trükkös és dekoratív ruhafazont hoztak létre. Ezeket sosem szabták-varrták, hanem a testükre tekerve, ráncolva, kötözve viselték. E szép és a mai divatot is gyakran megihlető ruhákban gyönyörködhetünk a fenti címen.

Fessük vagy lyukasszuk?

www.vitel.com.au/customer/00477/homepage.htm
www.shsaa.org/Spectator/94n3/10pierce.html
www.geocities.com/Eureka/Park/7445/pictures.htm
www.geocities.com/Broadway/5602/mehndi.html

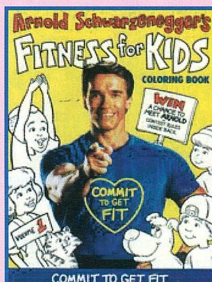

Néhány éve még az útikönyvekben, dokumentumfilmekben csodálták meg az emberek egyes egzotikus tájak őslakosainak különös ékszereit, orrbavalóit, tíz nyakpánttal megnyújtott nyakú asszonyait, különös mintákkal telefestett testüket. Ma viszont már normális látvány nálunk is a művészien tetovált bőrfelület, a nyelvbe, orrba, fülbe, szemöldökbe, köldökbe fűzött ékszer. A piercinggel foglalkozó szakemberek szerint a mellbimbóba és más intim részekbe rögzített ékszerek sem ritkák, de hát ezeket normális esetben nem látja az utca közönsége. Vannak, akik szerint a fül, maximum az orr kifúrása még elfogadható, a többi viszont már beteges ötlet, nem beszélve arról, hogy veszélyes lehet. Sokan azt hiszik, hogy ez egy új divat, pedig hasonló szokások már az ókorban is voltak. Az orrbavaló Indiában nők és férfiak körében is elterjedt volt, a mellbimbóban és nemi szervben hordható díszt pedig már Rómában is viselték – főleg a férfiak „szépítették" így magukat. Mivel fájdalomcsillapítás és fertőtlenítés nélkül szerszámozták fel a delikvenseket, nem lehetett túl kellemes a beavatkozás. Manapság állítólag se veszéllyel, se fájdalommal nem jár a dolog. Általában a tetoválószalonokban lehet apró ékszert berakatni a kívánt helyre. A www.vitel.com.au/cutomer/00477/homepage.htm címen kedvcsinálónak szép piercing-ékszereket nézegethetnek, a www.shsaa.org/Spectator/94n3/10pierce.html oldalon pedig beszélgetés olvasható néhány lelkes viselőjükkel. Az azonban elgondolkoztató, hogy ha a lapos hasú tiniből kövérkés nagymama lesz, milyen hatást tesz majd 7-8 fülbevalóval, orrbavalóval, köldökdísszel vagy az ezek okozta hegekkel. Nem beszélve a szintén divatos tetoválás örökké tartó nyomairól. Ehelyett sokkal szimpatikusabb megoldás a mehndi viselete, amit az indiai festményeken, indiai táncosokról készült fotókon már megcsodálhattunk: a kézre, lábra, esetleg más testrészre (leggyakrabban vörös hennával) festett bonyolult mintákat. Állítólag ez a legújabb divat Amerikában – mindenesetre szimpatikusabb megoldás, mint a tetoválás. A www.geocities.com/Eureka/Park/7445/pictures.htm oldalon gyönyörű kedvcsináló képeket láthatunk, nyáron már neki is lehet látni kipróbálásának. Ha a tetoválószalonok addig nem veszik fel szolgáltatásaik közé a mehndit, otthon is megpróbálkozhatunk a festéssel, ha felkeressük *Rupal Pinto* mehndi-művész anyagát az Interneten, a www.geocities.com/Broadway/5602/mehndi.html oldalon. Ő mindent elmond, amit a mehndiről tudni kell, eredetét, történetét, hagyományait, és hogy hogyan készítsünk hozzá megfelelő festéket.

Fogyjunk le, avagy harc a kalóriákkal

www.schwarzenegger.com/calorie.html
www.runnersweb.com/running/ex-cal2.html

A tévében és az újságokban rendszeresen találkozhatunk olyan hirdetésekkel, ahol mindenféle csodálatos gépeket ajánlanak nekünk, amelyekkel „napi 15 perc ráfordításával feszessé varázsolhatja a fenekét". Ezeket a berendezéseket aztán lehet tolni, húzni, magunkra tekerni, a szőnyeg alá dugni, és természetesen vagyonokért megrendelni, megvásárolni. Persze könnyű dolguk van az eladóknak: mi alapvetően lusták vagyunk, nem szeretjük magunkat megerőltetni, ráadásul nincs időnk mindennap órákat edzeni. De ha jön egy estély, színház, esküvő vagy diszkó, ijedten kapunk a fejünkhöz: úristen, tavaly nyáron még rám jött ez a szoknya!

Ilyenkor aztán előkerül a megrendelőszelvény, és – a szintén méregdrága fogyasztó csodaszerek mellett – megveszi az ember a gépeket. Aztán kicsomagoláskor néha bizony kicsit kopottabbnak, kisebbnek látszanak, mint a hirdetésben, nem is illeszkednek olyan jól, és a leírásuk is törökül van. De harcra fel! Ha napi 15 perc nem is, de félerővel 8-10 perc talán belefér...

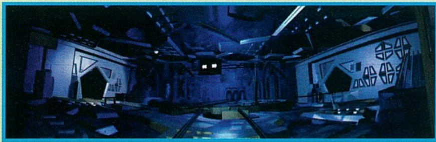
Azonban aki komolyan veszi saját fittségét, az tudja, hogy a fenti út nem túlságosan célravezető. Izzadás nélkül maradnak a kilók, ebbe bele kell törődnünk! Aki pedig még mindig hisz a csodákban, annak ajánljuk, hogy nézzen meg egy-két kalórialeadás-számító oldalt, mondjuk a fentieket. Megtekinthetjük, hogy milyen típusú mozgással mennyi idő alatt mennyi energiát éget el a szervezetünk. Nincs mese: a kocogás csak kocogás, és nem futás!

Figyelem: tartsuk szem előtt, hogy ezek a site-ok többnyire amerikaiak, ami azt jelenti, hogy igen gyakran helytelenül kalóriát (cal) írnak kilokalória (kcal) helyett. Ott, ahol a súlyunkra kíváncsiak, szintén figyeljünk: ezt többnyire fontban (kb. 45 dkg) kell megadnunk.

JÁTSZÓHÁZ

Blender – Ingyenes 3D-s program Hollandiából

www.neogeo.nl/

A komputer generálta háromdimenziós grafikáé a jelen és még inkább a jövő. Ez nem vitás, főleg, ha megnézzük az utóbbi idők reklám- és mozifilmjeit – s akkor még nem is beszéltünk az egyre több művészfilmről. Sokakban merül fel az a laikus kérdés, hogy mikor jön el az idő, amikor a színészeket is animálni fogják a filmekben. Valószínűleg ez még igencsak a jövő zenéje, ha másért nem is, de az igen magas költségek miatt egyszerűen nem működik még a dolog. Ezenkívül képzeljük el, hogy mennyi pénzt kérne el például *Brad Pitt* az arcának jogaiért...

Ha be akarunk lépni a virtualizált világba, a Neten megkapjuk rá a lehetőséget. A 3D-s szoftverpiacot gyakorlatilag négy program uralja. A 3D Studio Max, a Softimage, a LightWave és a Maya, amely nem más, mint az Alias Wavefront PowerAnimator utódja. Ezek a programok főleg a professzionális felhasználóknak készültek, ami többek között az árukból is világosan látszik. Egy teljes Maya csomag körülbelül 30 millió forint, és ehhez jön még a szükséges számítógép. Ez persze nem azt jelenti, hogy „amatőrök" nem dolgozhatnak velük, csak éppen nem legálisan. Nos, természetesen ebben a régióban is megjelentek az ingyenes programok, és ezek közül talán az egyik legjobb a címben szereplő Blender.

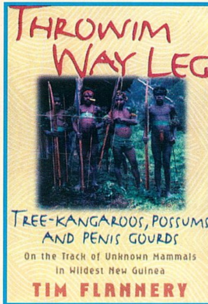
Egy kis független holland cég, az érdekes nevű Not a Number tartja kezében a fejlesztést, és nagyon úgy néz ki, hogy nem végzett rossz munkát. A program az alap Unix-platformokon fut, mint Silicon Graphics, Sun, Linux Alpha és FreeBSD/ Linux i386, de készülnek már a Windows-, az Apple- és a BeOs-verziók is. Támogatja a PC-s Unix OpenGL hardveres gyorsítást. A program site-ján találhatunk egy-két screenshotot, amely működés közben ábrázolja a Blendert. A képekből tisztán látszik, hogy nem egy egyszerű dologról van szó, ezért mindenkinek érdemes elolvasnia a leírását. (Igaz, ezt már kemény 47 dollárért kell megrendelnie az érdeklődőnek.) Nos, mindent összevetve, aki szeretne egy professzionális, de igazán „olcsó" 3D-s szoftvert, annak mindenképpen ajánlott az oldal. Érdeklődők, vigyázat: könnyű beleesni!

LÉLEK

Jézus önéletrajza (?!)

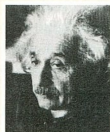
www.amazon.com/exec/obidos/ts/book-reviews/0968243703/

Jézus Krisztus, a Názáreti, Yeshua, Iesus, Issa, Messiás, Isten fia – számos néven emlegetik azt a férfit, aki *Heródes* uralkodása idején született Júdeában. Követői a Biblia Újszövetség részében tették közzé élettörténetét, amely állítólag a legolvasottabb mű. Mindenesetre most megtudhatjuk, hogy az élettörténet hiányos. *Richard G. Patton* közrebocsátotta új művét, melynek szerényen a „Jézus önéletrajza – az elveszett évek" címet adta. Állítólag írását számos új keletű bizonyíték támasztja alá. A terjesztők azt ígérik, hogy aki nekiáll az elolvasásának, olyan élményben lesz része, amelyet sosem feled el. Az olvasók számára feedback-oldalt is biztosítanak, ahol feltehetik felmerülő kérdéseiket, egyenesen az írónak. Azért önmérsékletre intik az esetleg felháborodókat. Mielőtt nekiállnának leszedni a keresztvizet szegény jó Richard G. Pattonról, gondolják csak meg, *Kopernikusznak* is mindenféle csúnyát mondtak a kortársai, mikor azt állította, hogy a Föld nem lapos...

Einstein gondolatai a vallásról a tudományok tükrében

(Einstein on Science and Religion)
www.stcloud.msus.edu /~lesikar/einstein/index.html
(Albert Einstein Online)
www.westegg.com/einstein/

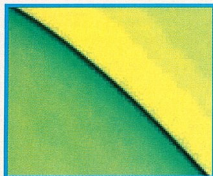

Albert Einstein vonásait, híres relativitáselméletét mindenki ismeri. Bár ez utóbbinak nagy része a fizika tananyagához tartozik, kevesen mondhatják el magukról, hogy igazán értik is. Az Albert Einstein Online kikötőben ezért a Nobel-díjas zseni életrajza mellett tudományos értekezései is megtalálhatók. Sok link vezet munkásságával kapcsolatos oldalakra. Például innen juthatunk el arra a hálószemre is, ahol Einstein különböző vallási kérdésekkel kapcsolatos gondolatai rejtőznek, melyek sokkal kevésbé ismertek a hallgatóság előtt. Vajon vezethet-e a tudományos kutatás vallásos élményekhez? Hiszen a tudomány önmaga is egyfajta hit. Lehet, hogy Isten csak definíció kérdése? Századunk egyik legnagyobb gondolkodója szerint mindenki, aki komolyan foglalkozik a tudományokkal, egyre jobban meggyőződik arról, hogy egy szellem testesül meg az univerzum törvényeiben. Méghozzá egy olyan szellem, amely magasabb rendű az ember szelleménél. Manapság elterjedőben van egy mondás, miszerint a tudomány egyre közelebb jár ahhoz, hogy kutatásaival bebizonyítsa Isten létezését. Vajon mi a véleménye és tapasztalata ezzel kapcsolatban a relativitáselmélet atyjának, Albert Einsteinnek? A kíváncsiak ezt is megtalálhatják ezeken az oldalakon.

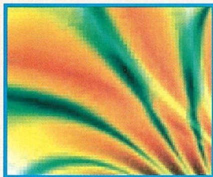
SZÓ-KÉP

Fraktálok

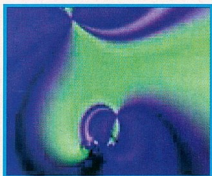
www.extra.hu/imaginarius/

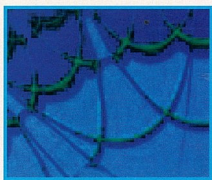
A fraktálokról már ejtettünk szót az Internet Kalauz lapjain, és most ismét visszatérünk a témára. Folynak ugyanis a káoszelméleti kutatások, újabbnál újabb algoritmusokat találnak ki, és egyre több az ingyenesen letölthető fraktálgenerátor program is. Hála a számítógépek hihetetlen ütemű se-

bességnövekedésének, egyre szebb generált képek látnak napvilágot, és kerülnek fel a Hálózatra. Amit most ajánlunk, az egy magyar oldal, amelyet nagyon szépen állítottak össze. Aki ide ellátogat, sokkal inkább képzőművészeti kiállításon érzi magát, hiszen nincs szó matematikáról, csupán szép képekről. Ezekbe a furcsán szimmetrikus ábrákba rengeteg mindent „bele lehet látni", néha két, néha akár három dimenzióban is. Ezzel az alkotók és persze a közönség is jól elszórakozik: van egy „kerubok" link, ahol a bibliai kerubok arcára

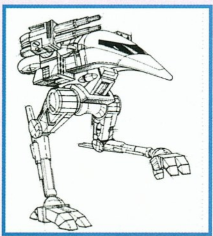
emlékeztető fraktálokat gyűjtöttek össze – néha tényleg elég félelmetesek. Minden héten lehet szavazni a legjobb alkotásra, és természetesen be is lehet küldeni saját készítésű, esetleg a weben lelt műveket. Az alkotókban sok a lelkesedés, azt ígérik, sokat fognak még fejleszteni!

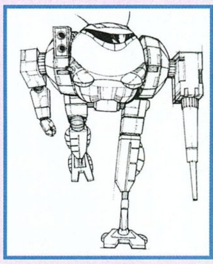
TECHNOLÓGIA

Plazmafegyver és egyéb finomságok

www.idir.net/~denine/mecha.html

A Csillagok háborúja a hetvenes években óriási sikert aratott. Aztán a kilencvenes évek derekán elővették, leporolták, kicsit feljavították, és ismét hatalmas érdeklődéssel tódult a közönség a moziba: valószínűleg ezúttal az első nézőgeneráció azóta felcseperedett gyerekei tették ki a derékhadat. A trilógia harmadik részében látható lépegető harci járművek éppúgy sikert arattak az első vetítéskor, mint a közelmúltban, és úgy tűnik, mély hatást gyakoroltak a nézőkre. Legalábbis a fenti Internet-cím felkeresésekor az emberben ez a gondolat merül fel. Itt olyan fantáziadús harci alkalmatosságok láthatók, amik egész biztosan győzelemre vinnék azt a hadsereget, amely rendelkezik velük. Ki sem kellene lőniük plazmalövedékeiket, már a külsejük annyira lenyűgözné az ellenséget, hogy az harcképtelenné válva ámulna és bámulna. A hadigépezetekről részletes rajzok és műszaki leírások találhatók. A fegyvergyártással foglalkozó olvasóknak külön ajánlható az anyag.

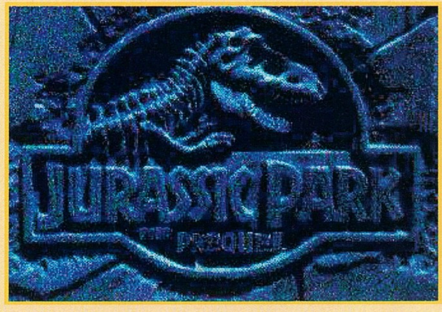

VETÍTŐVÁSZON

Dinók újra

www.altavista.com/cgi-bín/query?q=Jurassic+Park+3&pg=q&qe

Aki azt hiszi, hogy véget ért a dinómánia, az alaposan téved. 1993-ban nem csak a 64 millió éve kihalt dinoszauruszok keltek életre, de az irántuk való érdeklődés is fellángolt, és ébren is maradt, olyannyira, hogy a dinók második bőrének lehúzása is igen nyereségesnek bizonyult 97-ben. Úgy tűnik, nem kerülheti el a sikerfilmek sorsát a Jurassic Park sem, hiszen minden jel szerint hamarosan harmadszor is elárasztja a földet az őslényinvázió. A Jurassic Park III. című, még meg sem született filmről máris tekintélyes mennyiségű információ, megjegyzés, találgatás olvasható az Interneten. Néhány érdekesség a harmadik rész tartalmával kapcsolatos találgatások közül: magyarázatot kapunk rá, miért volt halott a legénység azon a hajón, amelyen a második részben a T-Rexek San Diegóba érkeztek; John Hammond öngyilkos lesz; egy gigantoszaurusz is felbukkan, és harcba keveredik a T-Rexszel; a szigetek után a szárazföldön is tanyát vernek a dinók. Jó szórakozást és szép álmokat!

Hogyan keressünk kész

Lássuk be, a weblap-szerkesztés könnyen függőséghez vezető hobbi. Aki belemerül, egy idő után rabja lesz önmaga és a szörfös világ elvárásainak, hogy homepage-e mindig jobb, tartalmasabb, színesebb, profibb legyen, és lehetőleg előkelő helyet foglaljon el a látogatottsági toplistákon. Ugyan hol térül meg ebbe az egyébként lebilincselő alkotómunkába fektetett rengeteg idő és a havi telefonszámlára, új hardver vásárlására, szkennelésre stb. költött pénz? Sok web-építőben talán fel sem merül a kérdés, hiszen általában elégtételt jelent a látogatóktól besöpört erkölcsi elismerés, a virtuális létezés boldog tudata, valamint a személyes és üzleti kapcsolatokban jelentkező előnyök.

Egy bizonyos szint után azonban a hobbiból mesterség lesz, és az, aki már hetente több órát tölt az Internet-közönség számára ingyenesen hozzáférhetővé tett hasznos és érdekes információk, online szolgáltatások létrehozásával, szerkesztésével és gondozásával, már joggal várhatja el, hogy valaki szponzorálja tevékenységét. Az elgondolás nem alaptalan, hiszen ma már számos olyan nyílt program működik a Hálón, mellyel ún. szponzori vagy ügynöki megállapodást köthetnek a világ web-mesterei. Érdemes azonban előbb megérteni e programok működését, és egy kicsit utánaszámolni: kinek éri meg bekapcsolódni a meghirdetett „webmasters make money" szlogen alatt futó programokba, és ha a kalkulált számítások nyereséget sejtetnek, milyen szempontok alapján válasszunk a sok ezerből?

Tény, hogy az alább ismertetett módszerekkel az igazán kreatív web-mesterek rendszeres havi mellékjövedelemre tehetnek szert webes reklámbevétel vagy közvetítői jutalék formájában. Nézzük, hogyan is alakult ki és működik ez az egész. Minthogy a web világa napról napra egyre üzletiesebb, gombamód szaporodnak az online boltok és vállalkozások, amelyek elsődleges piaci célkitűzése, hogy mind több lehetséges ügyfelükhöz juttassák el üzenetüket, azaz minél több látogatót, potenciális vásárlót csalogassanak site-jukra. A hirdető cégek fizetni is hajlandók azoknak a web-mestereknek, akik sűrűn látogatott honlapjukon helyet biztosítanak hirdetéseiknek, vagy egy ügynöki megállapodás alapján aktív hivatkozást helyeznek el online üzletük web-címére. A hirdetni kívánó cégek természetesen nem egyenként házalnak a weblap-tulajdonosoknál, és a web-mestereknek sem kell hirdetők után futkosniuk: ma már több reklámügynökség, illetve online hirdetőhálózat létezik az Interneten, ahol találkozhatnak a hirdetők és a hirdetési felületet biztosító honlap-tulajdonosok.

A sokféle webes reklámügynökség és jutalékos program közös tulajdonsága, hogy az érdeklődő web-mesterek ingyen kapcsolódhatnak be a rendszerbe, tehát minden kockázat nélkül tesztelhetik a programokat, kipróbálhatják, mennyit hoz a reklámcsíkok vagy bármilyen profitorientált hivatkozás beépítése homepage-ükbe. A bekapcsolódás módja sem bonyolult: miután valaki kiválasztotta a számára legmegfelelőbb programot, kitölt egy online kérdőívet a cég honlapján, majd megkap minden szükséges információt arról, hogy milyen kódot, grafikát, szöveget kell elhelyeznie a virtuális ügynöki kapcsolat kiépítéséhez. Amint a szerkesztés megtörtént, a web-mesternek a honlap promócióján túl nincs más dolga, mint időnként megtekinteni a termelt dollárokat kimutató online statisztikákat, melyeket a legtöbb program szolgáltatásként nyújt partnereinek.

A különböző reklám- és ügynöki programokat aszerint csoportosítottuk, hogy milyen rendszer szerint fizetnek jutalékot partnereiknek.

1. **PAY-PER-VIEW**, azaz a reklámcsík (banner) **megjelenítéséért** fizető programok. CPM-modellnek is nevezik, ahol a szakzsargon szerint a CPM az 1000 megtekintésre vonatkozó költséget (a hirdetésmegjelenítő oldaláról nézve a bevételt) jelenti. Csak a több tíz- vagy százezres látogatottsággal bíró honlapokkal érdemes bekapcsolódni e rendszerekbe, mert alacsony hatékonysága miatt igen alacsony reklámdíjat adnak érte a hirdetők. A SafeAudit (**www.safe-audit.com**) friss CMP-ajánlata 1 dollárt ígér ezer megjelenítésenként, a magyar Webreklám (**www.webreklam.hu**) 250 Ft-ot.

A CPM-modellt egyébként már egyre ritkábban alkalmazzák, mert a hirdetők felismerték, hogy a kisméretű banner-felületen elhelyezett reklám hatása sokkal pontosabban mérhető úgy, ha a reklámcsíkra való kattintások számát mérik. Ezért is tért át a legtöbb szalaghirdetést alkalmazó hirdető az ennél jóval hatékonyabb pay-per-click modellre.

pénzt web-lapunkkal?

2. **PAY-PER-CLICK**, azaz a reklámcsíkra **kattintás** (click through) után fizető programok.

Lényege, hogy egy banner-helyet kell átadnunk a reklámügynökségnek honlapunkon, ahol váltakozva jelennek meg megbízóik hirdetései. A jutalék mértéke kattintásonként 0,06 és 0,20 dollár között mozog, programtól és hirdetőtől függően. Vannak ügynökségek (pl. ValueClick, SafeAudit, ClickTrade), amelyek lehetővé teszik bizonyos kategóriába tartozó hirdetések kiválasztását, valamint kizárását, ezzel is segítve, hogy minél inkább kikötőnk tartalmához és látogatóink érdeklődéséhez tudjuk igazítani a megjelenő hirdetéseket, illetve kizárjuk annak lehetőségét, hogy versenytársaink épp a mi oldalunkon hirdessenek.

Talán a legmegbízhatóbb és egyben legnépszerűbb pay-per-click program a ValueClick (**www.valueclick.com**), amely pontos és részletes online statisztikákkal, felhasználóbarát utasításokkal és tartalmas ügyfél-információval segíti hirdetést hostoló partnereit. A jövedelmezőséget illetően ne legyenek illúzióink! Kattintásonként 0,12–0,15 dollárt fizet, ami a piacon korrekt árnak számít. Azonban jó, ha tudunk egy fontos információt, amelynek ismeretében máris reálisan kalkulálható a várható bevétel. Ez az ún. átlagos „click throgh ratio", azaz a hirdetésre kattintás aránya, ami általában – és a ValueClick saját bevallása szerint is – úgy 1% körül mozog. Az oldalt megtekintő 100 látogató közül tehát átlagosan 1, jó esetben 2 vagy 3 fog rákattintani a hirdetésre. Könnyen kiszámolható tehát, hogy hány látogatóra van szükségünk ahhoz, hogy tényleges reklámbevételt realizáljunk, vagy legalább megkeressük azt a minimális összeget (a ValueClick esetében 30 dollár), amelynek össze kell gyűlnie ahhoz, hogy kiállítsák nevünkre az első csekket. (Arra, hogy majd a saját oldalunkon elhelyezett hirdetésre kattintgatunk, vagy szörfös társainkat biztatjuk a kattintgatásra, ne is gondoljunk, a spamminget alkalmazó hirdetőket azonnal kizárják a rendszerből!)

Vannak szigorúbb, de egyben kedvezőbb ajánlatot kínáló pay-per-click ügynökségek (pl. TechnoSurf AdWave, Burst), amelyek korlátozzák a hirdető weblapok felvételét: csak saját domain-névvel, minimum havi ötezres látogatottsággal bíró és angol nyelvű oldalon hajlandók hirdetni, cserébe azonban valamenynyivel többet (akár 0,20 dollárt) fizetnek kattintásonként, a TechnoSurf pedig tisztességesen honorálja új hirdetőpartnerek beszervezését is. Ezt „two-tier", azaz kétszintű jutalékos rendszernek nevezik, ami kicsit emlékeztet az MLM-szisztémára, szelídebb formában.

További ismert pay-per-click típusú programok, amelyek közül választhatunk, a BannerSpace, a ClickAgents, a Click2Net, és végre fejlesztés alatt áll a sok elégedetlen hirdetőt maga mögött tudó magyar Webreklám első versenytársaként megalakult BannerOnline, amely „Pont-wwwwadász" programjával figyelemreméltó modellel színesíti a web-hirdetések piacát, hiszen nem csak webmestereknek, de a kattintgató szörfösöknek is kínál pénzkereseti lehetőséget.

Összefoglalva, a pay-per-click típusú programba elsősorban a nagyobb forgalmú weblapokkal érdemes jelentkezni, de az ebből származó jövedelmünk így is szerény összeg lesz. E programok javára írható azonban, hogy kiépítésük rendkívül egyszerű, a regisztráció és a kód beillesztése után gyakorlatilag nincs semmi teendőnk a reklámcsíkkal; ha egyszer beüzemeltük, hosszú távon is működhet, és hónapokon, éveken át termelhet folyamatosan bevételt, amely a befektetett konkrét munkához (nem több mint egy óra) viszonyítva méltányosnak mondható.

Komolyabb, akár megélhetési forrást biztosító bevételhez sokkal nagyobb eséllyel juthatunk az ún. pay-per-action típusú programokkal, ezen belül a PAY-PER-LEAD (ingyenes termékpromóciós szolgáltatások, pl. termékminták megrendelésére kérdőívek kitöltését stb. honoráló), valamint a legelterjedtebb, ún. PAY-PER-SALE (tehát konkrét vásárlások után bizonyos százaléknyi jutalékot fizető), mostanában inkább „associate" vagy „affiliate" program néven elterjedt e-ügynöki rendszerekkel.

Mielőtt bárki megrémülne a gondolattól, hogy e cikk hatására a sok reklám- és üzletiajánlat-mentes honlap tulajdonosa agresszív ügyfélcsábításba kezd a várható profit reményében, egy dolgot fontos tudni. Ha valaki igazán sikeres akar lenni az affiliate/associate programok partnereként, akkor úgy kell átszerkesztenie web-oldalát, hogy a reklámmal nemcsak hogy ne irritálja látogatóit, de épp ellenkezőleg, azáltal, hogy a site témájába integrált többletszolgáltatást vezet be, egyidejűleg még tartalmasabbá és kedveltebbé tegye saját kikötőjét!

Ennek hogyanjáról, a legprofibban és a leggyatrábban kiépített e-ügynöki rendszerekről (sajnos ezen a területen is vannak amatőr és nem fizető szélhámosok, jó, ha elkerüljük őket!), csábító kereseti lehetőségekről, a személyre (honlapra) szabott program ideális kiválasztásáról, az integrálás trükkjeiről a téma terjedelme miatt a következő számban lesz szó.

Wesselényi Andrea
www.wesselenyi.com/webmarketing

MONEY MONEY MONEY

Befektetési alap – a legnépszerűbb befektetési forma világszerte

Egy hónappal ezelőtt az internetes tőzsdézésről kaptunk tanácsokat, tippeket *Szeles Zoltántól*, a Procent Befektetési Rt. fejlesztési igazgatójától. A lassan-lassan forgalmat produkáló **procent@prim.hu** címre megérkeztek az első bátortalan levelek, amelyekben olvasóink már kérdeznek is. A kérdező kedv megélénkülését örömmel üdvözölnénk, hiszen ez a rovat akkor telne meg igazi tartalommal, ha a gyakorlati tapasztalatokat, problémákat, vívódásokat osztanák meg olvasóink velünk, s a Procent szakértői ezeket a kételyeket tudnák eloszlatni magyarázataikkal, válaszaikkal. Az eddig beérkezett levelekben akadt kritika is a procent-online valamelyik oldalának frissességével kapcsolatban (ezt az észrevételt természetesen továbbítottuk az illetékesekhez, hogy ők válaszolják meg közvetlenül), de akadtak kérdések is. A témafelvetéseket összegezve úgy gondoltuk, hogy többek kívánságát teljesítjük, ha Szeles Zoltánt most a befektetési alapokról kérdezzük.

– Az utolsó évtizedben a befektetési alap volt az a kollektív forma, amely újrarajzolta a befektetések palettáját, és emberek milliárdjait tette aktív tőzsdézőkké. A befektetési alapok az egyébként óvatos megtakarítókat vad szabad versenyes kapitalistákká tették, akik szabad belátásuk szerint döntenek a befektetéseikről, és mellesleg rendkívüli módon élvezik a rájuk szabadult lehetőségeket. Rendkívüli hangsúlyeltolódás ment végbe a megtakarításokért ugyancsak harcoló bankok és biztosítók rovására. A befektetési alapkezelő társaságok ugyanis jelenleg már több pénzt gyűjtöttek össze, mint a nyugdíjalapok vagy a biztosítók, és erősen veszélyeztetik a bankok pozícióit. A befektetési alapok tradicionálisan a tőkepiacok meghatározó szereplői, az elmúlt években azonban egyértelműen a mérleg nyelvévé váltak. A világszinten befektetett tőke mintegy felét magáénak tudó USA-ban a jegyzett befektetési alapokban összegyűlt tőke tavaly év végén meghaladta az 5,3 billió dollárt.

– *Milyen tényezők állnak e világszerte erősödő tendencia hátterében?*

– Mindenképpen komoly hatást gyakorolt a folyamatokra az a tény, hogy a nyugati világ tőzsdéi kifejezetten jó éveket tudhatnak maguk mögött, ami folyamatosan újabb és újabb pénzeket irányított a legnagyobb állománynövekedést elkönyvelő részvényalapokba. A pótlólagos tőke ugyanakkor természetesen az alapkezelőket újabb vételekre ösztönözte, s így alakult ki a *növekvő indexek – új likviditás – tovább növekvő indexek* spirál. Emellett a „pay-as-you-go" elven működő állami nyugdíjrendszerek öregedő baby-boomereik miatt kénytelenek kevésbé bőkezű politikát folytatni, ami önmagában is a befektetési alapok felé tolja el az így már önmagukról gondoskodni kívánó emberek megtakarításait. Továbbá a munkáltatók hozzáállásának változása is a befektetési alapoknak dolgozik, hiszen a dolgozók hosszú távú elkötelezettségét szolgáló „defined benefit" rendszerről a rugalmas, nagy fluktuációval jellemezhető munkaerőpiachoz jobban illeszkedő „defined contribution" rendszerre tértek át. Ennek lényege, hogy a munkáltató egy bizonyos összeget elhelyez a dolgozó számláján, aki azt kiegészítheti, és maga dönt a vásárolni kívánt befektetési alap kombinációjáról.

– *Azt hiszem, nem szabad elhanyagolni az informatikai rendszerek fejlődésének szerepét sem...*

– Annyira nem, hogy ezt külön is szeretném hangsúlyozni, hiszen az informatikai háttér jelenleg már lehetővé teszi, hogy a nap bármely órájában a befektetők tulajdonképpen bármilyen befektetési politikával rendelkező alapok kombinációját vegyék és adják, a közvetlen részvénybefektetésnél alacsonyabb költségszinten.

A jelenleg talán legnépszerűbb megoldást a Charles Schwab nevű amerikai diszkontbrókercég találta fel OneSource néven, amely tulajdonképpen egy befektetési alap szupermarket, ahol a befektetők különböző alapkezelők több ezer alapját adhatják-vehetik alacsony költséggel. Az emberek így áttételesen olyan nemes egyszerűséggel fektethetnek be például az új-zélandi távközlési szektorba, mint ha leugranának a sarki fűszereshez. Fontos tényező továbbá, hogy egész iparág épült ki a befektetési alapok teljesítményének mérésére, a Micropal, a Lipper Analytical, a Morningstar stb. társaságok adatbázisa szinte a világ összes alapját lefedi, a teljesítmények így bármikor nyomon követhetők és összehasonlíthatók.

– *Mi a helyzet Magyarországon?*

– Az ügyfelek a hazai részvénypiacon – mind az értéktőzsdén, mind azon kívül – az 1996 elejétől 1997 végéig tartó, rendületlen árfolyam-emelkedéssel jellemezhető időszakban igen kedvező hozamokat realizálhattak. Az elmúlt évben többször megismétlődő, egész világra kiterjedő árfolyamzuhanások azonban rámutattak arra, hogy a fedezetlen, fundamentális értékelések nélküli pozíciókkal rendelkező, egy-két részvényben bízó befektetők igen súlyos veszteségeket könyvelhetnek el. A befektetők körében ezért az elmúlt időszakban különösen hangsúlyos igény jelentkezett arra, hogy egy felkészült befektetői gárda lássa el pénzük kezelését, kivédve a fedezetlen tőzsdei ügyletekből származó veszteségeket, valamint a befektetők számára kevésbé ismert tőzsdén kívüli piac bizonytalanságait. A professzionális alapkezelés emellett lehetőséget nyújt azok számára is a pénzek banki hozamszintnél kedvezőbb befektetésére, akik ehhez túlzottan elfoglaltak, vagy kevés ismerettel rendelkeznek az értékpapírpiacról.

– *Vagyis úgy lehet megítélni ezt a piacot, hogy máris utolértük a nyugatot?*

– A magyarországi befektetési alapok piaca fejlettségében természetesen elmarad a nyugati piacoktól, a régióbeli összehasonlításban azonban nincs szégyenkeznivalónk. A hazai ugyanis a térség legfejlettebb piaca a megtakarításokhoz viszonyított

arány és a szabályozottság tekintetében. A vonatkozó törvény hamar megszületett, '92-től klasszikus befektetési alapok működhettek hazánkban. Jelenleg 31 alapkezelő 67 nyílt végű és 12 zárt végű alapot menedzsel, s a kezelt tőke meghaladja az 1,5 milliárd dollárt, ami a megtakarítások csaknem 9%-a, s több mint 320 ezer jegytulajdonost regisztráltak az alapkezelők. Az elmúlt évek tendenciáit főként a nyílt végű alapok és a részvényalapok felé történő elmozdulás jellemezte. A nyílt végű alapok népszerűségének hátterében a jobb likviditást és az adóelőnyöket kell megemlíteni, míg a részvényalapok vonzerejét az 1996–97-es évek rendkívül jó tőzsdei eredményei alapozták meg. Pozitív fejlemény továbbá, hogy új konstrukciók – nemzetközi, pénzpiaci és fedezeti alap – is megjelentek az alapkezelők kínálatában. A piacot egyébként erős koncentráció jellemzi, a négy legnagyobb alapkezelő uralja a piac több mint 85%-át. A Procent Befektetési Alapkezelő Kft. '98 elején az ügyfelek minél teljesebb körű kiszolgálása érdekében, ugyanakkor a megtakarítások intézményesült befektetésének irányába történő elmozdulást felismerve két befektetési alapot indított, amely hamar népszerűvé vált az ügyfelek körében. A ***Procent I. Részvény Alap*** célja hosszú távú, konzervatív részvénybefektetési politika révén egy 50%-ban a BUX-index részvényeiből, 50%-ban pedig állampapírokból álló értékpapírcsomag megtérülésénél magasabb szintű hozam elérése a befektetők számára. Az alapnak a szeptemberi piaci válság közepette is sikerült az 1998. év eleji értékhez képest pozitív hozamot felmutatni, sőt teljesítménye a közép-európai részvényindex, a CESI hozamát is lényegesen meghaladta. A ***Procent II. Kötvény Alap*** deklarált célja pedig kockázatmentes befektetési politika révén látra szóló jellegű, az állampapírokéval azonos hozamszintű befektetési lehetőség biztosítása az ügyfelek részére. Az alap év végéig az állampapír-hozamszintet meghaladó, 18,8 százalékos éves szintű hozamot produkált. A befektetési szolgáltatások palettájának bővítése azonban nem állhat meg itt, meggyőződésünk ugyanis, hogy ügyfeleink elégedettsége csak testre szabott szolgáltatáscsomagokkal növelhető. Ennek jegyében indítottuk 1999 januárjában a ***Procent III. Fedezeti Befektetési Alapot***, amely rendhagyó módon éppen az elmúlt időszakban jellemző szélsőséges árfolyammozgások közepette rejt magában jó üzleti lehetőséget. Emellett a ***Procent IV. Pénzpiaci Befektetési Alappal*** is piacra léptünk, amely mind magánszemélyek, mind pedig intézmények számára versenyképes rövid távú pénzlekötést biztosít. A jelenlegi helyzetben ugyanis csak a legnagyobb tőkeerővel rendelkező befektetők részére érhetők el bankokon keresztül a magas hozamú, rövid lejáratú – akár csak egy-két napos – pénzpiaci termékek.

– Az internetes tőzsdézéshez hasonlóan a befektetéseknek ez a formája is igénybe vehető a Világháló segítségével?

– E tekintetben a korábbiakban említett informatikai fejlődés során a Procent Befektetési Rt.-nek egyértelműen sikerült tartania a lépést. Annak ugyanis, aki a személyes kiszolgáláson túl máshogyan kíván üzletelni, nem kell más, csak egy telefonvonal vagy kapcsolat a Világhálóhoz. A jegyek ugyanis a Procent Kagyló telefonos ügyfélszolgálata mellett – hazánkban elsőként – a ProcentOnline internetes szolgáltatáson keresztül is megvásárolhatók és visszaválthatók.

Nincs új a Net alatt
– Fejezetek az Internet előtörténetéből (14.)

Nincs új a Net alatt: sorozatunk azt kívánja bemutatni, hogy az Internet jellegzetes alapfunkcióinak történeti előképeit nem harminc évvel ezelőtt, az Arpanet-kezdet időszakában, hanem annál jóval – esetenként több ezer évvel – korábban kell keresnünk. A „régi" és az „internetes" megoldások közötti feltűnő hasonlatosságokkal, analógiákkal, áthallásokkal, keresztkapcsolatokkal talán sikerül a technológia felől ismét a társadalomra irányítani a figyelmet – hogy annál jobban kezdjük csodálni az Internet által biztosított határtalan lehetőségeket. Mint listánkon is látható, a fejezetcímek többségét már „lehívtuk", ezek megjelentek a lapban, és olvashatók a **www.prim-online.hu** Internet Kalauz-archívumában. A sorozatban a mostani cikket előreláthatólag még egy rész követi.

Hyper-ősök: a nem lineáris közleményszervezés előfutárai

„vén terem zugában álmodó középkori barát...
... Ül roppant asztalánál, mely könyvekkel teli,
s a nagybetűk közébe kis képecskéket ékel"
(Dsida Jenő: Arany és kék szavakkal)

Balról jobbra. Jobbról balra. Felülről lefelé. Alulról felfelé. Sőt az irányokat menet közben váltva, hol erre, hol arra, mint szántás közben a táblavégen megforduló ökör, *busztrophedon* írással: bárhogy, de egyenes vonalban, egymást szigorú rendben követő jeltestekkel. „Ha íráshoz fogunk, a szöveg rögzítésére csakis lineáris technikát választhatunk" – üzenik az írástörténeti kézikönyvek. Ehhez az Internet apostolai még annyit tesznek hozzá, hogy „a hypertext az a technológia, ami a linearitás béklyójából az írást kiszabadítja".

De valóban a hálózati kultúra pionírjai volnának a nem lineáris közleményszervezés megteremtői? *Tim Berners-Lee,* a World Wide Web szellemi atyja, *Ted Nelson, Vannevar Bush* és a hypertext más gondolatősei? Aligha. A linearitás felszakításának története hosszú história, és ugyanúgy az ókorba nyúlik vissza, mint a betűírás kialakulása. Áttekintése azért is időszerű, mert birtokában – bármilyen furcsának is tűnik – a „hálózati írástudás" *(network literacy)* alapkérdéseihez is közelebb kerülünk, s a látszatra száraz műfaji bogarászgatásból is komoly tanulságokig és izgalmakig lehet eljutni.

Mindenekelőtt jó néhány megkülönböztetést kell tennünk. Az írásos közlemény létrehozása és „fogyasztása", az írás és az olvasás mint időben lefutó események „linearitása" – és ezzel összefüggésben linearitásuk felszakítása – több ponton különbözik egymástól, és egészen mást jelent a linearitás a rendszerként, *szintaxisként* felfogott szöveg egyes szintjein (hang/betű, szó/szókép, mondat/mondatkép, szöveg/szövegkép) is (1). A rögzítendő közlemény *tartalmának* vizsgálata nélkül elkerülné figyelmünket a linearitás érvényesülésének a rögzítés formáját alapvetően meghatározó *funkciók* közti különbségekből fakadó eltérése (2). Kép és szöveg párosítása, illetve a szöveg funkcióját betöltő kép esetén ismét egészen más lesz a viszony a linearitáshoz (3).

(1.) A „fogyasztásra szánt" szövegek sokszorosított változatai már egységes írásképet, változatlan végállapotot tükröznek. Ez azonban korántsem szükségszerűen igaz *az alkotás,* a létrehozás folyamatára, amely *a szövegkezelés teljes szabadságát biztosítja.* (Tudunk olyan görög költőkről, akiknél bizony született úgy disztichon, hogy előbb volt meg a második sor, a pentameter, s utóbb került elé a hosszabbik társ,

a versformát végül is felépítő hexameter). A szöveg javítása, átalakítása, a beszúrás, a szövegrészek cseréje minden írásfolyamatnak természetes velejárója – többek között ez az a tevékenység, amit a számítógépes szövegszerkesztés olyannyira megkönnyített (és ezért nem érzik az átállás kényszerét az írásmesterség nyomdakészen, hibátlanul fogalmazó és mindent rögtön írógépen lepüfölő „nagy bölényei"). Azonban a piszkozat és a végleges változat sem mindig válik ketté. A középkori kódexirodalomban például egyáltalán nem; ott minden olvasás egyúttal újra- vagy továbbírásként működött. Megjegyzések, kiegészítések, fordítások kerültek a sorok közé *(interlineáris glosszák),* a szöveg mellett üresen hagyott részekre *(marginális glosszák).* Fénykorát élte az egyébként sumér „találmány", a *rövidítés,* amelyre az írásgyorsaságot növelő, termelékenységfokozó technikán túl bátran tekinthetünk apró „linearitás-ellenes" lázadásként is, hiszen az adott szójelentéshez tartozó kötelező íráskép egyszerűsítésével az írás birtokba vételére, dekódolására fordított idő rövidült le kettő-háromról egyetlen érzékelési „egységre". Ne feledjük: a szem pásztázó, „letapogató" mozgása csak a betűtanulás időszakában tesz egy írásjelet egy felismerési egységgé. Hamarosan nagyobb felismerési egységek átfogására lesz képes (ezt például szótagolvasáskor érjük tetten), hogy a műveletet még inkább „begyakorolva" átlagosan félsornyi szöveg „fényképmozaikjainak" egymás mellé rakásából álljon össze a befogadás. A gyorsolvasás technikája (az ún. *skimming* és *skipping* sulykolásával) ezt a tartományt képes megnövelni, akár többsornyi terjedelemig. (A felismerési egységek egymás mögé rendezésével a nagyobb egész, a szöveg szintjén természetesen „helyreáll" a linearitás.)

(2.) Szöveg és szöveg között óriási műfaji különbségeket találunk. Összehangolt szem- és agymunkával birtokba vehetünk *elbeszélő* (narratív), a viselkedés közvetlen összehangolását kiváltó *kommunikatív* és a rögzített szövegek *viszszakeresését* támogató írásos közleményeket. S noha egy elbeszélés, egy epikus szöveg szekvenciálisan kötött (elemei nem állhatnak tetszőleges rendben), az irodalmi mű „metanyelve" képes felszakítani még a narratív szerkezetek linearitását is. (Proust forradalmának szokták mondani, pedig már az ókori történetek keretes szerkezete is pontosan így viselkedett...) Mindezzel együtt a nyelvtani értelemben vett szöveg alatti egységekből már hosszú ideje összetett egészet előállító műfajok a nem lineáris szövegszervezés valódi előfutárai: a lexikonok és a szótárak.

A lexikonműfaj az információkeresés gyorsaságát szolgálja, rövid szövegekkel, megfelelő elrendezésben, kulcsszavak alkalmazásával, belső utalásokkal (ugrásokkal), a kifejtési egységeket képi illusztrációval gazdagítva. Jellemző, hogy a lexikonkészítés ősei, az ún. alexandriai korszak grammatikusai különös szavak és kifejezések gyűjtésével kezdik, ezekből állítják össze szójegyzékeiket, glosszáriumaikat. A szótár- és lexikonforma a szavakhoz rendel rövid, értelmező magyarázatot, az ezeken túllépő, az antik előzmények után a 13. sz.-tól terjedni kezdő enciklopédiaforma pedig már hosszabb, kifejtő szövegekbe tömöríti a szócikkel kapcsolatos alaptudnivalókat. A szakirodalom a lexikon úttörőjének az alexandriai *Harpocratio* tíz szónokról szóló gyűjteménytöredékét (1. vagy 2. sz.), az első teljes adattárnak az athéni szofista, *Pollux* Onomastikonját (180 körül), az első érett, „klasszikus" munkának pedig *Suidas* nyelvi és irodalmi szaklexikonját (950 körül) tartja.

Hasonlóképpen igazi hyperszöveg a „könyvek könyve", a tetszőleges olvasási sorrendben birtokba vehető Biblia is (csak éppen a linket belső utalásrendszernek, a tematikus, szavak vagy tárgykör szerinti találati listát konkordanciának nevezzük). Nem véletlen, hogy mind a (multimédiás) lexikonok, enciklopédiák, mind a Biblia a legkorábbi időktől kezdve a legnépszerűbb digitális műfajjá lett, CD-s és hálózati változatban egyaránt.

A nyelv egyik csodája ugyanakkor, hogy nemcsak a szöveg *szervezésével,* hanem *tartalmával* is képes a linearitástól eltávolodni. Amikor a szónoki körmondat szabályos gondolatritmusa mintegy előrevetíti az elmondandó szöveg teljes gondolati építményét és szerkezetét, akkor a lineáris előrehaladást afféle „verbális mottóként" megelőzve a szöveg egészére hoz létre egy szimultán „befogadási egységet". A költői nyelv képeket teremt, amelyek szavakból épülnek fel, egy bonyolult gondolatot azonnal „elképzelünk", modelljét vagy „rajzolatát" „leképezzük". Csoda-e hát, hogy menekülési útvonalként kezdettől fogva a *kép* kultúrája kínálkozott, az írás helyett vagy azzal kombinált formában?

(3.) Az első képes tekercseket i. e. 2500 és 2800 között a mezopotámiai Urban készítették, de a legrégibbnek tartott illusztrált könyv, egy egyiptomi papirusztekercs is több mint 4000 éves. Az asszír reliefek a nagy vadászok, az Akropolisz frízei az istenek, *Traianus* császár oszlopának több mint 200 méter hosszú spirálreliefje pedig a császár tetteit meséli el. Mitoló-

giai események sorát illeszti egymás után a kambodzsai Angkor Vat csodálatos templomegyüttesének több száz méter hosszú, a „tejtenger köpülését" ábrázoló domborműszalagja. A 11. századi Angliában alkották meg azt a több mint hetven méter hosszú faliszőnyeget, amelyet *Odo* bayeux-i érsek rendelt meg, és Anglia elfoglalásának krónikáját ábrázolta (később *Napóleon* nézegette kedvtelve, saját partraszállásának tervét dédelgetve.)

A *kettős vizuális információként* kezelt, képet és szöveget egyszerre segítségül hívó megoldások is hasonlóképpen régi keletűek. Az azték Mendoza-kódex például rajzos formában, a szereplők szájából kikígyózó szöveggel magyarázza el a gyermeknevelés fortélyait. Kínában a fametszetes illusztrációk, Európában a *Raimundus Lullus* életét feldolgozó, 1230-as cambridge-i szalagtörténet nyitja meg a szöveges közleményekkel párosított képek históriáját. A középkori festmények mondatszalagnak vagy szalagszövegnek nevezett kiegészítő részeire emlékeztető módon születik meg aztán a képregény „szófelhője" vagy „szóbuborékja" (az olaszok mindkettőt fumettónak, felhőcskének nevezik...).

A „kép forradalmát" természetesen jóval átfogóbb mezőben, a portrégrafikától a fotón, a filmen, a képes magazinokon át egészen a televízióig kellene végigvezetni – de erről meséljen majd az, aki a „hypermédia" előtörténetét mutatja be.

Z. Karvalics László

Irodalom: Az írás történetére talán még mindig a legjobb népszerű összefoglalás *Kéki Béla* és *Köpeczi Bócz István* Az írás története c. könyve (Gondolat, Bp., 1971). A lexikon és a Biblia hyper-előd voltáról korábban *Szakadát István* írt (Ex. Educatio, 1997/4, 647. o.). A kép- és szövegkommunikáció kultúrtörténetének adatait *Günter Metken* gyűjtötte össze, eredményeit a képregény történetének két magyar összefoglalása is közli: *Gellért Endre:* A képregény története (TKI, 1975) és *Rubovszky Kálmán* (szerk.): A képregény (Gondolat, Bp., 1989).

F i n á l é v

Beszélgetés Popper Péterrel

Arany János és a számítógép

Popper Pétert egy tanítványa elnevezte a *bizonytalanság gurujának.* Az ismert pszichológus, számtalan könyv szerzője, generációk mestere mindig szűknek érezte saját szakterületét, vagy inkább mondjuk úgy: a pszichológiát mindig a lehető legtágabban értelmezte; de bármiről is szólt, gondolatait mindig a „nem tudás" alázata, az örökké kereső, kétkedő ember szellemi izgágasága hatotta át. Semmilyen *Finálév*-interjúsorozat nem lehet teljes az ő megszólaltatása nélkül, s ezzel a mondattal talán azt is sikerült érzékeltetnünk, hogy cikkünk folytatása annak a sorozatnak, amit magyar tudósokkal kezdtünk el a vészesen közelgő kétezres évekről.

– Indítsuk beszélgetésünket – a helyzet adta lehetőséget kihasználandó – ingyenes pszichológiai tanácsadással! A múlt héten elromlott a számítógépem, és nem tudtam dolgozni: cikket írni, anyagokat elküldeni, levelezni, vagy a megszokott információbeszerző-helyeimet meglátogatni az Interneten. Úgy éreztem, összeomlott körülöttem a világ. Lehet, hogy ez már egy betegség végső stádiuma?

– Nem hiszem, ugyanis ezzel én is így vagyok. Régebben kézzel írtam, aztán jött az írógép, és ha annak valami baja volt, úgy éreztem, munkaképtelen vagyok. Most ugyanez van a szövegszerkesztővel. Ilyen a civilizáció: művi igényeket alakít ki bennünk, amikhez hozzászokunk, így szükséglették válnak. Senki nem gondolja, hogy beteges dolog cipőben járni, akkor miért ne lehetne természetes szükséglet a számítógép? Vannak megrögzött humán értelmiségiek, akik mély megvetéssel beszélnek a számítástechnikáról; múltkor meg is haragudtak rám egy irodalmi érdeklődésű társaságban, ahol azt találtam mondani: a kilencvenes években nem érteni a szövegszerkesztő használatához ugyanolyan műveltségbeli hiányosság, mint nem tudni, ki volt *Arany János.*

– Az ellenzők valószínűleg attól tartanak, hogy miközben a számítógép bevonul a kultúrába, Arany kivonul onnan.

– A kultúra egy folyamat, mindig van aktuális és elavuló része. Kevés ember olvassa manapság *Berzsenyi Dániel* verseit este az ágyban, ennek ellenére Berzsenyiről tudni kell, mert része a magyar kultúrának. Szörnyű kimondani, de elképzelhető, hogy a XIX. századi magyar irodalom is lassan kikopik a naponta olvasott szövegek közül, ami azért rettenetesen fájdalmas, mert időben nagyon közel vagyunk egymáshoz. Olyan gyors a társadalmi, történeti változás, hogy a ma együtt élő generációk között sokkal nagyobb a távolság, szemléletbeli különbség, mint egy XIV. és XV. századi ember között. A kultúra bizonyos részeinek elavulása örök idők óta tartó folyamat, csak korábban lassabb volt, mint a generációváltások, így senkinek sem kellett szembesülnie saját értékei korszerűtlenné válásával. Amire kiment a divatból

Ízisz és Ozirisz mítosza, az óegyiptomi tanító is rég elporladt, most meg együtt élnek olyan nemzedékek, amelyek más értékek szerint orientálódnak a világban. Megváltoznak a kulturálódási folyamatok, a szexuális szokások, és átalakul ember és *gép* viszonya is. Akkor szembesültem ezzel először, amikor az orvosi egyetemen dolgoztam, ahol az én osztályom látta el pszichológiailag a vesedializises gyerekeket. Számukra a gép egyenlő volt az élettel. Naponta három órát feküdtek és nézték, hogy a vérük átfolyik egy masinán, ezzel lehetővé téve, hogy valamennyire normális életet éljenek. Sajátos viszony alakult így ki, amelyben a gép szinte megszemélyesült, „ő" volt az, aki „életben tart". Hasonló dolog, amikor az autós hosszabb utak után megveregeti a volánt: „jól van, barátom, nem hagytál cserben..."

– Önnek is van autója, így volt rá ideje, hogy kialakulhasson ez a viszony. Ugyanez megtörténhet a számítógéppel is?

– Meg kell mondanom, már azt is rossz néven vettem magamtól, hogy fontos az autó; ki kellett találnom egy legendát, hogy kibéküljek vele. Azt mondtam magamnak: az autó a modern idők hétmérföldes csizmája, hipp-hopp, ott leszek, ahol akarok. Így mint *mesefigurát* már el tudtam fogadni. A számítógéppel más a helyzet, ugyanis amíg az autóval egyirányú a kommunikáció, azaz azt gondolok róla, amit akarok, addig a számítógép *válaszol.* Az első rossz élményem a *Mephisto* nevű sakkprogrammal volt. Nem bírtam az érzelmi hidegségét: nem dühös, ha veszít, nem ujjong, ha nyer – neki mindegy! Rettenetesen felbosszantott a rendíthetetlensége. Magas programfokozaton persze megver, de közepes beállításon, ahol nekem is vannak esélyeim, rájöttem, hogy lehet csőbe húzni; ugyanis arra programozták, hogy elsősorban anyagi értékben, a figurák értékében számoljon. Ha ki tudok találni egy áldozatos kombinációt, és értékesebb figurát áldozok a pozícióért, annak beug-

rik, és meg lehet verni. Számomra ez óriási, szimbolikus értékű diadal volt, amelynek tanulsága, hogy a hideg racionalizmussal szemben az ötlet, az áldozat győztessé teheti az embert. Végül is így békéltem meg a Mephistóval, amiben tagadhatatlanul volt valami mefisztói...

– A példa nekem azt is bizonyítja, hogy miközben az ember a „maga képére" formálta a számítógépet, a számítógép is visszahat az emberre. Vajon mennyire változtatja meg a gondolkodás szerkezetét az informatika kora?

– Mint pszichológus sokat foglalkoztam gyerekekkel, fiatalokkal, és az utóbbi évtizedekben megfigyeltem egy új szellemi képesség kialakulását, amit struktúralátásnak neveztem el. Először a Rubik-kockánál tűnt fel, hogy míg én eredménytelenül forgatom egy óráig, másfélig, egy nem is túl okos kisgyerek sitty-sutty megcsinálja. Sok beszélgetés, megfigyelés után arra jöttem rá, hogy a gyerekek másképp dolgoznak a Rubik-kockával: én logikai alapon akarom megoldani, ők pedig látják a belső szerkezetét, az elemek közti összefüggéseket. Biztosra mennek, mert tudják, hogyan függ össze egyik mozdulat a másikkal. A számítógéppel ugyanez a helyzet: nekem magolási kérdés megtanulni, melyik gombot kell megnyomni, hogy ez és az történjen. Ha rosszat nyomok meg, elmegy a szöveg, fölhívom tizenkét éves tanácsadómat, aki azonnal megmondja, mit kell tennem, hogy visszajöjjön. Ő úgy sétál az ikonok, könyvtárak, alkönyvtárak, fájlok számomra átláthatatlan rendszerében, mint egy parkban, ahol látja, hogy az utak merre kanyarodnak. Én nem látom, mert – generációm többségével együtt – nem rendelkezem a struktúralátás képességével, amely *Neumann Jánosnak* nyilván megvolt, de jellemzően csak a legifjabb nemzedékek sajátja.

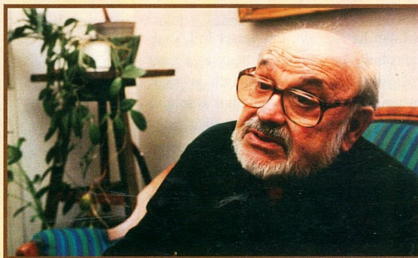
– Ön most egy új képességről beszél, de vajon vannak-e veszélyes oldalai is a gondolkodásban végbemenő változásnak?

– Amikor külföldön tanítottam, egyszer két óra hosszat teniszeztem egy számítógéppel; a végén teljesen összezavarodtam, hogy most akkor teniszeztem, vagy sem? Olyan volt az egész, mint egy káprázat: a játék izgalma, miközben ülök egy karosszékben! Amikor hallom a különböző elektronikus segédeszközökről, érzékelőkről szóló modern históriákat, hogy virtuális kalandokban lehet részt venni, vagy akár szexuális életet élni a számítógéppel, elborzadok. Annak ellenére elborzadok, hogy nem tudom megmondani, ez baj-e, illetve ha baj, miért az. Pszichoterapeutaként dolgoztam egyszer egy kokaint használó szenvedélybeteggel, aki mindig azzal nyúzott: tessék nekem megmondani, miért tesz maga értékkülönbséget aközött, hogy egy nővel az ágyban vagy kokain hatására, képzeletben élek meg erotikus mámort! Miért jobb az egyik, mint a másik, vagy miért ér többet? Nagyon nehéz kérdés, ugyanis a kokainista számára az én észérveim nem érnek semmit. Kis túlzással ugyanez vonatkozik az Internetre is, mert valóban csodálatos, hogy 89 éves korombban, amikor már problémás lesz elmenni akár a vécéig is, a *Louvre*-ba akkor is „elmehetek" – fantasztikus! De abban már van valami viszolyogtató, ha egy életerős ember is a karosszékben ülve „megy" oda, és sajnos legkevésbé a Louvre-ba megy. Persze igaz: kontaktusba kerülhetek az egész világgal, de ez egy társas magány, mert miközben az Interneten a fél világgal kommunikálok, előfordulhat, hogy társaságba kerülve nem tudok megszólítani egy embert, mert elszoktam a személyes közegtől. Baj ez? Nem tudom. Könnyű rámondani, hogy baj, de ugyanakkor látom azt az óriási erőt, amivel mindez betör a világba, mert igény van rá. Lehet, hogy megváltást hoz: először ugyan tönkreteszi az emberi kapcsolatokat – hiszen milyen jó, hogy nem kell elmennem az undok nagynénimet meglátogatni, elég, ha az Internet segítségével kicsit beszélgetünk –, ám egy idő után elkezdünk majd vágyakozni a közvetlen kontaktus, az igazi nő, az igazi érintés, az igazi nagynénivel való találkozás és a süteményevés után.

– A dalai láma azt mondta: a számítógép önmagában nem rossz eszköz, csak meg kell tölteni szentlélekkel. Ugyanakkor a hideg racionalizmus, amit a sakkprogrammal kapcsolatban említett, nem jelenti-e azt, hogy nem is lehet megtölteni a számítógépet szentlélekkel?

– A dolgok önmagukban semmilyenek. A számítógép nem rossz, nem jó – csak egy eszköz. Mondok más példát: a body-builder ereje jó vagy nem jó? Jobb lesz-e attól az ember, hogy hatalmas izomerőt fejleszt ki? A ténynek önmagában nincs előjele, azzal az izomerővel embert lehet ölni, és házat lehet építeni. Az ember az, aki jó vagy rossz, ő használja fel az erőt jól vagy rosszul. Ugyanez igaz a számítógép által képviselt technikai erőre is. Nagyon lényeges, hogy nem feltétlenül morális kategóriákra gondolok, hanem például arra: az ember hajlamos a gépekkel a lustaságát szolgálni. Nagyon kellemes, hogy nem kell a kokszot fölcipelni a pincéből, mert van gázkonvektorom, vagy nem kell lemennem jégért a jegeshez, mert van frizsiderem, de ha az erőfeszítés-nélküliség kultusza átmegy szellemi területre, az már baj.

A latintanárom jut eszembe, aki azt mondta: Popper, te azt szeretnéd, hogy ha éjszakára a fejed alá tennéd a nyelvtankönyvet, reggelre a tudás benne lenne! Ha elkezdjük azt hinni, hogy a számítógép mindent pótolhat, megspórolhatjuk vele a nyelvtanulást, a számolást, a kézírást, s egy idő után egyszerűen elhülyülünk. Amióta van zsebszámológép, a zöldséges kofa már azzal vonja ki a 10 forintból az 1,50-et. Visszatérve a dalai láma mondására: azt hiszem, engem kissé megijesztene, ha megtöltenénk szentlélekkel a számítógépet, ez átlépés lenne egy olyan Rubikonon, amin túl az ember már Isten dolgába ártja bele magát. Nem feladatunk, hogy gépi intelligenciát teremtsünk, és azt sem hiszem, hogy a technikai haladás vagy éppen a számítógép az, ami közelebb visz minket

(folytatás az 58. oldalon)

Fotó: Walkó Boglárka

(folytatás az 57. oldalról)

a teremtés titkaihoz. Továbbra is azt vallom: minél többet *tudok,* annál nagyobb felületen érintkezem a nem tudással, és annál távolabb kerülök az isteni képességektől; egy primitív természeti nép mágusa vagy sámánja „istenebbnek" érezhette magát, mint egy mai ember.

– Talán annyival előbbre jutottunk, hogy ma már a számítógép segítségével elvégezhetők olyan tudományos feladatok, amelyekre korábban nem volt lehetőség, egyszerűen azért, mert nem volt eszköz. Bár az is igaz, hogy míg a komputer-tomográffal „belenézhetünk" az emberi agyba, verset még nem tud írni semmilyen számítógép.

– Talán ha akarom, tud verset írni, csak azt nem tudja megmondani, hogy az a vers jó-e. Ugyanez igaz a tudományra is: csak olyan területen volt fejlődés, ahol a dolgok egzaktak, mérhetők. Így van ez a saját szakmámban is: a szorongást, a félelmet lehet mérni különféle eszközökkel, de a gyávaságot nem; a kimerültség, a fáradtság mérhető, de az unalom nem – ezért a gyávaságnak, az unalomnak nincs irodalma, senki sem foglalkozik vele, pedig igencsak fontos személyiségprobléma mindkettő. A számítógép is csak ott tud segíteni, ahol számokra lebontható dolgok találhatók, értékítéletre képtelen. Van még egy érdekes dolog, amiről eddig nem beszéltem: az idő. Minden technikai találmány időt akar spórolni nekem; ez az egyik legfontosabb funkciója a faxnak, a számítógépnek, az autónak, a repülőnek, a frizsidernek. Megtakarítja az időmet, mert nem kell postára mennem, kézzel írnom és átírnom, gyalogolnom, jégért szaladnom és így tovább. Csak azt nem tudom, hol az idő, amit megspóroltam? Egyre több a csodálatos találmány, és paradox módon egyre rohanósabban élek, egyre kevesebb az időm. Ki érti ezt? Mondom az ellenpéldát: mikor Lurkó kutya – aki most itt sertepertél közöttünk – hozzám került, mindenki azt mondta: „Meg vagy őrülve, a te életformádban egy kutya! Hol van neked erre időd?!" És a kutya időt csinált: lett időm sétálni, focizni vele estént a parkban és a többi. Annak idején, ha írtam egy levelet a barátomnak Amerikába, három hét alatt odaért, hat hét alatt megjött a válasz. Most föladok egy faxot, és azt mondom tíz perc múlva a feleségemnek: „a kutya úristenit, hát miért nem válaszol már?!" Tíz perc, és már türelmetlen vagyok! Jó ez? Nem tudom, mint ahogy azt sem tudom, kinek jobb: Goethének, aki postakocsival zötyögött végig Európán, és mindent látott, vagy nekem, aki fölülök a kényelmes repülőre, és elszállok az alattam lévő terület fölött.

– Lehet, hogy a jövő embere számára, aki már repülőre sem ül, csak az Interneten kalandozik, már nem Goethe postakocsizása, hanem az Ön repülése lesz a nagy romantikus kaland. Most legalábbis úgy tűnik, a harmadik évezred a számítástechnika, az Internet jegyében fog telni. Mennyire lesz ez más kor, mint a miénk?

– Amikor sok évvel ezelőtt Indiában jártam, épp egy nagy verekedésbe botlottam a hindu egyetemen: mint az állat, úgy ütötték egymást Banglades-ügyben. Rémülten rohantam *Attrea* professzorhoz, mondván: én az erőszak-nélküliség birodalmába érkeztem, akkor meg mi ez?! Nevetve csak azt válaszolta: az ember az ember, és az is marad... Ugyanis bizonyos dolgokban semmit nem változtunk az évezredek alatt, ugyanazok az érzelmeink, a vágyaink, és a transzcendenciáról sem tudunk többet, mint amit a Neander-völgyi tudott. Ám kétségtelen, hogy itt, az ezredforduló tájékán véget ért egy korszak. Eddig olyan világban éltünk, ahol a dolgok legfontosabb sajátossága a forma volt: a művészi forma, a technikai formatervezés, az ember formája, a viselkedési forma, most pedig a formát mintha felváltaná a dinamika, az értékrend csúcsára a gyorsaság kerül. A jövő évezredben még a mainál is sokkal rohanóbb lesz az élet – de hogy jobb lesz-e? Nem tudom...

Kis Ervin Egon
kegon@relax-magazin.com

Ördögi

Popper Péter az interjúban beszél a *Mephisto* nevű sakkprogram érzelmi hidegségéről: „nem dühös, ha veszít, nem ujjong, ha nyer – neki mindegy! Rettenetesen felbosszantott a rendíthetetlensége."

Nos, talán Popper Péternek is információval tudunk szolgálni: ez egyáltalán nem szükségszerű! Nyolc éve a CeBIT-en mutatott be éppen a Mephisto gyártója, a müncheni Hegener und Glasner egy olyan sakkszámítógépet, amelybe belebújt a pesti flaszter fantasztikus humorral megáldott neveltje, a később Izraelbe emigrált *Efrajim Kishon.*

Azt, hogy belebújt, itt nem úgy kell elképzelni, ahogy a másik magyar vonatkozású sakkautomata (a múlt századi *Kempelen*-féle) elrejtette a törököt; amiért azonban mégsem találtunk jobb szót, annak az az oka, hogy hangja, mondatai mellett a szelleme is beköltözött a gépbe.

A „Kishon chesster" ugyanis kommentálja a lépéseket, nagyjából abban a stílusban, ahogyan az Almássy tér vagy a Városmajor sakkozói teszik. „Na, mi van, pancserkám, jobbat nem tudsz?" Ha sokat meditálunk, a gép azt mondja: „a gond nem játék" – vagy valami effélét. Amikor jónak értékeli az értékfüggvény a gép helyzetét, elég sűrűn megkapjuk az „add föl haver" felszólítást vagy ennek valamely szinonimáját (például: „nem akarsz inkább tanulófokozatra kapcsolni?"), fordított esetben viszont némi dörmögés a reakció: „nocsak, ez egészen jónak látszik, megtanultál sakkozni?"

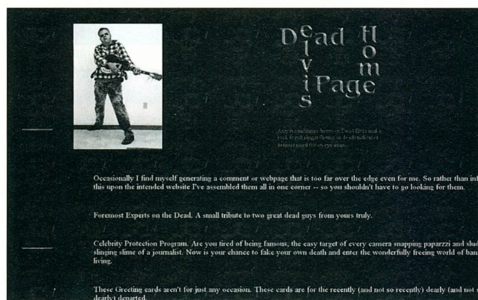
Az akkoriban 500 márkát kóstáló szórakoztató sakkmasináról a nyolc évvel ezelőtt indított Monitor legelső lapszáma számolt be, ám azóta is hiába járják a lap tudósítói a világ kiállításait, a folytatás elmaradt, feltehetően nem bizonyult sikeresnek az üzlet. Pedig – pláne, ha a „dumaparti" magyarul folyna – minimum két híve biztosan akadna a dolognak: az egyik szemmel láthatóan Popper Péter lenne, a másik jelen sorok írója, aki egyébként annak idején a Monitort tudósította...

Vértes János

Pályázat

Hamburger a halál után

www.deadelvis.com

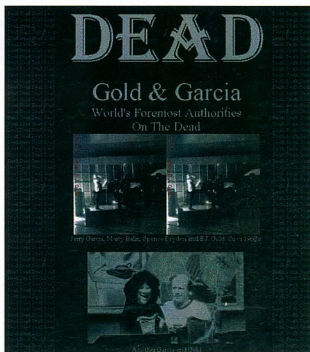

Az nem kérdés, hogy van-e élet a halál után, de hol találok egy villanyszerelőt a hétvégén?! – jajdult föl egykoron *Woody Allen* Oscar-díjas klarinétos, akit a Teremtő állítólag annyira kedvel, hogy egyes-egyedül az ő kedvéért nem törölte még a föld színéről New York bűnös városát, különös tekintettel a Brooklyn–Manhattan viszonylatra. Ha nem kérdés, hát nem kérdés, ő tudja. Mindenesetre egy véleményen vagyok annak az oldalnak a szerzőjével, aki nemes egyszerűséggel a rock & roll halott királyáról nevezte el oldalát.

„Láttam Teréz anyát a McDonaldsben kajálni. Kék farmer volt rajta, és piros ti-dye póló." De ez nem csupán a világhírű apáca különös öltözködési és étkezési szokásai miatt érdekes. Említett früstök jóval a szóban forgó hölgy halála utánra datálódik. *Amanda Hawkes* észlelete csak egy a sok közül. *Travis J. Shannon* Amanda után 4 hónappal egy kis kávéházban látta viszont Teréz anyát, amint a barátaival múlatta az időt. Mint leírja, érezte, hogy tekintetük hamarosan találkozik, s ez meg is történt szinte azon nyomban, ezért már szükségtelennek tartotta, hogy odamenjen hozzá. Inkább értesítette a deadelvis.com-ot.

Mindez gyerekség ahhoz képest, amin *Margaret Whitehead* east-hamptoni háziasszony ment keresztül. 1997. október 10-én, szombaton délelőtt 11 óra tájban, ebédkészítés közepette jelent meg neki *Lady Di*. Szegény asszony gyanakodott kicsit, hogy elment a józan esze, de az észlelet olyannyira meggyőző volt, hogy ő is postázta élményének leírását.

De van itt más is. Például okáért a CPP, a Celebrity Protection Program, amely a világhírességeknek kínál védelmet. Amint az alkotók állítják, nem is sztár, akinek előbb-utóbb eszébe nem jut, hogy élhet-e ismét a halála után… A projekt pontos leírásától most szíves engedelmükkel eltekintünk, de annyit még muszáj leszögezni, hogy az elégedett kuncsaftok között nem kisebb nagyágyúk sorakoznak, mint *Elvis Presley, James Dean,*

John F. Kennedy, Marilyn Monroe, James Belushi, Michael Jackson, Buddy Holly, Kurt Cobain, Bruce Lee, Lady Di, Grace Kelly, Sonny Bono (Cher néhai párja), *Salvador Dali, John Lennon, Janis Joplin, Peter Sellers* és *Orson Welles*…

Ahogy *Kudlik Júlia* szokta volt mondani a Delta végeztével: ennyit mára a tudományok újdonságaiból…

Hetesi Péter Pál (G3)
netandroll@yahoo.com

Nicht vor dem Kind

Talán furcsán hangzik, de van egy olyan internetes szervezet (RSAC Organizations), amely azzal foglalkozik, hogy hogyan menthetnénk meg gyermekeinket a „fertőtől"! Attól, hogy olyan dolgokat lássanak/halljanak, amelyekhez még túl fiatalok, illetve nem akarjuk, hogy lássák azokat. Nos, ilyen például az erőszak, a vér, a halál, a szex és a szleng! És hogy hogyan valósítják meg az ezek elleni védelmet? A válasz az, hogy végső soron ezeket a dolgokat nem akarják szabályozni, illetve megtiltani, hanem csak a szülőknek próbálnak segíteni abban, hogy gyerekeiket megvédhessék ettől az „igazi" világtól! Tehát nem szabályozzák az Internetet, hanem csak a szülőknek nyújtanak segítő kezet – klaviatúrát :-)! Tehát aki az előző I. K.-számokból okulva saját oldalt alkotott, de olyat, ahol „felnőtt dolgok" is előfordul(hat)nak, vagy csak ilyen helyre vezető linkek, akkor nekik nagyon ajánlom ezt az oldalt annak érdekében, hogy segítsék az egész világ társadalmát a kommunikációban!

Nos, miután megérkeztünk az oldalra (**www.rsac.org**), ráklikkelünk arra az ikonra, amely a bejelentkezésünket segíti elő.

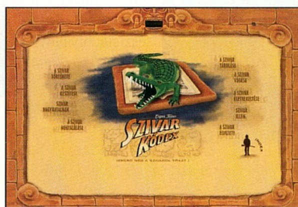
Ahol csak néhány teendőnk akad: szokás szerint kitöltünk egy kérdőívet (név, e-mail, URL stb.), s miután ezt megtettük, máris kikérdeznek minket, hogy pontosan mi ellen szeretnénk a védelmet... Ilyenek a fent említett témák, csak sok-sok átmenet létezik még közöttük, amelyekre szintén rákérdeznek.

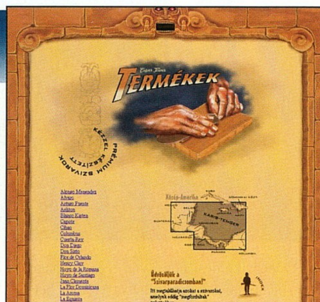
Ez természetesen egy részletes kérdőív, mivel egy szervezethez csatlakozunk! Miután mindennel végeztünk, kapunk egy e-mailt, melyben leírják nekünk azt a HTML-kódot, amelyet be kell ágyaznunk az oldalunkba, pontosabban annak „head" részébe (ez segíti elő a védelmet). Természetesen ebből logikusan következik, hogy a védelem több oldalra, illetve csak külön egyre, vagy az egészre, valamint egy bizonyos könyvtárban lévő oldalunkra is vonatkozhat. És ami igazán extra, ha lehet így nevezni, ők nem ragaszkodnak ahhoz, hogy felrakjuk az icike-picike logójukat az oldalunkra. (Persze szerintem mindenképpen érdemes megjelentetni a logót a lap alján, hiszen ezzel máris megnöveltük oldalunk színvonalát, és előrébb léptünk azon a bizonyos „webes ranglétrán" ;-).

Szende Csaba
szendecs@elender.hu

Szivaros Frici és társai

Megszületett az első magyar szivaroldal, amelyhez a **www.cigartower.hu** címen át vezet az út, a szivarkedvelők nagy örömére! Így már a magyar amatőr és „vérbeli" szivarozóknak is kellemes időtöltést nyújt a folyamatosan változó és bővülő szivargyűjtemény átböngészése.

Minden lényegeset megtudhatunk. Többek között azt is, hogy melyik napszakban vagy éppen milyen ital/étel mellé szívjunk... És mit.

Léteznek természetesen olyan szivarok is, amelyeket kezdő szivarozóknak is bátran ajánlanak.

Azt is megtudhatjuk, hogy milyen jelentősége van a szivar színének. Ebből nincs hiány, mert legalább 65 félét különböztethetünk meg!

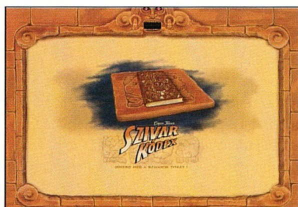
Először persze olvassuk el *El Cigaros* ezredes útleírását a Szivarparadicsom felé vezető rögös úton. Az ezredes történetének olvasása közben bizonyára sokaknak ismerős MIDI-dallamok csendülnek fel. Ha valaki ezek után kedvet kapott egy jó kis kubai vagy mexikói elszívására, akkor a szivar meggyújtása előtt olvassa el a Szivar Kódexet. Megéri! Itt mindent megtudhatunk a szivar történetétől a szivar készítéséig. De természetesen nem csak a szivar múltjáról olvashatunk, hanem a szivar jövőjéről is. Hogyan kell meggyújtani, élvezni, amíg ég, és amint a végére értünk, hogyan hagyjuk „meghalni" tiszteletben. Ugyanis a szivarozás önálló kis kultúra! Élvezni kell, de azt sem akárhogy, ugyanis megvannak a szivarozás sajátos illemszabályai.

A honlap egyébként olyan szép, hogy ha valaki nem szereti a szivarokat, akkor is érdemes megnéznie. Tetszetős technikai megoldásokat találhatunk, amelyek nagyon könnyen kezelhetővé teszik az oldalak közötti navigálást. Így mindenki egyszerűen kalandozhat az egyre bővülő és színesedő oldalak között...

PÁLYÁZATUNK ÉRKEZETT

Gál Tamás
tomcat@mail.matav.hu

Bill Gates és a süti

A számítógépek legfőbb felhasználási területe a játék – gondolná egy idegen bolygóról jött lény, minket látva. A Windows is nagyban köszönheti sikerét a játékoknak: több millió gamer installálta fel gépére a Windows 95-öt újabb és újabb játékok futtathatóságának reményében. Egy különös egybeesés folytán ugyanezek az emberek erősen negatív hangnemben beszélnek, ha a Microsoftról van szó. Kevés informatikus van, akinek a neve olyannyira káromkodássá vált volna, mint *Bill Gatesé...*

Ám eközben mindenki marad a Windowsnál...

Nincs jobb? Van (Linux), de nem futnak rajta a hiper-szuper multimédiás játékok. Így azután használjuk és szidjuk.

Bill Gates utálata sajátos kultusszá fejlődött, ám az évek során a gyűlölet oka mintha feledésbe merült volna – több ezer ember szidja divatból a Microsoftot, valójában nem is tudva, hogy miért. Legtöbbjük csupán annyit hoz fel vádként, hogy „sz...r a Windows" – ez a három szó azonban meglehetősen elégtelen indoka lenne a több ezernyi film, kép és írás megjelenésére, amely „mindannyiunk Billét" figurázza ki, szégyeníti meg, vagy éppen bírálja.

A kínálat rendkívül bő: néhány kép társaságában megnézhetjük, miként repül Bill Gates arcába *Neil Godin* kezéből a süteményestál, ha ellátogatunk a **www.extra.hu/danko** címre, ahonnan akár rögtön le is tölthetjük a Windows 1.01-es verzióját, arra az esetre, ha a Windows 98-at túlságosan lassúnak találnánk... De dobálhatunk mi is süteményt a „Picipuha" elnökének képébe a **www.extra.hu/pennywise** oldalról letöltött játék segítségével (ami mellesleg Windows alatt fut :-) – vagy ugyanitt elolvashatjuk, miként kapcsolható Bill Gates és csapata a 666-os számhoz. Betekintést nyerhetünk a Winsongs nevű Microsoft-ellenes film részleteibe, amely különböző videoclipek „windowsosított" verzióját tartalmazza, a **members.tripod.com/~video_page** címen, ahol a képek között akár Bill Gates sírjában is kedvünkre gyönyörködhetünk. Az AltaVistába bepötyögve a „Bill Gates" szavakat több ezer egyéb érdekességre is bukkanhatunk.

Hazugság lenne azt mondani, hogy a Windows egy jól megírt program. Ha azonban úgy gondolod, hogy idegesítő, lassú, rossz, mindig kiakad, és egyébként is... – akkor hogy lehet, hogy még mindig azt használod?

Video (Varga Gábor)
video@mail.matav.hu

Nyelvrokon a kanyarban

www.hakkinen.net

A hitvita mindig is az emberiség kedvenc foglalatosságai közé tartozott. Legyen szó az Ember tragédiájának „homo usion kontra homo iusion" perpatvaráról vagy arról, hogy az ember fia *Schuminak* vagy *Hakkinek* drukkolt, a lényeg változatlan.

Így aztán aligha lehet vita tárgya, hogy a germán gépember vagy a Forma–1 fantasztikus finn bajnoka honlapja szebb-e. A kérdés természetesen eldönthetetlen. Jelen sorok írója bevallva elfogultságát ezúttal a szalmaszín hajú Mika oldalát ajánlja a Forma–1 minden rajongójának figyelmébe.

Woody Allen az ilyen oldalakra mondaná: „semmi cicó". Föltéve, hogy nem kapna kiütést a Világhálótól. Mindazonáltal igaza volna.

A hakkinen.neten semmi extra, semmi memóriazabáló fölöslegesség. Információ azonban dögivel. Pályájuk elején álló „hakkológusok" megtudhatják, hogy hazájában csak Haka becenévre hallgat a repülő finn, aki 1968. szeptember 28-án, Helsinkiben látta meg a napvilágot. Magassága 179 cm, súlya 70 kg, és feleségével, *Erjával* Monte Carlóban tengeti futammentes napjait. Kiderül az is, hogy Hakkinen lépteit nem más egyengeti, mint *Keke Rosberg*, aki az 1982-s évadban volt a number one az Ecclestone-féle száguldó cirkuszban. Nem kevésbé fontos információ, hogy a csapathoz tartozik Clarence, a teknősbéka is. („Miért pont teknőc? Szeretem a kutyákat is, de a blökiket nem lehet magukra hagyni, mint Clarence-t!) Szó esik még arról, miért épp olyan sisakban nyomatja a köröket, amilyenben.

Folyamatos a hírözön. A hangnem tárgyilagos, bár amikor Schumiról esik szó, mintha némi élt csempésznének a redaktorok a sorok közé. Vagy csak a mi reflexeink jeleznek túl gyorsan?

A multimédia ugrópontról elérhetünk egy abszolút szabványos képtárat, néhány tapétát és képernyővédőt. MP3-ban és RealAudióban is masszív a kínálat: nyilatkozatok, közvetítések részletei, nyilatkozatok. Ráadásnak a Finnish Boys He's Herója, amely aligha hódítja meg a slágerlistákat, ám nélkülözhetetlen, ha egy nyelvrokon glóriájának fényesítése a fönnforgás tárgya. Ugyanebbe a kategóriába tartoznak *Carlos Carneiro* karikatúrái is...

Ha mindez volt, ahogy írva, és még mindig nem elég Mikából, a linkek közt ott a hivatalos hálószem (**www.mikahakkinen.net**). Kicsit elegánsabb, kicsit áramvonalasabb, de a netes ügyekben mindenható *Nina Hakkinen* sem serénykedhet nagyobb lelkesedéssel, mint a hakkinen.net alkotói. A bálvány testvérének lenni családi állapot. A szent láng, a bármikor föllobbanni kész hitvitázó kedv más tészta...

Hetesi Péter Pál (a.k.a. G3)
netandroll@yahoo.com

Extreme SportOK

www.abcboards.com/

Az, hogy sport, meg hogy OK, az O. K., de mi az, hogy extreme? Az értelmező szótár szerint szélsőséges. Higgyünk a szótárnak, bár manapság már a görkori, a gördeszka, a snowboard, a hegymászás, a szörf stb. igazán nem szélsőséges, egyre többen hódolnak ezeknek a sportoknak...

Ha mégis extrémnek tartjuk ezeket ahhoz, hogy saját magunk ne űzzük, akkor jó úti cél lehet ez az oldal, hiszen jó leírásokat, képeket, képernyővédőket tölthetünk le, és tanulmányozhatjuk azok karriertörténetét, akik igaziból is belevágtak.

Ha kacérkodunk a gondolattal, hogy belekóstolunk, ízelítőt kaphatunk, milyen veszélyek fenyegetnek, de a veszélyeket meg is előzhetjük: az oldal leírja, hogy milyen óvintézkedéseket kell megtenni, hogy testi épségünket megőrizzük (lásd bukósisak).

Tehát teljesen hivatalos és profi oldallal állunk szemben. Hátránya talán csak az, hogy lassú a képek letöltési ideje, de, mint tudjuk, „a türelem, rózsát terem" – ez esetben viszont élményt!

Szende Csaba
www.angelfire.com/ms/csab

MuSiC

A zenét mindenki imádja, kicsi és nagy egyaránt. Legfeljebb csak a stílus más...

Ezen az oldalon az összes jelentős és érdekes zenei CD-ből lehet letölteni, illetve meghallgatni számokat! Pár szám kivételével (bármiről is legyen szó) az összes számot meg tudod hallgatni kedvenced albumáról. Az online zenehallgatásra a RealPlayert ajánlom, + a Winampot!

Ha már eleged van a sok olvasni-, és néznivalóból a Neten, s ki akarsz kapcsolódni, akkor ez a te helyed.
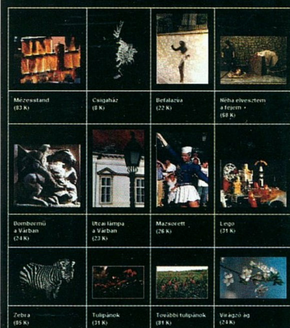
Ha fáradt vagy, még elalvás közben is lehet hallgatni az andalító zenét, hiszen beállíthatod az Internet-browseredet arra, hogy pl. 5 perc múlva (a szám végén) kapcsolja ki a modemet!

Nos, íme a pihenés kulcsa, jobban mondva URL-je: **www.sonyclassical.com**.

Szende Csaba
szendecs@elender.hu

Csillagok, kajáldák, hálózatok

Mennyire lehet érdekes egy magánhonlap? Nos, ez természetesen a tartalmától függ. *Árva-Tóth Zoltán* web-oldalai, amelyekre nemrég bukkantam rá, mindenesetre megleptek sokrétűségükkel. A kikötőt a **www.nexus.hu/arva-toth/** címről kiindulva lehet bejárni. Rögtön rá is kattinthatunk a „Fotóalbum" feliratú gombra, hogy megcsodáljuk a készítő tucatnyi válogatott fotóját. Elindulhatunk a „Csillagokról" szóló oldalak felé is. Itt megtudhatjuk, honnan szerzik be műszereiket a magyar amatőrcsillagászok, rajzokkal illusztrált ismertetőt olvashatunk a főbb távcsőtípusokról, valamint megismerkedhetünk egy négy éve elhunyt, kiemelkedő magyar amatőr, *Dóczi Ottó* életével.

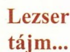

A „Mindenkinek!" címkére kattintva olyan témákra bukkanhatunk, amelyek sokakat érdekelhetnek. Ezek közül kiemelném az „Olcsó pesti kajáldák" listáját, amelyben ismertetőket olvashatunk különféle fővárosi kifőzdékről, étkezdékről és önkiszolgáló éttermekről. Nekem ez jól jött, mert nem mindegy, hogy mennyiért ebédelhetek meg, ha Pesten járok.

A honlap tulajdonosa készített továbbá egy hasznos összeállítást az MLM-hálózatok működéséről, amelyben felteszi és megválaszolja a 10 leggyakoribb kérdést, amely az MLM kapcsán felmerül. Ez a **www.nexus.hu/arva-toth/sunrider/mlmfaq.htm** oldalon található.

Kapási Gergely
gregory@mail.matav.hu

Segít-e az Internet a moziba járóknak?
Fővárosi és vidéki web-körkép

Lezser tájm...

Egy vasárnap kora délután rám jött a moziba menetnék. A vágyon kívül semmilyen határozott elképzelésem nem volt. Csupán az jutott eszembe, Wagner Úr értesítőjén valamikor láttam egy linket:

„Mozikereső Rendszer (Budapest) – Leisuretime Guide, Budapest – A legújabb és legjobb BUDAPESTI MOZIMŰSOR keresőrendszer! Kereshetsz filmek, mozik, színészek, rendezők és még sok más szerint is! Tedd a Bookmarkodba!" És már közölték a linket is: **www.leisuretime-guide.com/mozimusor/mozimusor.html**.

A főlapon megjelent a figyelmeztetés: „A filmcím kiválasztása esetén a további mezők értékei (rendező, szereplő stb.) nem kerülnek értelmezésre! Ha a film címét begépelted, és nem kiválasztottad, akkor a címek listáját állítsd MINDEGY-re, mert listából történő konkrét kiválasztás esetén nem érvényesül az általad begépelt cím! A begépelt cím vagy címtöredék legalább 4 betűből álljon!"

Romantikus hangulatban voltam, és felrémlett egy korábban olvasott ismertető – írtam máris a keresőbe az éppen látni kívánt filmet, és úgy cselekedtem, ahogy fentebb kérték tőlem, bár a „mindegy" feliratokat mindenütt eleve begépelték. „Nincs találat" – kaptam a választ legnagyobb megrökönyödésemre: biztos voltam benne, hogy valamelyik budapesti moziban játsszák az általam kiválasztott filmet...

Közelítsük meg máshogy a dolgot. Alul, a grafikus linkek közül ráklikkeltem a „Kultúra" feliratúra, majd a „mozi" ábrácskára. Aztán megnéztem, mi bújik meg „A héten játszott filmek" szöveg mögött. Ábécérendbe sorolva mintegy 160 film ismertetője jelent meg a monitorom képernyőjén. És persze azonnal megtaláltam benne a keresett kedvencemet is – pontosan feltüntetve, hogy melyik moziban játsszák. Ezek ilyen isten háta mögötti helyek voltak, mint a Cineplex Odeon, a Hollywood Multiplex, a Pólus Center, a Corvin, a Horizont és a Puskin...

A főoldal „Mozi neve" rovatból, a menüválasztékból rákereshettem az egyes filmszínházakra, így kiválaszthattam a számomra megfelelő időpontot, a legkönnyebben megközelíthető és természetesen nem a legdrágább vetítőtermet. A mozik műsorismertetőjénél az egyes filmek esetében két link vezetett tovább. Az egyiknél az adott moziról tudhattam meg többet: mi a pontos címe és telefonszáma, milyenek a helyárak, illetve milyen kedvezményes lehetőségeket kínál. A filmcímre klikkelve rövid ismertetőt találtam az adott műalkotásról, ám aki egy ilyen szöveg nyomán dönt, teszem azt a Suttogó című film mellett, hát bizony lelke rajta: „A kislány összehúzza magát versenylovával. Nehezen gyógyul, és a paci sincs jól. Az aggódó anya mindent megtesz a gyógyulásért, természetszerető lódoktort keres." Hangsúlyoznám: nem azt kifogásolom, hogy összezúzza helyett összehúzza került a szövegbe, a többi a szörnyűség...

Moziporta

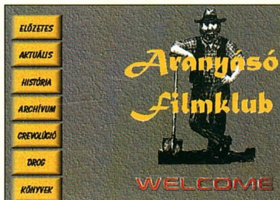
Miért, miért nem, Fehérváron épült ki a budapesti mozik másik adatbázis típusú keresőrendszere, a **www.port.hu** oldalon, amelynél keresve sem lehetne teljesebbet és biztonságosabbat alkotni.

Mert ugyebár hogyan jön rá az emberre az ihlet?

Főként úgy, hogy *most* menne moziba. Vagy esetleg úgy, hogy ma délután. Nos, erre szolgál a rendszer időpont szerinti keresése: megadom az időintervallumot, és jön a lista...

Persze van úgy, hogy csak a multiplex mozikat kedvelem, vagy csak azt a „kis bolhását", amelyik a lakásom közelében van. Semmi gond, ez a második keresési szempont: választhatok mozik szerint...

Persze akad olyan valóságtól elrugaszkodott moziba járó is, aki konkrétan valamilyen filmet szeretne megnézni: számára is létezik keresési lehetőség, sőt azoknak is, akik török államvizsgájuk előtt egy szinkron nélküli török filmre vágynak: őket szolgálja ki a nyelvek szerinti bontás.

De még mindig nincs vége, hiszen lehet, hogy én ma délután *Koltai Róbert* charme-jára vagy *Robert Redford* humorára vágyom. (Ha fordítva, az sem baj.) Egy kattintás a színészekre, és megtudom, hogy mi mindenben játszott-játszik kedvencem, s utána jöhet a film, amelynek a tartalmát akkor is elolvashatom, ha éppen nem játsszák... Ugyanezt megtehetem rendezők szerint válogatva is, bár manapság kevés *Eizenstein-*, *Pasolini-*, *Godard-* vagy *Polanski*-filmet játszanak a mozik...

Egy kicsit vidéki...

A főváros tehát kiszolgálva. Na, de hogyan menjen moziba a másik nyolcmillió magyar?

Az AltaVizsla a mozi címszóra kiadta a szekszárdi Panoráma mozi kínálatát, de hónapokkal korábbi oldalt, s ugyanígy kicsit avítt adatokra leltem másutt is.

Filmszínház – keress! – biztattam az AltaVizslát, s hamarosan ezt olvashattam:

Szivárvány mozi. Városunkban működik a Szivárvány filmszínház, ahol a közönség megtekintheti az új, színvonalas filmeket. A mozi a **suli.gyaloglo.hu/otthonlap/351254/mozim.htm** címen lelhető fel – és a megadott link alatt tavaly júniusi (!) műsort találtam.

Az általános kereső után úgy éreztem, ideje egy tematikus keresővel próbálkoznom: **www.hudir.hu**. A „Kikapcsolódás" elnevezésű linknél, a „Film" feliratú link alatt bőséges, ötven ajánlatot tartalmazó kínálatot találtam. Már csak azt kellett kiderítenem, mit rejt valójában a felsorolás.

Szülővárosom mozijának honlapján (Ady Filmcentrum, Zalaegerszeg: **www.different.hu/mozi/ady1.html**) nem jártam szerencsével, viszont a dunakeszi Rákóczi filmszínház műsora a **bux.matav.hu/~dunakeszi/mozi.html** hálószemen végre friss volt... Igaz, rögtön hangsúlyozni kell azt is, hogy ennek semmi köze sincs a filmforgalmazókhoz, ezt egy lelkes helybeli honpolgár, *Kékesi József* készítette, aki külön hangsúlyozta, hogy saját városát bemutató nonprofit honlapja hirdetés nélküli. Az utolsó frissítés dátuma aznapi volt.

A salgótarjáni Apolló mozi színes, képekkel teletűzdelt site-ja lassan jött le – egy hónappal korábbi moziműsorral (**www.sch.bme.hu/korok/filmklub/**), a NógrádNet Kft. gondozásában. A debreceni és más Hajdú-Bihar megyei mozik műsorának linkje – **www.lib.klte.hu/debrecen/cinemas/** – alatt 1997. áprilistól augusztusig szerepelt a műsorkínálat. Pedig amúgy nyolc filmszínház is szerepelt a KLTE gondozta honlapon. Az már meg sem lepett különösebben, hogy a kecskeméti kínálatban áprilisi adatokat találtam négy vetítőterem esetében.

Nem ragozom tovább, még akkor sem, ha akadtak pozitív példák (a **www.externet.hu/mozi/** közel harminc filmszínház programajánlatát vonultatta fel; ki tudtam bogozni a győri Rába vagy a szegedi mozik programajánlatát...) a lényeg, hogy vidéken egyelőre egyszerűbb felhívni a falu vagy a város moziját, és megkérdezni, hogy mit játszanak este.

Cs. I.

Film az Internet-szerelemről

Ugyan már A Hálózat csapdájában című filmre is ráfoghatnánk, hogy „internetes”, de eme új technológia első valódi játékfilmje az Intercom forgalmazásában rövidesen hozzánk is megérkező You’ve Got Mail című mozi, ami nem véletlenül kölcsönözte ezt a kifejezést is az America Online-tól. Ha nagyon röviden akarnánk a sztorit leírni, akkor azt mondanánk, hogy olyasmiről van szó, aminek lapunkban sorozatot szentelünk, az internetes love storyról, a két főszereplő – *Meg Ryan* és *Tom Hanks* – elektronikus leveleken keresztül szereti meg egymást.

A lapunkban már „cekkerfejként” és szerzőként is bemutatkozott, Virginiában élő *Horváth László* így írt a film amerikai premierjéről:

„Itt minden filmpremiert nagyon pontosan előkészítenek: televízió-előzetesek, morning show-interjúk előzik meg, újság- és tévéreklámok százait vetik be dollármilliókért, de a You’ve Got Mailnél az átlagos reklámkampányt is megsokszorozta az a tény, hogy a filmtörténet első internetes szerelmi történetéről készült a film, ami mérföldkőnek számít. Minden nagy tévéhálózat kritikusa – CBS, ABC, NBC, CNN – hosszan beszélt a filmről, és a főszereplők, Tom Hanks és Meg Ryan, reggeli-esti talkshow-k sorozatában vettek részt, ami minden előzetes filmbemutatót fölülmúlt. Az Entertainment Weekly nagyon részletes, hosszú oldalakon végighúzódó interjút készített a két főszereplővel. És természetesen nagyon sok szó esett erről a filmről a Neten is, és különleges jelentőségű volt az Internet- és AOL-reklám: levelet lehetett írni a két főszereplőnek. A jövendő filmnéző gyakorlatilag mindent megtudhatott a két főszereplő magánéletéről is: kedvenc könyvek, szerelmek, a szerelmes levelek, amit egymásnak írnak az Interneten keresztül a filmben, és minden más, amit e-mailben meg lehetett kérdezni tőlük. Nagyon nagy a kultuszuk itt. Ez volt az első olyan filmes vállalkozás, amelynek bemutatásában ekkora szerepet játszott a Világháló.”

Az természetesen nem kérdés, hogy mondjuk Tom Hanks civil életében használja-e az Internetet, Amerikában gyakorlatilag ez körülbelül olyan kérdés lenne, mint hogy van-e egy befutott színész konyhájában mosogatógép. Hollywoodban mindenki használja a Netet, sőt a rajzfilmek vagy az animációkat, számítástechnikai trükköket is tartalmazó filmek úgy készülnek, hogy a film egyes elemei például New Yorkból drótón érkeznek be a hollywoodi vágóasztalra.

„A világ éppen akkorát változik itt, Amerikában, mint a könyvnyomtatás feltalálásakor Európában” – mondja „virginiai tudósítónk”. „Az AOL nagyobb céggé nőtte ki magát néhány év alatt, mint a General Motors, és hetvenmilliárd dolláros értékével a legnagyobbak közé tartozik. Az Internet pedig a mindennapok elengedhetetlenül fontos részévé vált: erről szól a film. Tehát a siker titka: verhetetlen sztárok, az Internet mint a legfontosabb életmódbeli változás, amely Amerikát elérte az autópályák megépítése óta, és örökzöld, tiszta szerelem. Az Internet-szerelem az egyik legfontosabb húzóágazata ennek az új iparnak. Lebont minden akadályt: csak gépelni kell tudni, és megismerkedhetsz bárkivel, akinek a stílusa tetszik. Rengeteg kiadvány születik, szinte naponta: tanácsadóktól etikettkönyvekig, arról, hogy hogyan illik az Interneten keresztül ismerkedni. Szerintem az a tény, hogy biztonságosan, kockázatmentesen – mert névtelenül – lehet az otthon biztonságából, interaktívan társalogni a világgal, hatalmasan megnöveli az egyedülállók esélyét arra, hogy megtalálják a megfelelő partnert. És talán azok, akik a valódi világban félszegen ránézni sem mernének arra, aki tetszik nekik, a komputer képernyője előtt bátran be tudnak mutatkozni.

Cs. I.

Minden cugehőr

A You’ve Got Mail című film németországi premierje alkalmából (stílszerűbben: E-mail für Dich!) a CompuServe német szórakoztató fóruma összegyűjtött mindent, ami a filmmel kapcsolatos.

Naná, hogy ez is magyar!

Amerikában a filmeknek már a készítés stádiumában is van honlapja. Jelen esetben a címét is könnyű kitalálni: **www.youvegotmail.com**.

Ha valaki részletes böngészésbe kezd a **www.youvegotmail.com/cmp/0frameset.html** oldalról, rögtön a két főszereplő sztárt is láthatja monitora képernyőjén: *Tom Hankst* bal oldalt, sállal a nyakában, *Meg Ryant* pedig jobb oldalt, virágcsokrot lógatva a kezében. Külön vannak – itt még! –, s véletlenül sem lépnek egyszerre, véletlenül sem néznek egymásra. A további oldalcímek így hangzanak:

– Do you think we should meet? (Nem gondolod, hogy találkoznunk kéne?)

– Don't you love New York in the fall? (Hát nem imádod New Yorkot ősszel?)

– The end of western civilization (A nyugati civilizáció vége)

– You've got mail (Leveled van)

– Storybook Lady (A mesélő hölgy)

Az egyes nyitóoldalak előtt oda passzoló filmbeli rövid jeleneteket idéznek, szöveggel.

A „Nem gondolod, hogy találkoznunk kéne?" oldal a szereplőkről, a filmről és a rendezőnőről ad gazdag anyagot. *Nora Efron* USA-szerte ismert alkotása többek között a Sleepless in Seattle, When Harry Met Sally vagy legutóbb a Michael *John Travoltával* (ez utóbbit itthon is játszották). Nora Efron filmjei „klasszikus" romantikus komédiák – úgy látszik, ez az igazi műfaja. Több Oscar-jelölése volt már, forgatókönyveket, sőt könyveket is ír.

A film története két nagyon jómódú, könyvértékesítésben dolgozó, 30-as éveit taposó manhattani ember kapcsolatát mutatja be. Ismerik egymást személyesen is – anélkül, hogy tudnák ezt a másikról –, míg az Interneten leveleznek.

Joe Fox (Tom Hanks) a Fox&Sons cég egyik tulajdonosa apjával és nagyapjával együtt. Egy óriási könyvesboltot nyitnak éppen Manhattanban, közvetlenül a „Shop around a corner" fantázianevű, 40 éve ott működő gyermekkönyvesbolt mellett. Ennek a boltnak a tulajdonosa Kathleen Kelly (Meg Ryan), aki a Neten a Shopgirl nickname-et használja. A kis boltban rengeteg szolgáltatással kedveskednek a vevőknek: felolvasás, dedikálások, barátságos kiszolgálás stb., ezért is tudott fennmaradni olyan hosszú ideig. Aztán megnyílik a nagy könyvesbolt mellettük, és ők bezárnak.

(Csak zárójelben egy ugyancsak amerikai és ugyancsak internetes „sztori": érdemes odafigyelni az internetes könyvforgalmazás koncentrációjára, s a könyvkereskedelem átstrukturálódására Amerikában.)

A **www.youvegotmail.com/cmp/1frameset.html** oldalról kiderül, hogy mint mindennek, ennek a történetnek a mélyén is a magyarokat kell keresni, egy magyar író, bizonyos *Miklós László* Budapesten játszódó régi filmjét „korszerűsítette" és „New York-osította" a forgatókönyvíró.

Hogy ez utóbbi mennyire sikerült? A „Hát nem imádod New Yorkot ősszel?" web-rész voltaképpen Upper West Side-i körséta, szó, ami szó, nem egy rossz környék, ott lakik a „new money", ahogy arrafelé mondják.

„A nyugati civilizáció vége" cím a számítógépes kultúrára utal, amely véget vet a ma ismert világnak. Itt többek között képernyőkímélők, képek találhatók a filmből.

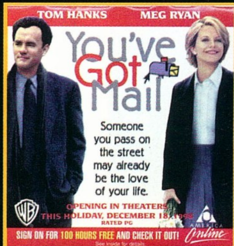
A „Leveled van" oldal különösen izgalmas azok számára, akiket az igazi internetes love storyk érdekelik, de itt találhatók Joe és Kathleen e-mailjei is. Itt lehet letölteni az AOL Instant Messenger ingyenes csevegőprogramját, amit a használóik remeknek tartanak. Mindennek úgy van köze a filmhez, hogy az AOL e csevegőprogramján, no meg persze e-mailen keresztül, ismerkedett meg, barátkozott össze, illetve esett Net-szerelembe a két főszereplő, Joe Fox és Kathleen Kelly.

Persze, aki a netes találkozót kevesli, rövidesen mehet a moziba, a film már jön...

(Na, de miért hisszük mi azt, hogy a mozi kevésbé virtuális, mint a Net?)

A Spass Fórum Kino- & Film könyvtárában megtalálható az összes filmplakát, ikon, motívum, képernyővédő. Ha a CompuServe március elsejei „Magyarországról való kivonulása" után maradt még magyar CompuServe-felhasználó, s történetesen érdeklődik a filmrelikviák iránt, akkor: GO DEUSPASS!

TUDJA, MI AZ: BUSINESS ONLINE?

Például, amikor rádiótelefonon megbeszéli az ember az évszázad üzletét...
... vagy amikor olvassa...

Mi most az évszázad üzletét kínáljuk rádiótelefon-lehetőséggel*, Business Online-előfizetéssel**!

Egyéves business online előfizetőink

most „töltényt" kapnak az online businesshez...
Vagyis aki akciónk keretében egy évre fizet elő a Business Online magazinra, az a lapban olvasható tanácsok, információk mellé 9000 forintos **Pannon Praktikum alapcsomagot** kap, amely a telefonszámos beléptető SIM-kártya mellett egy 8100 Ft értékű beszélgetésre lehetőséget adó, előre fizetett (úgynevezett prepaid) talont tartalmaz. A Pannon Praktikum SIM-kártya később is feltölthető hasonló Praktikum-kártyákkal, így Önnek folyamatos lehetősége van Online Businessre – **ÜZLET (ÉL)VONALON!**

Hároméves business online előfizetőink

nem csak töltényt, fegyvert is kapnak az online businesshez...
Vagyis aki három évre előfizet a Business Online magazinra, az a jövő évezred első két évében folyamatosan kézbesített folyóirat és az egyéves előfizetőinknek is járó Pannon Praktikum alapcsomag mellé **kap egy új GSM-telefont*** is**, töltővel, akkumulátorral. A csomaggal – számlakötelmek nélkül – bárki azonnal telefonálhat, és bárhol, bármikor elérhetővé válhat! Vagyis indulhat az **ÜZLET (ÉL)VONALON!**

* Az akciós **Pannon Praktikum** rádiótelefon-csomag lehetővé teszi a rádiótelefon azonnali használatba vételét, a mobiltelefon-hálózatba való kapcsolódáshoz mindössze egy egyszerűsített szerződést kell kötni a szolgáltatóval. Ugyanakkor a **Pannon Praktikum** csomag nem jelent előfizetési kötelezettségeket, nincs havi díj, és Önnek, cégének nem keletkezik adóssága a szolgáltatóval szemben akkor sem, ha a telefon használatát másnak engedi át. A készülék a keret kimerítése után is elérhető és hívható marad az aktiválástól számított három hónapig, s természetesen újabb ***prepaid*** (**Pannon Praktikum**) kártyák megvásárlásával „feltölthető".

** A **Business Online** egy gazdasági, üzleti, informatikai folyóirat, amelynek mottója: ÜZLET AZ INFORMATIKÁBAN, INFORMATIKA AZ ÜZLETBEN. Az immár negyedik évfolyamába lépő magazin éves előfizetési díja 9800 Ft + áfa, hároméves előfizetési díja 29 400 Ft + áfa. Amennyiben Ön szeretné előfizetni a **Business Online**-t egy vagy három évre, ezt megteheti személyesen a Business Online Kiadónál ***(1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32.)***, kérhet megrendelőlapot postán, telefonon vagy faxon ***(228-3372, 228-3373)***, valamint letöltheti az online megrendelőlapot a ***www.prim-online.com*** hálószemről, és elküldheti a megrendelést akár e-mailben is a ***subscribe@bonline.hu*** e-mail címre. A megrendelés alapján a kiadó számláz, majd a díj beérkeztét követően postázza a **telefoncsomagra***** és/vagy a **Pannon Praktikum SIM- és feltöltő kártya** átvételére jogosító utalványokat.

*** A hároméves akcióba a Nokia egy régebbi típusa – a 1611-es – került be, de ezt megfejeli a Pannon GSM egy olyan saját akcióval, melynek keretében előfizetőink – nettó 17 600 forintos ráfizetéssel – a korszerű kiskereskedelmi áron nettó 62 ezer forintot érő **5110-es Nokia-telefont is kérhetik a 1611-es helyett.** 1611-esből egyébként csak egy erősen korlátozott készlet áll rendelkezésre, így akciónknak ez a része a készlet kifogyásáig, minden más ajánlat március 31-éig érvényes.